

Aurskog-Høland kommune

den romslige kommunen

Respekt, ansvar, utvikling, service

Aurskog-Høland kommune

Årsrapport 2017

Innholdsfortegnelse

Årsberetning.....	3
Rådmannen har ordet	3
Kommunens sentrale plan- og styringssystem.....	5
Verdigrunnlag, etikk, arbeidsmiljø og likestilling	6
Politisk og administrativ organisering	9
Folketallsutviklingen.....	12
Eierstyring og selskapskontroll.....	13
Internkontroll	15
Folkehelsearbeid	17
Tjenestene	18
Sektor: Oppvekst og utdanning.....	18
Sektor: Helse og rehabilitering.....	31
Sektor: Teknisk drift og kultur	46
Sektor: Samfunn og utvikling	59
Stab: Økonomi.....	71
Stab: Administrasjon og HR.....	74
Årsregnskap	78
Driftsregnskap	78
Regnskapsskjema 1a – drift 2017	79
Regnskapsskjema 1b – drift 2017.....	81
Investeringsregnskap.....	82
Regnskapsskjema 2a – investeringer 2017	83
Regnskapsskjema 2b – investeringer 2017	83
Balanse	84
Noter	85
Vedlegg.....	99
Finansrapport gjeldsporteføljen i Aurskog-Høland kommune.....	99
Investeringer 2017.....	114
Oversikt over selskaper, interkommunale selskaper, stiftelser, sammenslutninger etc.	
Aurskog-Høland kommune har interesser i.....	115
Årsberetning og årsregnskap for Fellesnemnd for kommunesammenslåing.....	118
Forsidefoto: Nye Bjørkelangen skole	

Årsberetning

Rådmannen har ordet

Årsrapporten er rådmannens presentasjon av kommunens resultater og regnskap. Den forteller hva kommunen har jobbet med og levert i året som gikk, og sier også noe om utfordringer i årene som kommer.

Årsregnskapet viser et regnskapsmessig resultat før disponering av resultat fra opprinnelig budsjett på 33,6 millioner kroner. Etter tidligere disponeringer gjenstår 6,5 millioner kroner å disponere. Dette tilsvarer et reelt netto driftsresultat på 2,1 %, som er innenfor kommunens langsiktige mål på 2,0-2,5 %.

Økte skatteinntekter er en viktig forklaring til det gode resultatet. Merinntekter på skatt og rammetilskudd utgjør 15 millioner kroner.

Sektorenes/stabenes drift viser et merforbruk på 5,5 millioner kroner mot justert budsjett, som utgjør et avvik på 0,7 % av netto driftsramme.

Investeringene på 437,4 millioner kroner er tidenes største for et enkelt år, og netto lånegjeld per innbygger øker fra 45.579 kroner i 2016 til 60.962 kroner ved utgangen av 2017. Tilsvarende tall for Landet uten Oslo utgjør 70.222 kroner per 31.12.2017.

Likviditeten er god, og reflekterer resultatutviklingen de siste årene ved at fondssituasjonen er gradvis styrket.

Viktige hendelser i 2017

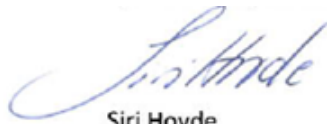
- Stortinget vedtok 8. juni 2017 kommunesammenslåing mellom Aurskog-Høland kommune og Rømskog kommune. Navnet på den nye kommunen skal være Aurskog-Høland kommune. Det er vedtatt at man skal bruke Rømskog sitt kommunevåpen. Planfasen er gjennomført i 2017.
- Bjørkelangen skole, med kultursal og kulturskolelokaler, Helsehus og omsorgsboliger ble overtatt i siste kvartal av 2017, og skal settes i drift i 2018.
- Det har vært utarbeidet mange store planer, med betydelig innbyggermedvirkning.
- Digitalt planarkiv er ferdigstilt, og gjort lettere tilgjengelig på kommunens nettside.
- Stuttreist & Himlaga ble arrangert i september, og hadde over 3000 besøkende. Tema var skogen som ressurs, i tillegg til lokal mat, produkter, husdyr og historie.
- De siste årene har vi sett en økning i gjennomføringsprosenten i videregående skole etter 5 år. For avgangselever 2008 var prosenten på 70,3 %, for 2009 på 72,1 %, for 2010 på 77,2 %, for 2011 på 79,0 %, og for 2012 på 76 %.
- Aurskog-Høland helsestasjon har god vaksinasjonsdekning på 2-, 8-, og 16-åringer. Vi ligger på landsgjennomsnittet, og på enkelte vaksiner noe over gjennomsnittet.
- Aurskog-Høland viderefører arbeidet knyttet til det å være realfagskommune, og har utarbeidet en plan for helhetlig satsning på realfag. Innsatsen konsentreres om 5-åringene i barnehagene, og 1.-4. trinnselevene.

- Sektor Helse og rehabilitering har utdannet åtte instruktører, som har gjennomført opplæring i ProAct (observasjon og handlingskompetanse) for 87 sykepleiere i sykehjem og hjemmetjenesten.
- Det ble i 2017 gjennomført hverdagsrehabilitering for 31 brukere, og 25 av disse hadde vesentlig økning av sitt funksjonsnivå og styrket livskvalitet.
- Stort prosjekt med rehabilitering av vei, vann og avløp på Linåkerfeltet på Aurskog.

Aurskog-Høland kommune står foran store utfordringer i årene som kommer. For å kunne møte en slik utvikling, er det helt avgjørende at kommunen evner å omstille seg.

Kommunen har forberedt seg på dette ved å forbedre driftsresultatene de siste årene. Kontinuerlige forbedringer og omstillinger vil stå sentralt også de kommende årene, for å opprettholde et tilstrekkelig tjenestetilbud, og videreutvikle tjenestene der det er nødvendig.

Til slutt vil jeg få rette en stor takk til kommunens medarbeidere, tillitsvalgte og folkevalgte for innsatsen og samarbeidet i 2017.

Siri Hovde
Rådmann

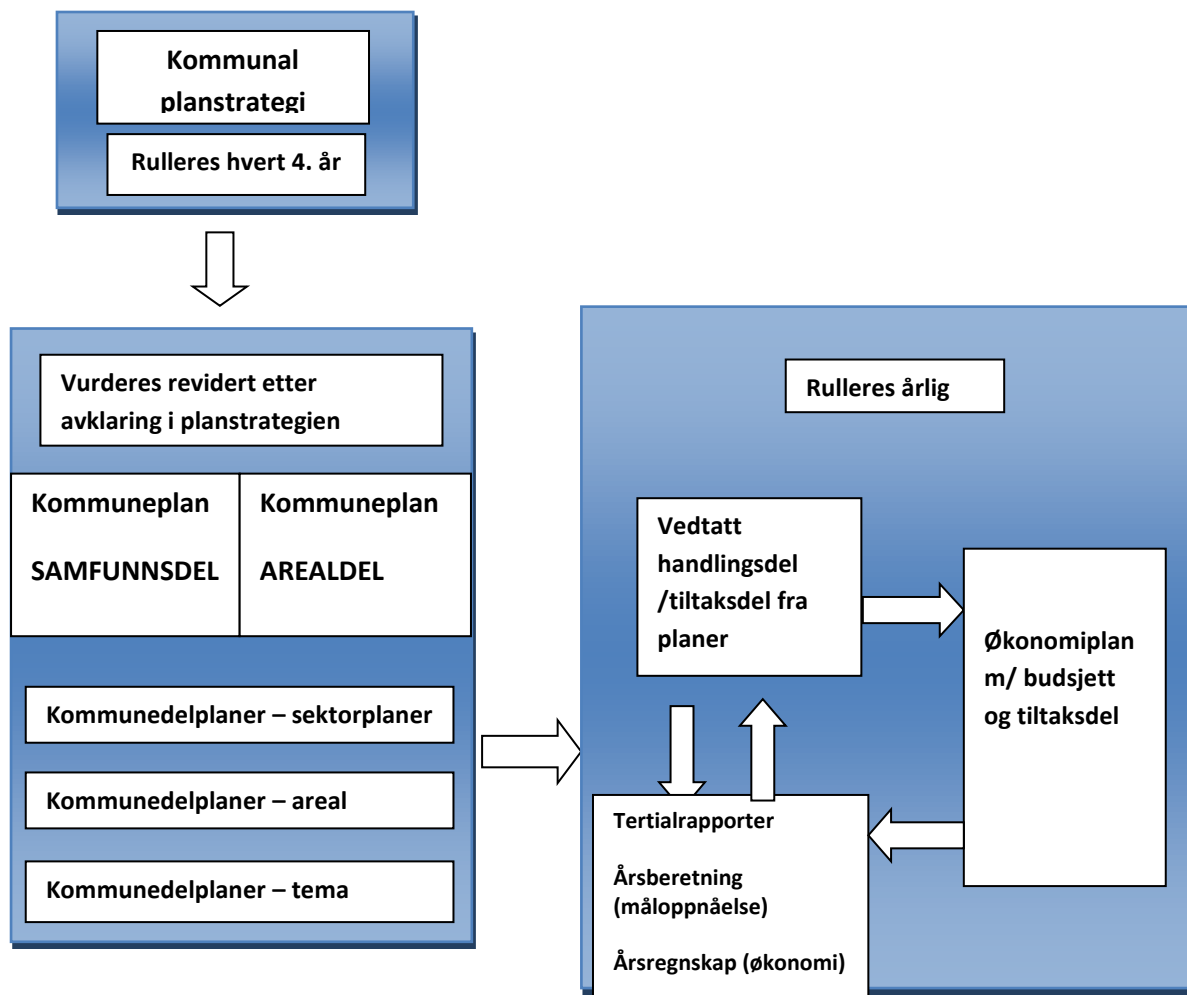
Elevene markerer åpningen av nye Bjørkelangen skole.

Kommunens sentrale plan- og styringssystem

Aurskog-Høland kommunes planstrategi for 2016-2020 videreutvikler kommunens plansystem med færre planer, tydeligere retningslinjer for utarbeidelse av planene, hvor i planhierarkiet de ulike planene skal plasseres, og hvordan planene skal følges opp. Det er lagt vekt på den røde tråden fra kommuneplan via kommunedelplaner og til andre kommunale planer. I tillegg styrkes sammenhengen mellom vedtatte planer og tiltak i årsbudsjett og økonomiplan.

Kommunens plansystem kan illustreres på følgende måte:

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. I samfunnsdelen angis mål og strategier for utviklingen av kommunen som samfunn, og for kommunen som organisasjon. Arealdelen, som er juridisk bindende, skal være en konkret konsekvens av samfunnsdelen, og vise arealbehovet ønsket utvikling gir. Kommuneplanen skal være styrende for kommunens øvrige planverk på en slik måte at det blir en tydelig sammenheng mellom plannivåene. Sektorplanene har status som kommunedelplaner og har et langsiktig perspektiv. De skal vise hvordan mål og strategier fra kommuneplanen følges opp med tiltak innenfor sektoren. I tillegg er det behov for tema-/fagplaner knyttet til utvikling innenfor spesifikke fagområder, og sektorovergripende planer.

Verdigrunnlag, etikk, arbeidsmiljø og likestilling

Aurskog-Høland kommunes visjon er: *Den romslige kommunen*. Kommunens verdier, RAUS = respekt, ansvar, utvikling og service, er tett knyttet til visjonen, og er utgangspunktet for vår etikk.

Respekt: Alle har rett til å bli sett, hørt og tatt på alvor.

Ansvar: Vi tar ansvar og er til å stole på.

Utvikling: Vi ser muligheter og gjør noe med dem.

Service: Vi opptretr åpent, ærlig og tydelig.

Innbyggerne i Aurskog-Høland skal oppleve «den romslige kommunen» og verdiene «RAUS» når de er i kontakt med kommunen. De ansattes og folkevalgtes adferd skal gjenspeiles i dette. Verdiene skal gjennomsyre organisasjonen, og være en fremtredende del av organisasjonskulturen. De innarbeides i stillingsannonser, intervjumaler og malen for utviklingssamtaler. De trekkes også frem i planarbeidet, og er et viktig punkt på ledersamlinger og samlinger for ansatte.

Arbeidsmiljø og likestilling

Kommunen bruker Qm+ som styringsverktøy for kvalitetssikring. Det fungerer både som avviksmeldingssystem og rapporteringssystem. I 2017 ble det registrert til sammen 308 avvik. Av disse var 126 HMS-avvik, resten var tekniske avvik. Kommunen har gode og veletablerte rutiner for håndtering av registrerte avvik. Alle avvik som må følges opp videre kan behandles i AMU, etter en vurdering av hovedverneombud og HMS-koordinator.

I 2017 fikk kommunen nytt intranett. Her ligger en ny og forbedret utgave av Personalportalen, som inneholder en oversikt over aktuelle bestemmelser, veiledere, maler og skjemaer til bruk innen personalområdet.

Administrasjonsstyret ivaretar oppgaven som likestillings- og diskrimineringsutvalg. Ved ansettelser er det egne regler som skal bidra til økt likestilling og som ivaretar diskrimineringsvernet i arbeidsstokken. Det har tidligere vært gjort endringer i permisjonsreglementet og ansettelsesreglementet, for å redusere andelen deltidsansatte. Fortrinnsretten for interne deltidsansatte står sterkt, og når det er mulig ved ledige stillinger, forsøker kommunen alltid å øke stillingsbrøken til interne søkere. En gradvis kulturendring har ført til at det er enklere å slå sammen eller utvide stillinger på tvers av avdelinger. Det er i tillegg blitt mer vanlig å avvente stillingsutlysninger på deltidsstillinger til det kommer flere ledige stillinger, slik at de kan slås sammen til en større stillingsbrøk.

Lærlingeordningen

Aurskog-Høland kommune er opptatt av sitt ansvar for å bidra til at flere kommer inn i arbeidslivet. KS trekker frem Aurskog-Høland som en foregangskommune når det gjelder satsingen på, og oppfølgingen av læringer. I første tertial 2017 hadde kommunen 20 læringer. I deler av andre tertial var antallet av redusert til 19. I tredje tertial fullførte 9 læringer sine læreløp, og 8 læringer startet sine. Kommunen hadde da 18 læringer.

Administrasjons- og HR-sjef er ansvarlig leder for lærlingeordningen, og HR-avdelingen bruker cirka 40 % stilling på driftsoppgaver og koordinering av ordningen.

Sykefravær 2004-2017

Sykefraværet har ligget stabilt siden i fjor, med 7,9 % fravær totalt i 2017. Sektorene Helse og rehabilitering, Teknisk drift og kultur samt Økonomi og Administrasjon og HR har hatt en nedgang i langtidsfravær, mens Oppvekst og utdanning og Samfunn og utvikling har gått noe opp.

Korttidsfraværet er stabilt lavt, med 1,9 % totalt i kommunen.

Det er gjennomført en rekke tiltak i 2017. Blant annet har IA-rådgiver fra NAV Arbeidslivssenter holdt foredrag om inkluderende arbeidsliv for en rekke avdelinger i sektor Helse og rehabilitering. Enkelt saker er blitt fulgt opp tett av avdelingsledere sammen med HR-rådgiver og i enkelte tilfeller IA-rådgiver. I slike samtaler gis det blant annet veiledning om hvilken stillingsprosent som er forenelig med helsesituasjonen, slik at man klarer å stå i stillingen sin.

Kommunen har en fleksibel rammeavtale med Romerike HMS-senter. De sørger for at forskrifter og pålegg blir fulgt med rutinemessige undersøkelser, og bruker det meste av sin tid på forebyggende arbeid. De har i 2017 deltatt på syv dialogmøter, og gjennomført 90 veiledninger fordelt på 24 ansatte for å forebygge sykefravær. Det er gitt ergonomisk veiledning til enkeltansatte, samt ergonomisk arbeidsplassvurdering ved fire avdelinger. De har også gjennomført 12 funksjonsvurderinger, og hatt 25 individuelle samtaler direkte knyttet til sykefravær. I tillegg har de foretatt kartlegginger av inneklima på to arbeidsplasser. Det har også vært gjennomført fire større kartlegginger av psykososialt arbeidsmiljø. HR-avdelingen samarbeider tett med bedriftshelsetjenesten (BHT).

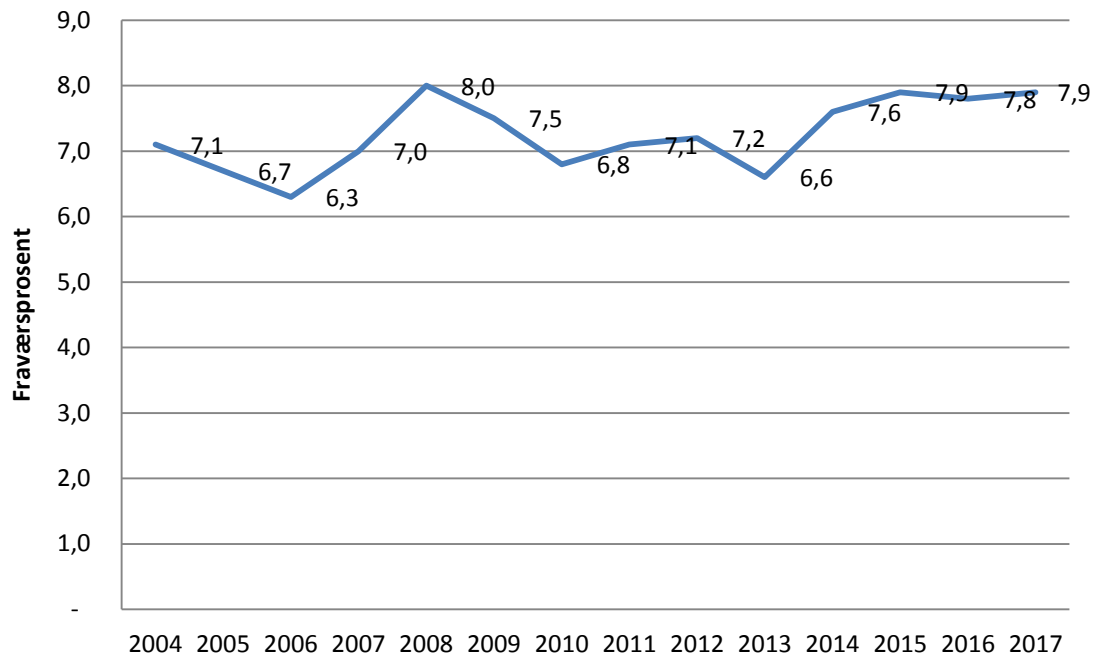
I tillegg til konkrete tiltak, fortsetter vi med tett oppfølging og rapportering på sykefravær til den enkelte leder.

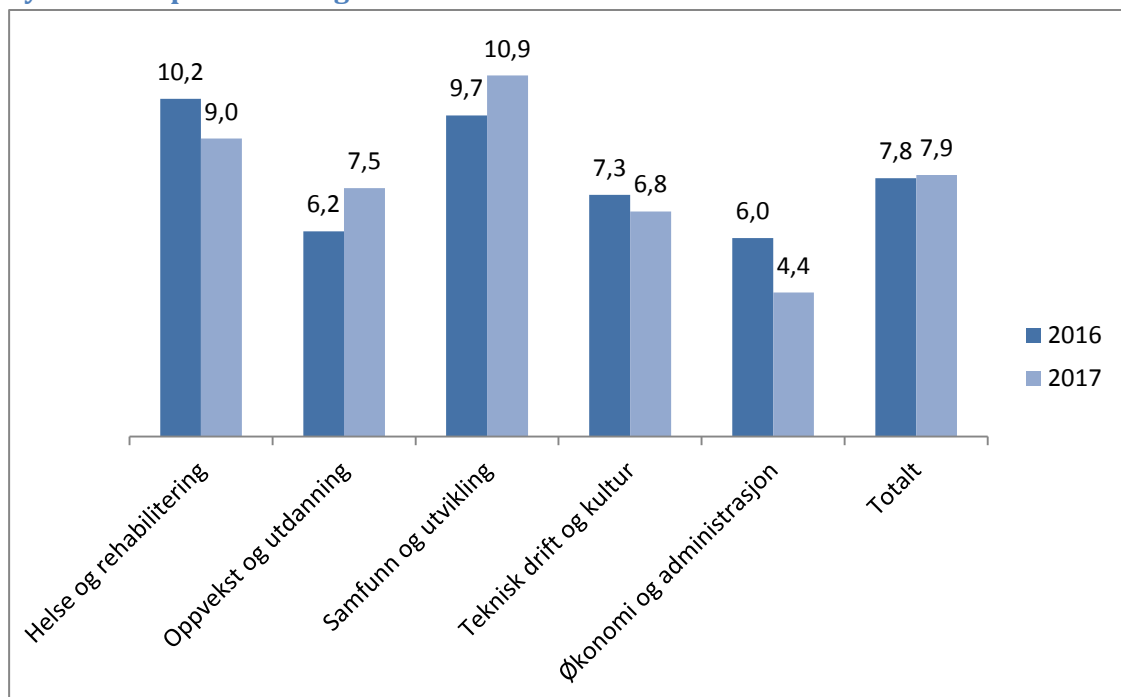
“Innbyggerne skal oppleve «den romslige kommunen» og verdiene «RAUS» når de er i kontakt med kommunen.”

Sykefravær 2004-2017

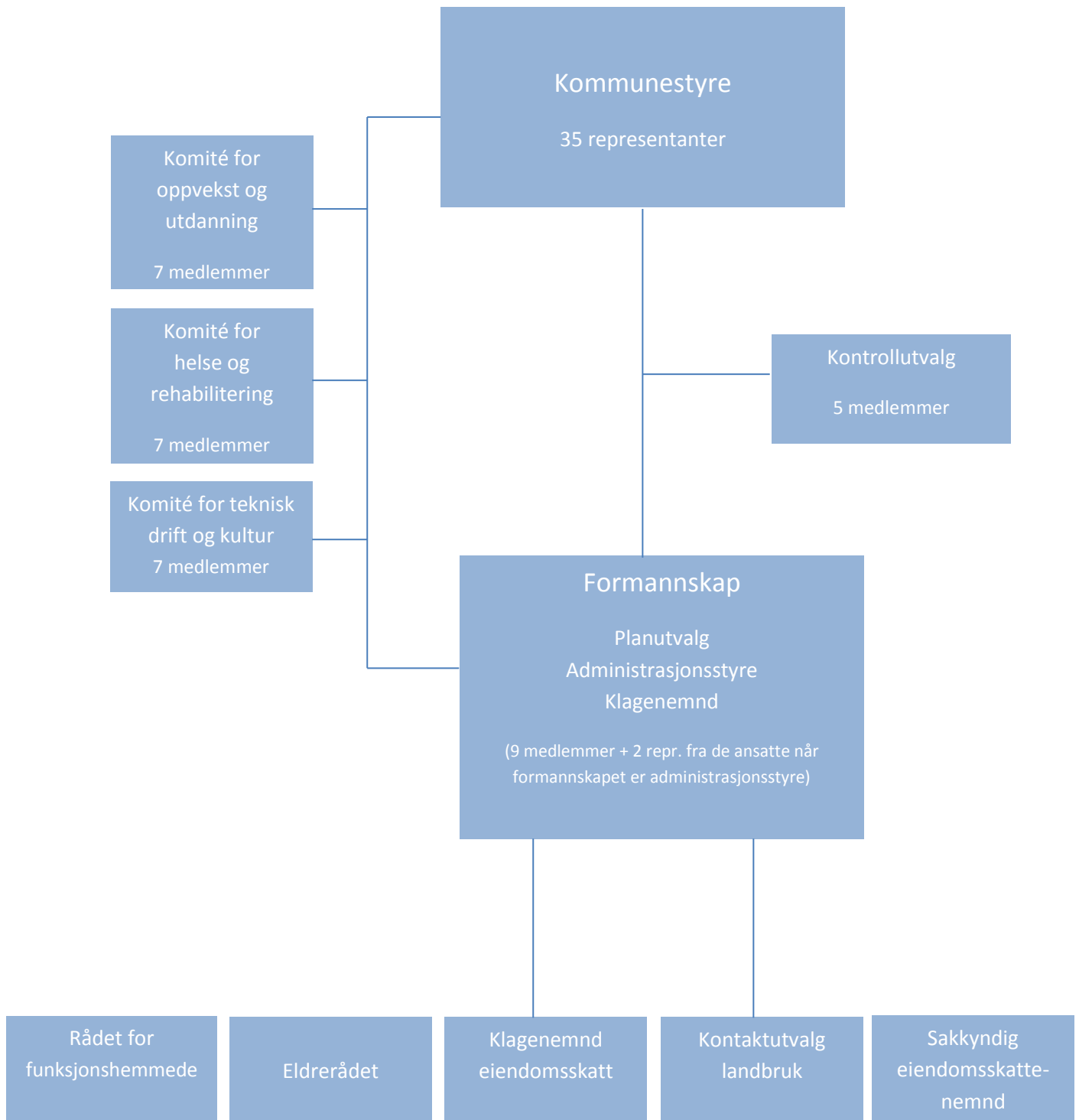
Sykefravær per sektor og totalt

Politisk og administrativ organisering

Politisk organisering

Aktiviteten i politiske styringsorganer 2016 – 2017

Ordfører: Roger Evjen (Ap)

Utvalg	2016*		2017		Leder
	Antall saker	Antall møter	Antall saker	Antall møter	
Kommunestyret	82	8	74	10	Roger Evjen (Ap)
Formannskapet	194	15	150	19	Roger Evjen (Ap)
Klagenemnda	3	3	8	4	Roger Evjen (Ap)
Administrasjonsstyret	1	1	0	0	Roger Evjen (Ap)
Valgstyret	0	0	9	3	Roger Evjen (Ap)
Valgnemnd	0	0	0	0	Roger Evjen (Ap)
Fellesnemnd (kommunereformen)	0	0	16	5	Roger Evjen (Ap)
Politisk komité for helse og rehabilitering	34	7	31	7	Steinar Ottesen (Ap)
Politisk komité for oppvekst og utdanning	35	8	30	8	Ragnar Heide (Ap)
Politisk komité for teknisk drift og kultur	35	8	36	8	Tommy Lunaas (Ap)
Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	32	7	34	7	Eva Marie Gran (Ap)
Eldrerådet	31	7	34	7	Anja Bergerseter
Kontrollutvalget	46	7	43	7	John Arne Dalby
Sakkyndig eiendomsskattenemnd	38	4	48	4	Vegard Tønsberg
Klagenemnd eiendomsskatt	29	5	1	1	Svein Brokke (AP)
Arbeidsmiljøutvalget	57	5	53	6	Olav Mansaas Bleie

* Tallene oppgis uten orienterings- og referatsaker.

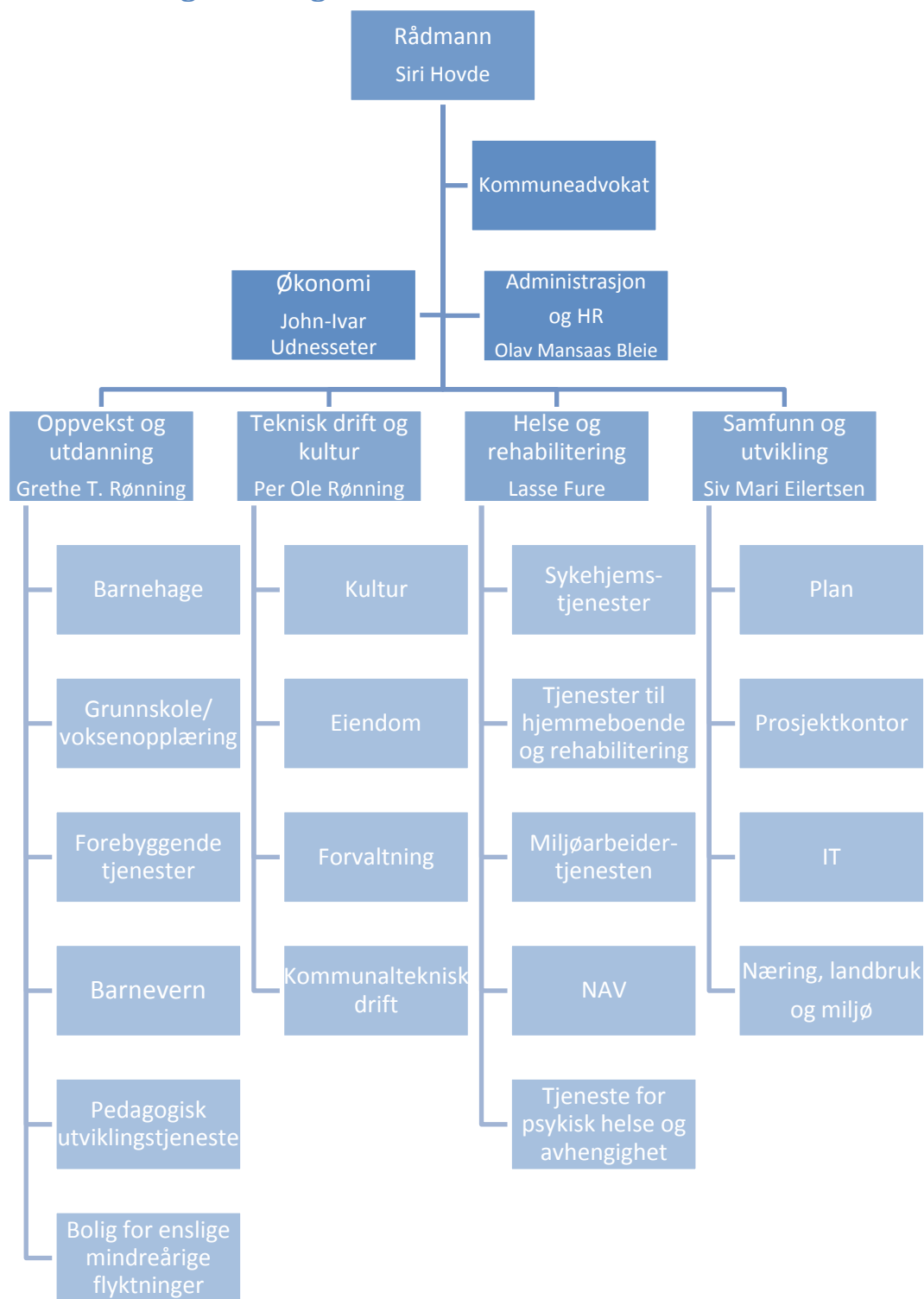
Komiteene og rådene har ikke beslutningsmyndighet, men skal være rådgivende organer overfor kommunestyret i overordnede og prinsipielle saker på sine fagområder. De kan videre gis utredningsoppgaver, eller selv ta initiativ til å utrede saker, planer eller spørsmål. I tillegg til de styrer, komiteer og råd som er listet opp i tabellen, finnes flere nemnder og utvalg.

74 saker

Kommunestyret i
Aurskog-Høland
kommune behandlet 74
saker i 2017.

Administrativ organisering

Folketallsutviklingen

År	Folke- mengde ved inn- gangen av året	Fødte	Døde	Fød- sel- over- skudd	Inn- flytt- inger	Ut- flytt- inger	Netto inn- flytting	Folke- til- vekst	Folke- mengde ved utgangen av året	Prosent- vis vekst
2008	13 995	143	156	-13	753	582	171	163	14 158	1,1
2009	14 158	130	157	-27	733	575	158	136	14 294	0,96
2010	14 294	164	140	24	907	593	314	338	14 632	2,36
2011	14 632	160	120	40	927	692	235	273	14 905	1,87
2012	14 905	165	124	41	925	609	316	355	15 260	2,38
2013	15 260	160	139	21	907	688	214	240	15 500	1,57
2014	15 500	148	136	12	967	753	214	226	15 726	1,46
2015	15 726	159	145	14	928	756	172	188	15 914	1,20
2016	15 914	168	152	16	1 023	794	229	248	16 162	1,56
2017	16 162	162	133	29	966	766	200	228	16 390	1,41

Kilde: <http://www.ssb.no>.

Kommuneplanen for 2011-2022 legger opp til en befolkningsvekst på maksimalt 1,5 %. Folketallet har de tre siste årene økt med gjennomsnittlig 1,3 %, som er innenfor kommuneplanens forutsetninger. Fødselsoverskuddet har i 2015-2017 vært på gjennomsnittlig 20, mot 25 i 2012-2014. Det er i hovedsak netto innflytting som bidrar til folketallsveksten. Netto innflytting har i perioden 2015-2017 vært på gjennomsnittlig 200, mot 248 i perioden 2012-2014.

1,41 %

Folketallet i Aurskog-
Høland gikk i 2017 opp
med 1,41 %.

Boligbygging

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall ferdigstilte boenheter	142	158	131	132	111	204

Eierstyring og selskapskontroll

Aurskog-Høland kommune ønsker å utføre et aktivt eierskap. Det gjennomføres jevnlige eiermøter, for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapene.

Kommunestyrets eiermøte

Eiermøte for selskapene Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS (NRBR), Romerike avfallsforedling IKS (ROAF), Jobberiet AS og Aurskog-Høland Utbyggingsselskap AS, ble holdt i februar 2018. Deltakere var kommunestyrets representanter, og representanter fra selskapene. Selskapene presenterte seg selv, og redegjorde for status, drift, nøkkeltall og strategier.

Eierskapsmelding

I meldingen fastsettes overordnede prinsipper for utøvelse av kommunenes eierskap. Eierskapsmeldingen gir også et godt grunnlag for å utøve folkevalgt styring og kontroll.

Selskapskontroll

Kommunestyret har både tilsyns- og kontrollansvar. Det er kontrollutvalget som på vegne av kommunestyret påser at det føres kontroll med kommunenes eierinteresser i selskapene.

Kontrollen gjennomføres i henhold til vedtatt plan for selskapskontroll 2017-20. Kontrollutvalget avgir rapport til kommunestyret om gjennomførte kontroller. Romerike revisjon IKS er ansvarlig for gjennomføring av selskapskontroll.

Valg av representanter

Det er valgt representanter til generalforsamlinger/representantskapsmøter i alle selskaper kommunen har eierskap til. Egen oversikt over selskaper med mer finnes i vedlegg.

Eierstyring

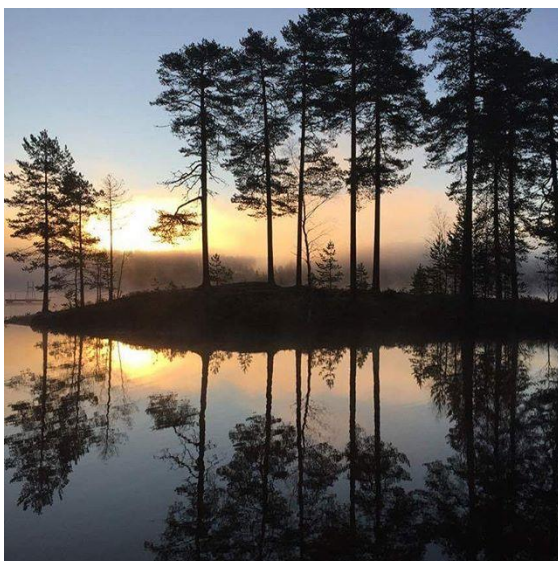
Alle saker til behandling i representantskapsmøter og generalforsamlinger blir politisk behandlet. Kommunens representanter står da bedre rustet til å møte og representere kommunen i eierorganet.

For de interkommunale selskapene ROAF og NRBR er kommunen med i et eierstyringssekretariat. Eierstyringssekretariatet er et administrativt samarbeidsorgan hvor eierne samordner vedtak for de interkommunale selskapene, som ledd i rådmennenes saksbehandling til formannskap og kommunestyre.

Kommunestyret har vedtatt at det skal benyttes valgkomité ved valg av styremedlemmer til kommunale aksjeselskaper. Formannskapet er delegert myndighet til å velge valgkomiteen på tre medlemmer.

#ahkommune

Internkontroll

Internkontroll er det kontrollansvaret som ligger til rådmannen knyttet til egen virksomhet. God internkontroll bidrar til kvalitet, effektiv ressursbruk og oppfyllelse av fastsatt mål og krav.

«Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll»

Kommuneloven §23 nr. 2.

Kommunen har i henhold til en rekke lover og forskrifter plikt til å ha et betryggende system for internkontroll av virksomheten, som er etterprøvbart, og som bidrar til at man er i stand til å føre en betryggende kontroll med virksomheten. Kontroll forutsetter at man har en overordnet oversikt over hva som påvirker om kommunen når sine mål. Dette må følges opp av styrings- og rapporteringssystemer, som gir oversikt og grunnlag for gjennomføring av tiltak ved avvik. Kommunen har valgt å dele arbeidet med internkontroll inn i fem hovedtemaer:

- Målrettet og effektiv drift.
- Pålitelig økonomirapportering.
- Overholdelse av lover og forskrifter.
- ROS-analyser (Risiko- og sårbarhetsanalyser).
- Systematisk HMS-arbeid.

Som en del av kommunereformarbeidet vil tjenester og oppgaver i kommunen bli kartlagt og beskrevet. I den forbindelse vil blant annet ROS-analyser bli utarbeidet. Arbeidet vil kunne utløse løsninger som vil bli implementert i løpet av 2019, og bidrar til å styrke internkontrollen i kommunen.

Målrettet og effektiv drift

I Aurskog-Høland kommune fastsettes mål og tiltak for sektorene og stabene i økonomiplanen. Rapportering på tiltaksgjennomføring skjer gjennom tertialrapporter og årsrapport. Systemene for internkontroll er jevnlig under revisjon for å møte endringer i lovverk, overordnede retningslinjer og interne kontrollbehov. For å sikre at tjenestene som leveres har den kvaliteten vi forventer, rapporteres i tillegg om kvalitet på ulike måter. Her er noen eksempler:

- Kommunen bruker Qm+ som styringsverktøy for kvalitetssikring. Det fungerer både som avviksmeldingssystem og rapporteringssystem.
- Brukerundersøkelser gjennomføres med jevne intervaller, for å sikre at opplevd kvalitet måles.
- Tilstandsrapporter og andre meldinger: Tilstandsrapport for grunnskolen, skolemelding, barnehagemelding, skoleeieranalyse, kvalitetsmelding helse og rehabilitering og beredskapsmelding etc.
- I 2017 utarbeidet Helse og rehabilitering sin første kvalitetsmelding. Fremsett data i meldingen beskrev sektorens aktivitet, og ga et anslag på hvordan sektoren ligger an i

forhold til måloppnåelse innenfor gitte faktorer. På sikt vil de årlige kvalitetsmeldingene vise utviklingstrekk ved sektorens tjenesteproduksjon.

- Kunnskapsgrunnlaget som er brukt i rapporten er basert på statistikk fra sektorens kvalitetsindikatorsystem, IPLOS-registreringer, brukerundersøkelser og tilsynsrapporter der det foreligger.
- Interne kvalitets- og styringsindikatorer. Dette rapporteres på ulike måter i sektorer og staber.

I 2018 tas et nytt nettbasert verktøy for analyse, budsjettering, økonomiplanlegging og virksomhetsstyring i bruk. Dette vil kunne forenkle og forbedre mulighetene for rapportere om målrettet og effektiv drift, herunder økonomirapportering.

Pålitelig økonomirapportering

Det er tre hovedrapporteringer til kommunestyret, ved utgangen av hvert tertial. For å styrke økonomistyringen, gjennomføres månedsrapportering på administrativt nivå. Avviksforklaring i forhold til vedtatt budsjett og utarbeidelse av prognoser er innført som tiltak for å sikre en betryggende økonomisk styring.

Målsettingen med rapporteringen er å gi administrasjon og folkevalgte relevant, pålitelig og rettidig styringsinformasjon, som skal sikre at kommunen når sine mål. All rapportering skjer i utgangspunktet i økonomisystemet – noe som er en styrke med tanke på tilgjengelighet, datakvalitet, etterlevelse og sporbarhet. Det er etablert detaljerte prosessplaner (årshjul) for de viktigste rapporteringene. En egen finansrapport framlegges for de folkevalgte som en del av tertial- og årsrapportering. Rapporten inneholder informasjon om blant annet vektet gjennomsnittsrente, rentebinding, rentesensitivitet, kapitalbinding, refinansieringsrisiko, samt en rapportering på etterlevelse av finansreglementet.

Overholdelse av lover og forskrifter

Romerike revisjon gjennomfører på bestilling fra kontrollutvalget, forvaltningsrevisjon av området som fastsettes i plan for forvaltningsrevisjon. I 2017 ble det gjennomført forvaltningsrevisjon av fastlegeordningen.

Det gjennomføres i tillegg jevnlig eksterne nasjonale tilsyn og forvaltningsrevisjon, og kommunen følger opp de avvik som avdekkes. Varsling er et viktig verktøy for å forebygge og avdekke misligheter, korrupsjon og arbeidslivskriminalitet. Det er lojalt og berettiget for arbeidstakere å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Ansatte, innbyggere og andre kan varsle kommunen direkte, eller bruke kommunens varslingskanal på Romerike revisjons nettside.

Systematisk HMS-arbeid

Kommunens systematiske HMS-arbeid er forankret i eget styringsdokument. Styringsdokumentet er vedtatt i arbeidsmiljøutvalget (AMU), og tatt til orientering i Administrasjonsstyret.

Styringsdokumentet bygger på kommunens visjon og verdigrunnlag, forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, og på aktuelle lover og forskrifter på HMS-området.

Folkehelsearbeid

Folkehelse sier noe om befolkningens helsetilstand, og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Folkehelsearbeid betyr i denne sammenhengen samfunnets innsats for å direkte eller indirekte fremme befolkningens helse og trivsel.

I 2017 vedtok Aurskog-Høland kommunedelplan for folkehelse. Planen er av strategisk karakter, og skal gi kommunens innbyggere, politiske organer, ledere og ansatte en felles forståelse av utfordringer og innsatsområder for sitt folkehelsearbeid. Planens prioriterte innsatsområder er:

- Oppvekst og utdanning
- Kosthold og fysisk aktivitet
- Nærmiljø
- Psykisk helse

Oppfølging av planen er innarbeidet i økonomiplanen 2018-2021.

Foto: Hanne Gulbrandsen

Tjenestene

Sektor: Oppvekst og utdanning

Til sektoren hører skoler, barnehager, voksenopplæring, pedagogisk utviklingstjeneste, barnevern, forebyggende tjenester med jordmortjeneste, helsestasjon, skolehelsetjeneste, barne- og ungdomsteam. Sektoren har også ansvar for bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger.

Kommunen har følgende skoler: Aursmoen 1.-10.trinn, Bjørkelangen 1.-10.trinn, Bråte 1.-10.trinn, Haneborg 1.-7.trinn, Setskog 1.-7.trinn, Løken 1.-7.trinn. Til sammen har vi cirka 1920 elever i grunnskolen. Det er sju kommunale barnehager: Aursmoen, Flatbyjordet, Setskog, Burholttoppen, Festningsåsen, Løken og Bråtebakken. Antall barn i barnehagene er cirka 800. Kommunen har også tilsynsansvaret for de private barnehagene. Dette er Ekeberg, Epletunet, Barnehagegården AS, Ole Brumm, Kjelle gårdsbarnehage, Hofmoen, Lundebygrenda og Plommehagen.

Drift av de ulike tjenestene er regulert gjennom, og forankret i, lovverk og forskrifter. Som tidligere år, er det sektorplanen, og mål og tiltak vedtatt i økonomiplanen, som har gitt retning for sektorens arbeid. Alle tjenester har et ansvar for å sette elever i stand til å gjennomføre videregående skole. De siste årene har vi sett en økning i gjennomføringsprosenten etter fem år. For avgangselever 2008 var prosenten på 70,3 %, for 2009 på 72,1 %, for 2010 på 77,2 %, for 2011 på 79,0 %, for 2012 på 76 %.

Kvalitetsutvikling er et viktig og sentralt for sektoren. I **barnehagene** arbeides det videre med Kari Lamers rammeprogram «Du og jeg og vi to» for å fremme barns sosiale kompetanse. I **grunnskolen** har bistanden fra nasjonalt veilederkorps ført til gode prioriteringer i læringsarbeidet skolene gjør hver dag. Satsingsområdet for alle skolene er progresjon i elevenes faglig og sosiale læring. Det gjennomføres også ekstern vurdering av skoler og barnehager i kommunen, i samarbeid med Sørums og Fet. Aurskog-Høland viderefører arbeidet knyttet til å være realfagskommune, og har utarbeidet en plan for helhetlig satsning på realfag. Innsatsen konsentreres om 5-åringene i barnehagene, og 1.-4. trinnselevene. Det følger økonomisk støtte med denne satsingen, cirka 300.000 kroner som lønnsmidler til koordinering av arbeidet.

Barnevernet bistår mange familier med omfattende hjelpebehov. Likevel vil det alltid være barn som ikke kan bo hjemme, og det vil ofte være behov for å handle akutt. Tjenesten bidrar aktivt inn i det tverrfaglige samarbeidet i sektoren. Barnevernets tjenester er lovpålagte. Det vurderes alltid hva som er forsvarlig å iverksette av tiltak ovenfor barn og familier. De siste årene har det vært en økning i barn og foreldre som trenger denne tjenesten. Det ble i 2017 inngått en avtale om at Telemarksforskning skal ha en ekstern gjennomgang av kommunens barnevern i 2018, samt gi råd om framtidig organisering og oppgaveløsning.

Aurskog-Høland samarbeider med Fet og Sørums om et spesialisert ressursteam og advokatordning. Advokatordningen ivaretas av firmaet Næss, Lærum, Lier og Stende.

Forebyggende tjenester, som består av jordmor, helsestasjon, fysioterapeut for barn og unge, skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom, barne- og ungdomsteam og utekontakt, bidrar aktivt i det tverrfaglige samarbeidet. Aurskog-Høland helsestasjon har god vaksinasjonsdekning på 2-, 8-, og

16-åringer. Vi ligger på landsgjennomsnittet, og på enkelte vaksiner noe over gjennomsnittet. Av alle 164 nyfødte i kommunen fikk 119 familier barselbesøk (1-3 dager etter hjemreise) av jordmor. 141 av årets fødsler fikk hjemmebesøk av helsesøster etter 7-10 dager. Det er en nedgang i antall fødsler fra 185 i 2016, til 165 fødsler i 2017¹. Skolehelsetjenesten, i samarbeid med skolen, har økt den forebyggende og helsefremmende innsatsen gjennom godt, systematisk arbeid, blant annet med programmer for å forebygge psykisk uhelse. Utekontaktene og familieteam samarbeider aktivt med de andre tjenestene i sektoren.

Pedagogisk utviklingstjeneste består av pedagogisk-psykologiske rådgivere, ansatte med skolefaglig bakgrunn, samt logoped. Tjenesten bidrar med utredning, utvikling og rådgivning til skoler, barnehager og andre tjenester i sektoren, og er aktivt med i det tverrfaglige samarbeidet.

Samlet antall deltakere i **Voksenopplæringen (VO)** i norsk og samfunnskunnskap og i introduksjonsprogrammet i 2017 var 144 første halvår, og 157 andre halvår. I helårs/heltids introduksjonsprogram var deltakerantallet rekordhøyt, med 50 i snitt gjennom året. 36,5 % av deltakerne i tilbudene til voksne innvandrere var fra Fet kommune (samarbeidsavtale). Voksenopplæringen samarbeider tett med flyktningtjenestene i begge kommuner, og med de fem andre voksenopplæringene på Romerike (Ledernetverk og felles kompetansetiltak).

Det ble bosatt tre **enslige mindreårige flyktninger** i 2016. Boligen har vært heltidsbemannet i 2017. Det er godt samarbeid mellom nærskolen og boligen. De har søkt videregående skole for skoleåret 18/19. Det holdes sterkt fokus på at de skal fullføre og bestå videregående opplæring. Fremtidig omsorgssituasjon og oppfølging drøftes fortløpende med barneverntjenesten, og guttenes verger.

Kvalitet og styring

Gjennom året legges det fram tilstandsrapport for grunnskolen, skolemelding og barnehagemelding. Tilstandsrapporten samler resultatene fra den siste elevundersøkelsen, og resultatene på nasjonale prøver. Rektor gir en kort oppsummering for sin skole, samt hva som vil være innholdet i det videre arbeidet. I skolemeldingen og barnehagemeldingen presenteres blant annet satsningsområder skoler, barnehager, skoleeier og barnehageeier har oppmerksomhet på. Det er også gjennomført en skoleeieranalyse. Her kan skoleeier (politisk og administrativt) gjøre en egenvurdering knyttet til kvaliteten på skoleeierskapet.

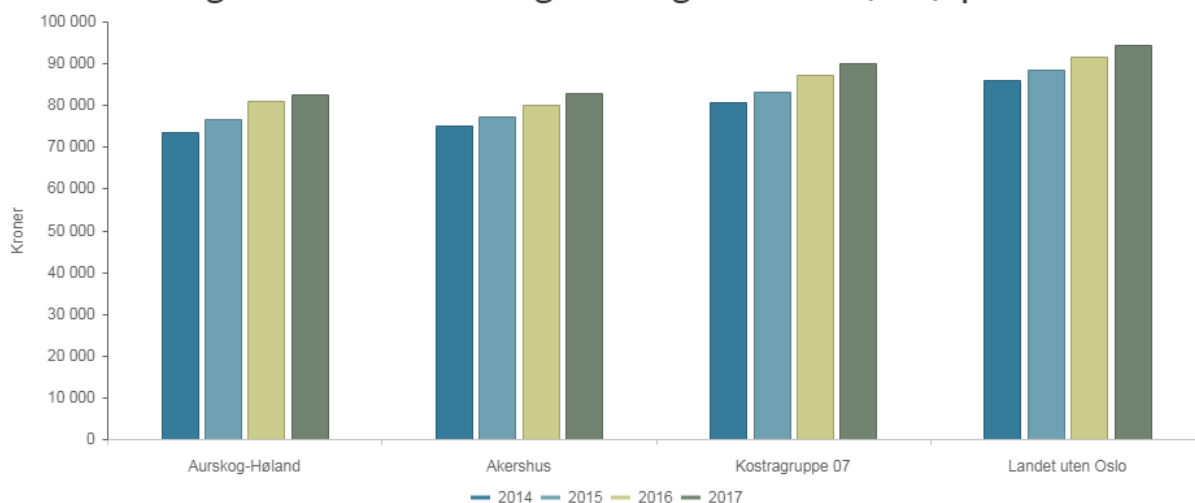
1920

Til sammen har vi cirka
1920 elever i
grunnskolene i
kommunen.

¹ Helsestasjonens fødselstall kan avvike noe fra tallene fra SSB.

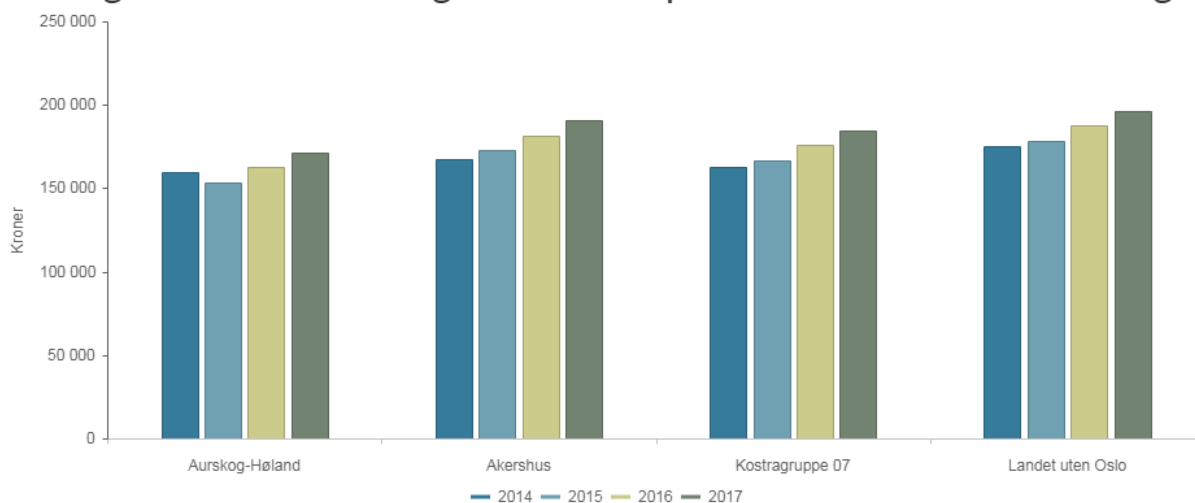
Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev

	2014	2015	2016	2017
Aurskog-Høland	73 437	76 687	81 065	82 640
Akershus	74 971	77 193	80 218	82 968
Kostragruppe 07	80 602	83 293	87 250	89 902
Landet uten Oslo	86 009	88 319	91 514	94 331

Korrigerede brutto driftsutgifter per elev i grunnskolen har økt gradvis de siste årene. I 2017 ligger kommunen over Akershus med henholdsvis 82.640 kroner per elev i Aurskog-Høland kommune og 82.968 kroner per elev i Akershus.

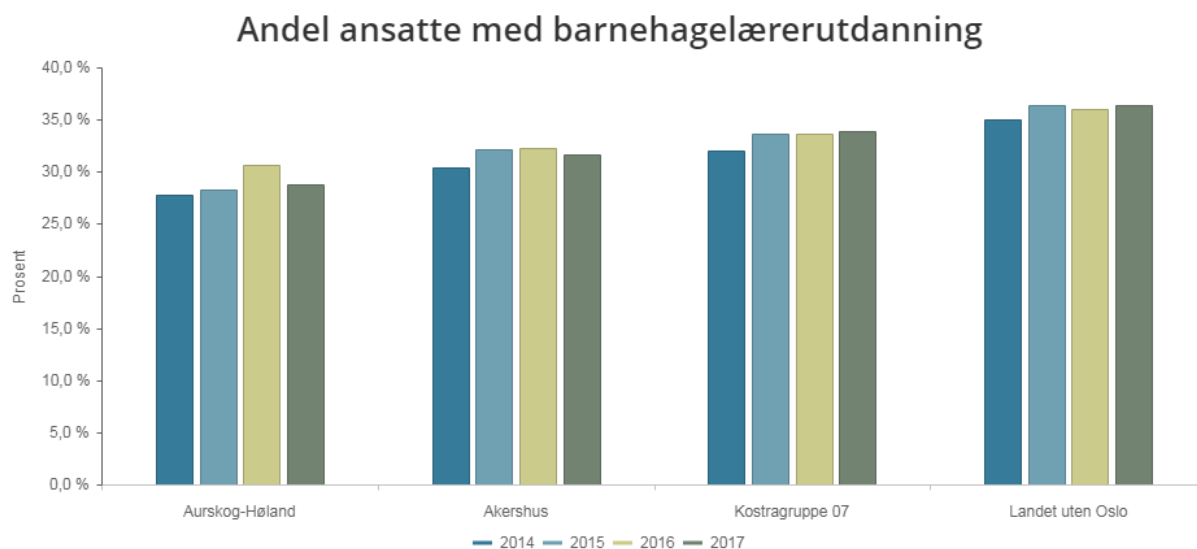
Korrigerede brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage

	2014	2015	2016	2017
Aurskog-Høland	159 637	153 562	162 696	171 152
Akershus	167 698	173 031	181 679	190 687
Kostragruppe 07	162 740	166 419	175 636	184 716
Landet uten Oslo	174 920	178 477	187 734	196 246

Aurskog-Høland kommune reduserte driftsutgifter i kroner per barn i kommunale barnehager fra 2014 til 2015, grunnet helårseffekten av endring i areal knyttet til omstillingsprosjektet. Etter endringen ligger vi på nasjonal arealnrm. Som grafene viser, øker brutto driftsutgifter noe fra 2015 til 2017. Dette skyldes blant annet åpning av ny avdeling i Festningsåsen barnehage.

	2014	2015	2016	2017
Aurskog-Høland	27,8 %	28,3 %	30,6 %	28,8 %
Akershus	30,4 %	32,1 %	32,3 %	31,7 %
Kostragruppe 07	32,0 %	33,6 %	33,7 %	33,9 %
Landet uten Oslo	35,0 %	36,4 %	36,0 %	36,4 %

Andelen ansatte med barnehagelærerutdanning gikk ned fra 30,6 % i 2016 til 28,8 % i 2017.

Økonomi

I 2. tertialrapport varslet sektoren balanse, etter å ha iverksatt innsparende tiltak. På grunn av økt aktivitet i barnevernet, og økte kostnader i grunnskolen, vil sektoren få et merforbruk i 2017 på cirka 3,2 millioner. Dette tilsvarer 1 %.

I 2018 vil det bli en ekstern gjennomgang av barnevernet, for å få innspill til aktuelle endrings- og utviklingstiltak.

Drift

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto driftsutgifter	420 571	401 796	18 776	4,7
Brutto driftsinntekter	-90 504	-75 012	-15 492	20,7
Netto driftsutgifter	330 067	326 783	3 284	1,0

(utgifter med + og inntekter med -)

Investeringer

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto investeringsutgifter	3 600	4 391	-790	-18,0

Satsingsområder, mål og tiltak

Tverrfaglig samarbeid - Tidlig innsats

Mål

1. Alle virksomheter deltar aktivt i tverrfaglig samarbeid og prioriterer tidlig innsats.
2. Samarbeidsmodellen «Sammen om barn» implementeres i alle virksomheter i kommunen.

Tiltak til mål 1

- Følgende kurs og metoder anvendes: COS², nettverksmøter, Fortsatt foreldre, SMIL³, Bra mat, Zippys venner⁴ på barnetrinnet, og Alle har en psykisk helse og Drømmeskolen⁵ på ungdomstrinnet.
- Aurskog-Høland modellen brukes aktivt, og 3b⁶-møter gjennomføres etter behov.
- Det gjennomføres felles kompetansehevingstiltak gjennom sektorens nettverks- og kompetanseplan.

Tiltak til mål 2

- Alle ledere i sektoren har ansvar for at modellen gjøres kjent på personalmøter minst to ganger i året.
- Det er lederes ansvar at modellen brukes, og gjøres kjent for foreldre, for eksempel i samtaler og møter med foreldre.
- Modellen «Sammen om barn» presenteres sammen med Aurskog-Høland modellen i samlingen for nyansatte.
- Modellen «Sammen om barn» videreutvikles for å kunne følge opp mottak av enslige mindreårige asylsøkere.

Status

Det er gjennomført seks 3b-møter i 2017. Det ble gjennomført åtte COS-kurs, som går over åtte ganger. To av disse i regi av psykisk helse, og ett i regi av familieteamet. Det er gjennomført åtte nettverksmøter ledet av kommunens nettverkskorps i løpet av året. Det er gjennomført to SMIL-grupper, hver på 12 samlinger, hvorav en for barn og en for ungdom. 20 ansatte i kommunen har fått opplæring i å holde Skilsmissegrupper i skolen (tidligere PIS). Foreldrekvelder knyttet til disse gruppene kan etter hvert brukes til å rekruttere til kursrekken Fortsatt foreldre. Zippys venner gjennomføres i 1. -4.klasse på alle grunnskolene. I januar fikk assistenter i skole og SFO opplæring i grunnprinsippene i Zippys venner, slik at de kan støtte opp under skolens arbeid.

² Circle of Security

³ Styrket mestring i livet

⁴ Program som fremmer psykisk helse og et godt psykososialt miljø på barnetrinnet

⁵ Helsefremmende og skoleomfattende program for å skape et godt læringsmiljø på ungdomstrinnet

⁶ 3b-møter er et trinn i Aurskog-Høland modellen som utløser tverrfaglige møter

Utviklingsområde: Enslige mindreårige flyktninger

Fra 2017 etablerte Aurskog-Høland kommune et bofelleskap for enslige mindreårige asylsøkere. Fordi behovet har endret seg når det gjelder mottaksplasser for enslige mindreårige flyktninger, vil det antagelig ikke bli behov for flere bofellesskap av denne typen. Kommunen har fått et verdifullt tilskudd til befolkningen, og kommunen har skaffet seg erfaring med å etablere og utvikle en ny tjeneste.

Mål 1

Beboerne skal ivaretas på en måte som gjør at de kan utvikle sin personlighet, sine talenter og evner, slik at de har mulighet til å mestre et selvstendig liv (FNs konvensjon om barns rettigheter art. 28).

Tiltak

- Avklare hver enkelt ungdoms ressurser og behov.
- Tett samarbeid med første- og andrelinjetjeneste.
- Bistå ungdommene i deres hverdagsliv.
- Følge opp faglig og sosial læring i skole, bosituasjon og fritid.

Mål 2

Aktiverere og involvere lokalmiljøet for å gi ungdommene trygghet, tilhørighet og mestring.

Tiltak

- Knytte kontakter mellom ungdommene og fritidsaktiviteter.
- Miljøarbeidere følger tett opp og bidrar inn i fritidsmiljøet der enslige mindreårige asylsøkere deltar.
- Rekruttere og følge opp besøksfamilier.
- Samarbeide med lokalt næringsliv for arbeidspraksis gjennom helgejobber, feriejobber etc.
- På sikt rekruttere «hybel-familier», slik at overgang til selvstendig liv i egen bolig går lettere.

Status

Beboerne har fått særskilt språkopplæring, i tillegg til at de følger klassen i øvrige timer. De følger ulike planer for å bestå alle fag ut fra egne forutsetninger og skolebakgrunn. Det er tett samarbeid mellom skole og bolig. De har hatt lite fravær fra skole, har tilbud om leksehjelp i bolig, og de lærer nødvendige praktiske og sosiale normer gjennom deltagelse i hverdagen. To spiller fotball på lag, og en trener på treningssenter. Ungdommene har god progresjon sosialt. Besøksfamilier har ikke vært aktuelt, fordi de foreløpig har hatt tilstrekkelig med relasjoner i skole og bolig, i tillegg til alt de skal lære å delta på. Hittil har ferie- og helgejobber vært vanskelig, på grunn av guttenes alder, og krav om svært gode norskerferdigheter, men dette vil være mer aktuelt i 2018. Tiltaket knyttet til å rekruttere «hybel-familier» vurderes som mindre hensiktsmessig enn å videreføre oppfølging fra medarbeidere som guttene har blitt kjent med i boligen.

Utviklingsområde: Forebyggende tjeneste

Forebyggende tjeneste består av jordmortjeneste, helsestasjon, skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom, tuberkulosekontroll, helsetjeneste til flyktninger, familieteam og utekontakter. Hovedmål er at forebyggende tjenester arbeider etter prinsippet om tidlig innsats i alle tjenestoområdene.

Mål 1

Alle brukere får tidlig og samordnet hjelp, som gir helhet og kontinuitet i tjenestetilbudet.

Mål 2

Tjenesten skal videreutvikles med vekt på tverrfaglig samarbeid og kompetanseheving.

Tiltak til mål 1

- Nye retningslinjer for barselomsorg følges opp for å sikre et godt tilbud om tidlig barselbesøk.
- Hjemmebesøk av helsesøster til minst 75 % av nyfødte.
- Forsterket helsestasjon skal ivareta samordning av tiltak for barn og foreldre med ekstra behov for støtte.
- Barne- og ungdomsteam samarbeider tett med henvisende instans, og andre involverte parter.
- Utekontaktene har fokus på de yngste barna i målgruppa, og bidrar til å ha grupper i skolen.
- Forpliktende samarbeid for å sikre overganger.

Tiltak til mål 2

- Videreutvikle forsterket helsestasjon, med utvidelse av tilbudet til barn fra 0-5 år.
- Systematisk samarbeid med andre tjenester, med samtykke fra foreldre.
- Tidlig innsats overfor barn med overvekt og fedme, gjennomføre Bra mat-kurs for foreldre og barn opp til 14 år.
- Utvikle et tilbud om Bra mat til elevene i skolen, sammen med skolene.
- Sikre gode rutiner for god overgang mellom helsestasjon og barnehage.
- Gjennom økt satsing på gruppetiltak skal skolehelsetjenesten rette innsatsen mot forebygging.
- Sørge for høy faglig kompetanse, og opprettholde god kvalitet på alle tjenestene.
- Helsestasjon for ungdom videreutvikles, og eventuelt utvides.

Status

Forebyggende tjenester arbeider forebyggende og helsefremmende med fokus på universelle tiltak. Tjenestene arbeider i økende grad med undervisning og gruppebaserte tilbud. Det tverrfaglige samarbeidet fungerer godt i alle tjenestene. Dette gir helhet og sammenheng for familiene. Jordmortjenesten har ansvar for svangerskapsomsorg, og prioriterer barselbesøk. Helsestasjonen og skolehelsetjenesten arbeider etter de nye retningslinjer fra Helsedirektoratet 2017, der det er økt fokus på samtale om seksualitet, vold og rus i konsultasjonene. Alle nyfødte får tilbud om hjemmebesøk av helsesøster. Forsterket helsestasjon er evaluert, og videreutvikles. Helsestasjon for ungdom er svært godt besøkt. Familieteamet og utekontaktene har i samarbeid med de andre tjenestene gjennomført flere gruppetilbud.

Utviklingsområde: Pedagogisk utviklingstjeneste

Pedagogisk utviklingstjeneste består av PP-tjenesten, logoped, skolefaglig rådgiver, koordinator for ekstern vurdering, og tverrfaglig koordinator. Pedagogisk utviklingstjeneste er en robust tjeneste, som kan gi et helhetlig tilbud til kommunens barnehager, skoler og innbyggere

Mål 1

Systemrettet arbeid er videreutviklet fra våren 2016.

Mål 2

Det er kontinuitet og stabilitet i tjenesten.

Tiltak mål 1

- Nye rutiner innføres for å sikre bedre samhandling og kommunikasjon mellom PPT og barnehager.
- Evaluere ressursteamordningen i skole.
- Profilerings av tjenesten rettet mot medarbeidere i barnehager, skoler, barnevernstjeneste og forebyggende tjeneste.
- Veiledning, etterutdanning og videreutdanning for å øke spisskompetansen hos de ansatte i tjenesten.
- Gjennomføre pilotprosjekt hvor fast tid settes av på skolen, slik at lærere kan reflektere over pedagogiske utfordringer sammen med PP-rådgiver.
- Lesekartet er innført på alle skoler i kommunen.
- Sikker arbeidsflyt, med nye skjemaer, er tatt i bruk på alle skoler i kommunen.

Tiltak mål 2

- Alle ansatte i Pedagogisk utviklingstjeneste deltar på felles kompetanse- og utviklingstiltak i løpet av året.
- Det etableres en veiledningsordning for PP-rådgiverne.
- Pedagogisk utviklingstjeneste profilerer seg for studenter som er under utdanning.
- Vurdere våre rammebetingelser opp mot omkringliggende kommuner, med tanke på å beholde og rekruttere medarbeidere.

Status

Nye rutiner for samarbeid mellom PPT og barnehage er innført. Sikker arbeidsflyt er tatt i bruk av alle skoler. Veiledningsordning er vurdert i fagmøter, men foreløpig ikke prioritert, da de ansatte ikke har sett behov for dette. Lesekartet er innført ved alle skoler, og benyttes i saker knyttet til lesing/skriving. Profilerings tiltak er drøftet. Vi går bort fra papirbrosjyre, da kostnader knyttet til utarbeidelse og trykk ikke er formålstjenlig opp mot gevinsten med bruk av brosjyre. Tiltaket vil ses i sammenheng med ny nettverks- og kompetanseplan for 2018. PUT⁷ jobber videre med utvikling av systemtiltak som kan gi skoler og barnehager gode veiledningsmuligheter.

Utviklingsområde: Skolefritidsordningen (SFO) og fremtidig utvikling av denne

Mål

- SFO skal arbeide i henhold til «Kvalitetsplan for skolefritidsordningen i Aurskog-Høland kommune», samt felles utarbeidede vedtekter, og rutiner knyttet til dette.
- SFO har profesjonelle medarbeidere, som hele tiden har fokus på kommunens verdigrunnlag RAUS.

⁷ Pedagogisk Utviklingstjeneste

Tiltak

- Tilbud om kompetanseutvikling for alle ansatte.
- Det arrangeres felles planleggingsdag hvert år.
- Arbeide aktivt for at alle ansatte skal gjøres kjent med, og få et eierskap til, styringsdokumenter og målsetninger.

Status

De fagansvarlige har hatt månedlige nettverksmøter med fokus på kvalitetsarbeid i SFO. To av møtene var felles for rektorer og fagansvarlige. Alle ansatte har deltatt på innføringskurs og oppfølgingskurs i Zippys venner på felles planleggingsdager, så SFO og skole kan samarbeide om å gi barna økt mestring, og bedre læringsmiljø.

Oppfølgingsarbeid etter barnesamtaler og brukerundersøkelsen for foresatte har pågått gjennom året.

Utviklingsområde: Voksenopplæring

Voksenopplæringen har ansvar for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til innvandrere, introduksjonsprogram til flyktninger og spesialundervisning for voksne. Vellykket integrering – gjennom tett og bredt samarbeid, tidlig avklaring og individuell tilpasning.

Mål

I samarbeid med Flyktningetjenesten, NAV, andre kommunale og private virksomheter, og gjennom voksenopplæringssamarbeidet på Romerike, etableres og videreutvikles det rutiner og tiltak som sikrer en optimal integrering av innvandrere, gjennom deltakelse på arbeidsplasser og i fritidsaktiviteter.

Tiltak

- Sikre nok praksisplasser til introduksjonsordningen i kommunale virksomheter.
- Vurdere muligheter for å utvide voksenopplæringens lokaler, og samlokalisere virksomheten med flyktningetjenesten.
- Tidlig bruk av NAVs tiltakspakke i introduksjonsordningen.
- Etablere og videreutvikle gode rutiner for samarbeid med næringslivet, Frivilligsentralen og lag og foreninger.
- Bedre individuell plan (IP) og rutiner rundt bruk av den. Gjennomgå og bedre oppstarts-, kartleggings- og informasjonsrutiner i introduksjonsordningen.

Status

I samarbeid med Eiendomsavdelingen er det startet opp praksisplasser for mannlige deltakere med praktisk yrkeserfaring fra hjemlandet. Samarbeidet med lag og foreninger, private bedrifter og kommunale virksomheter som tilbyr praksisplasser fungerer godt. Det gjør også samarbeidet med flyktningetjenestene fra begge kommuner. Voksenopplæringen arbeider aktivt med samarbeidsrutinene rundt deltakerne i introduksjonsordningen.

Resultatene fra norskprøvene viser et snitt for deltakere fra Aurskog-Høland og Fet som, for første gang, ligger litt under landsgjennomsnittet. Det er en klar sammenheng mellom resultatene og hvilke deltakere som avlegger prøvene. Mange deltakere med lite utdanning fra hjemlandet trekker ned

gjennomsnittet i 2017. I 2017 har voksenopplæringen prioritert bruk av lærerressurser og morsmålstøtte med erfarne deltakere inn mot begynneropplæringen. Mange nye deltakere med liten eller ingen skolebakgrunn, og betydningen av en god start, har gjort dette nødvendig. Nye læreverk, både analoge og digitale er tatt i bruk.

Utviklingsområde: Barnevern

Norges beste barnevern – Tidlig innsats – Kunnskap og kompetanse – Høy kvalitet på saksbehandlingen

Mål

Barneverntjenesten tar i bruk de seks nasjonale kvalitetsmålene for å videreutvikle kvaliteten i barnevernets tjenester. I økonomiplanperioden er det hovedvekt på:

- Kvalitetsmål 4: Barn og familier skal møte tjenester som er samordnet og preget av kontinuitet.
- Kvalitetsmål 5: Barnevernets ressurser skal utnyttes godt.

Tiltak til kvalitetsmål 4

- Barneverntjenesten sikrer kontinuitet gjennom gode overganger mellom tjenestens ulike team.
- De ulike teamene må organisere sitt arbeid slik at en familie ikke må bytte saksbehandler oftere enn nødvendig.
- Barneverntjenesten må sikre kvalitet og koordinerte tjenester, for å yte helhetlig tiltak rundt barnet og familien.

Tiltak til kvalitetsmål 5

- Omstille tjenestens tiltaksarbeid jevnlig, for å tilpasse det til skiftende behov i familiene.
- Barnevernet rekrutterer og beholder kompetente ansatte og ledere, slik at barna får den hjelpen de trenger.
- Videreutvikle interkommunalt ressursteam, slik at de kan bistå barnevernet i kompliserte saker.
- Ved valg av tiltak må det tas hensyn til barnets behov, alvoret i situasjonen, forventet nytte, og kostnadene forbundet med tiltaket.

Status

Status for kvalitetsmål 4: Det er utviklet en felles arbeidsplan, som gjør det lettere å strukturere tiltaksarbeidet i de ulike familiene. Videre er det utarbeidet kriterier for koding (skalering) av saker, i forhold til alvorlighetsgrad, intensitet, frist og type tiltak. Kodingen sikrer bedre styring av oppgavene. Vi har deltatt på personalmøte i Burholtoppen barnehage, fagdag med SFO-ansatte i kommunen, og hatt innlegg på planleggingsdag ved Bråte skole med tema «Hvordan skole og barneverntjenesten kan samarbeide til barnets beste». Flere personalmøter er allerede planlagt.

Status på kvalitetsmål 5: To nyansatte på omsorgsteamet fra 1.9.17. Det har vært jobbet iherdig for å nå det statlige minstekravet til oppfølging i fosterhjemmene. Status på siste halvårsrapport viser at kommunen har oppfølging- og kontrollansvar for 44 fosterbarn, og at 37 barn har fått oppfylt krav om 2-4 oppfølgingsbesøk. Det har vært syv nye barn som har blitt plassert i fosterhjem, og fire av

disse ligger an til å oppfylle krav om 2-4 besøk per år. Ressursteamet (samarbeid med Fet og Sørumsund) har søkt om, og fått tildelt, eksterne midler gjennom Helsedirektoratet til en prosjektstilling. Denne er ansatt, og er godt i gang med arbeidet. Formålet med prosjektet er å oppnå mer helhetlige, integrerte og samorganiserte tjenester til de mest risikoutsatte barn og unge (0-18 år) i de tre kommunene. Det er særlig oppmerksomhet på mestring i barnehage og skole.

Utviklingsområde: Barnehage

Tilbudet – Kompetanse og ledelse – Kapasitet og struktur – Rollen som myndighet og eier

- Mål 1: Barnehagene i Aurskog-Høland har profesjonelle lederteam.
- Mål 2: Barnehagene i Aurskog-Høland har barn med god sosial kompetanse.

Tiltak til mål 1

- Skape felles forståelse av begrepet profesjonell ledelse.
- Individuell oppfølging av den enkelte leder.
- Anvende lærende nettverk som metode.

Tiltak til mål 2

- Iverksette Kari Lamers utviklingsmodell.
- Tilpasse modellen til den enkelte barnehage.
- Legge til rette for, og gjennomføre, systematisk refleksjon, med særlig oppmerksomhet på relasjonskompetanse.

Status

Mål 1

Hver enkelt barnehage har definert tegn på tydelig ledelse for pedagogiske ledere og styrer. Lederteamene i barnehagene benytter lærende nettverk som metode for kompetanseheving knyttet til endringsledelse. Arbeid med tydelig ledelse blir fulgt opp gjennom erfaringsdeling i lederteamene, samt den enkelte lederes styrker og utfordringer. Barnehagene har jevnlig ledersamtaler, og de fleste praktiserer barnehagevandring som metode. Barnehagene bruker også metoder fra lærende nettverk i ulike sammenhenger og møtearenaer.

Mål 2

Alle barnehagene har iverksatt Kari Lamers utviklingsmodell, og tilpasset den til sin barnehage. Den enkelte barnehage har nedsatt en prosjektgruppe som jevnlig møtes for å sikre kontinuitet og framdrift i arbeidet. Det er på ulike måter lagt til rette for og gjennomført systematisk refleksjon, med særlig oppmerksomhet på de voksnes bevissthet om egne relasjoner. Arbeidet med utviklingsmodellen er forankret i barnehagenes samarbeidsutvalg. Den nye rammeplanen, med fokus på personalets yrkesutøvelse, bidrar også til at veiledning og refleksjon over egen yrkesutøvelse blir prioritert for alle yrkesgrupper i barnehagen. Barnehagene har delvis tatt i bruk ja-sirkel, nei-sirkel og konfliktløsningsmodellen.

Utviklingsområde: Grunnskole

Den kompetente elev – Det engasjerte hjemmet – Den profesjonelle læreren – Den pedagogiske skolelederen – Den tydelige skoleeieren – Ressursbruk i grunnskolen

Mål

Alle elever i Aurskog-Høland skal oppleve et inkluderende og utviklende læringsmiljø, som legger til rette for kognitiv, praktisk, sosial og emosjonell læring.

Tiltak skoleeier

Skoleeier skal jobbe aktivt med læringsorientert skoleledelse i økonomiplanperioden 2017- 2020. Dette har i 2017 innbefattet følgende tiltak:

- Jevnlige lærende nettverk med alle skoleledere der læringsorientert skoleledelse er tema.
- Følge opp samarbeidet med nasjonalt veilederkorps. Dette gjøres gjennom lokalt arbeid med læreplaner, og ved å sikre systematisk oppfølging av felles prinsipper for læring (vurdering for læring, klasseledelse og læringsmiljø).
- Oppstart av realfagssatsing i regi av Utdanningsdirektoratet. Utarbeide og implementere strategiplan.

Status

Det gjennomføres lærende nettverk knyttet opp mot skolelederforum. Disse planlegges i samråd med veileder gjennom Ungdomstrinn i Utvikling.

Fra 2016-2018 er det samarbeid med nasjonalt veilederkorps på skoleeier og skolenivå. Det er utarbeidet strategiplan for realfagssatsing. Felles prinsipper for læring har vært tema i skolelederforum våren 2017.

Tiltak som skal gjennomføres i skolene

- Skolene skal følge opp lokalt arbeid med læreplaner både faglig og sosialt.
- Handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd institusjonaliseres.
- Skoleledere benytter lærende nettverk som metode for oppfølging av pedagogisk praksis i klasserommet.
- Felles prinsipper for læring i Aurskog-Høland institusjonaliseres.

Status

Lokalt arbeid med læreplaner har vært tema for mange av fellesøktene på skolen. Skolene bruker lærende nettverk som metode i arbeid på tvers av trinn og i ulike satsningsområder, for eksempel realfagnettverk 1.-4. Metodikken brukes også i fellestiden/pedagogisk utviklingstid. Flere skoler gjennomførte ukentlige trivselsundersøkelser og kartleggingsverktøy på det psykososiale miljøet (klassetrivsel.no). Klassemiljøtimer gjennomføres, og klassemiljø tas opp på team og i klassemøter. Trivselsledere og diverse elevaktiviteter i friminuttene er brukt som forebyggende og miljøskapende tiltak. Resultatene fra elevundersøkelsene brukes aktivt, og det settes inn tiltak på de ulike trinnene. Dersom elever eller foreldre melder forhold knyttet til det psykososiale miljøet, iverksettes tiltak, og man benytter handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd. Den årlige elevundersøkelsen viste god trivsel.

Mål

Alle skoler skal benytte ungt entreprenørskap.

Tiltak som skal gjennomføres i skolene

- Bruke programmet «Våre familier» på 2.trinn.
- Bruke programmet «Vårt lokalsamfunn» på 5.trinn.

- Bruke programmet «Smart» for 7.trinn.
- Ha programmet «Elevbedrift» på u-trinnet.

Status

Skolene bruker materiale og programmer fra Ungt entreprenørskap (UE).

Utviklingsområde: Rekruttering og kompetanseutvikling

Analysen som bakgrunn for beslutning - Framstå som en attraktiv arbeidsgiver – Bygge et godt omdømme

Mål

Vi arbeider tett opp mot utdanningsinstitusjonene, for å markere oss blant studentene.

Tiltak

- Ta inn studenter som trenger praksisplasser.
- Være målrettet i forhold til ulike profesjoner; lærere, barnehage-lærere, PP-rådgivere.

Status

Forebyggende tjeneste har hatt studenter fra HIAO (nå Oslo-Met Storbyuniversitetet) og UIO: Sykepleiestudenter, helsesøsterstudenter, legestudenter, fysioterapistudenter, jordmorstudenter og legesekretærassistenter. Den siste tiden har det vært vanskelig å rekruttere kvalifiserte jordmødre og leger til deltidsstillinger. Pedagogisk utviklingstjeneste har denne våren ikke hatt studenter i praksis, og heller ikke hatt behov for å lyse ut stillinger. Aursmoen skole har praksisstudenter i PPU. Barnehagene har hatt 11 studenter fra barnehagelærerutdanningen, samt to vernepleierstudenter.

Sektor: Helse og rehabilitering

Sektor Helse og rehabilitering består av tjenesteområdene hjemmeboende og rehabilitering, sykehjemstjenester, tjenester ved nedsatt funksjonsevne, psykisk helse og avhengighet samt NAV. Tjenestekontoret utfører saksbehandling og klagesaksbehandling av søknader om kommunale helse- og omsorgstjenester.

Hjemmeboende og rehabilitering omfatter hjemmetjenester organisert distriktsvis på Aurskog, Bjørkelangen og Hemnes. Tjenestetilbudet omfatter hjemmesykepleie, og praktisk bistand i form av opplæring eller som hjemmehjelp. Videre inneholder tjenesteområdet fysio- og ergoterapitjeneste, Aurskog-Høland og Rømskog legevakt, samt avdeling dagsenter for eldre utført på Aurskog, Bjørkelangen og Løken. Tjenesteområde sykehjem organiserer alle sykehjemsavdelinger ved henholdsvis Aurskog, Bjørkelangen og Hemnes sykehjem. I tillegg er sentralkjøkken og -vaskeri, samt rådhusets kantinedrift organisert i dette tjenesteområdet.

Tjenesteområde for mennesker med nedsatt funksjonsevne består av boveiledertjenestene på Bjørkelangen og Løken. Videre gir tjenesteområdet avlastningstilbud til familier med funksjonshemmede barn i lokaler ved Riserveien bolig på Aurskog, samt organiserer kommunens ordning for brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og støttekontaktteneste. NAV Aurskog-Høland gir tjenester med utgangspunkt i at arbeid er den viktigste strategien for å fremme velferd, hindre fattigdom og sosial nød.

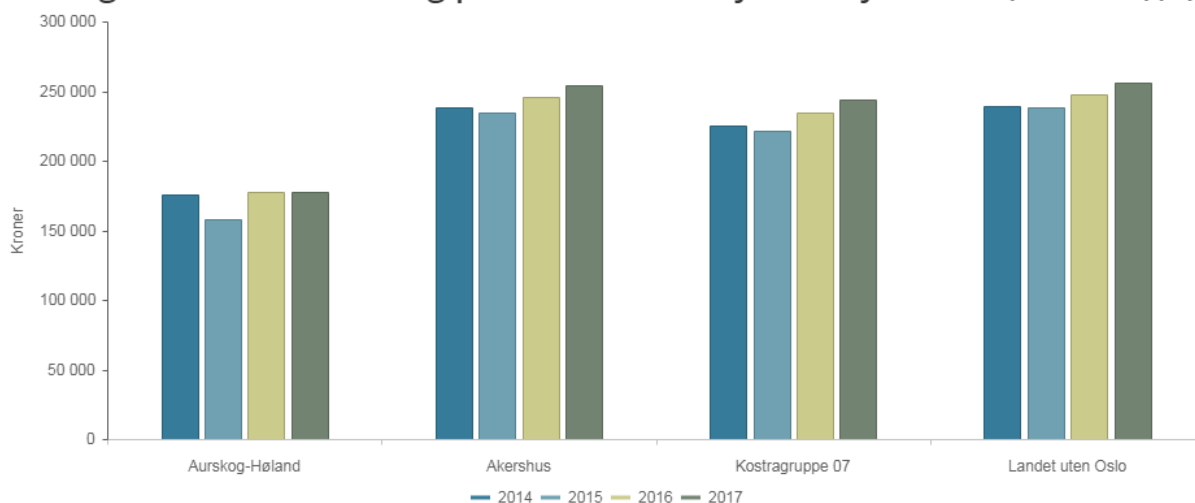
Året 2017 har som året før vært preget av systematisk kvalitetsutviklingsarbeid i de ulike avdelinger i sektoren, for å oppfylle myndighetskrav i tjenestene, og for å nå vedtatte mål i økonomiplanen. I Sykehjemstjenesten og i Tjenester til hjemmeboende og rehabilitering ble det i 2017 utdannet åtte instruktører i ProAct. Instruktørene arrangerte dagskurs for alle sykepleierne i de to tjenesteområdene, og totalt 87 sykepleiere deltok i opplæringen. Ved legevakten er det to instruktører, og alle ansatte har deltatt. ProAct handler om observasjon- og handlingskompetanse, og beredskap. Kommunen fikk midler fra Fylkesmannen til dette. Sektor Helse og rehabilitering har i samarbeid med kommunens prosjektkontor videreført byggeprosjektene Helsehuset og Myrvang.

Kvalitet og styring

Helse og rehabilitering legger årlig frem kvalitetsmelding. Fremsatt data i meldingen beskriver sektorens aktivitet, og gir et anslag på hvordan sektoren ligger an i forhold til måloppnåelse innenfor gitte faktorer. På sikt vil de årlige kvalitetsmeldingene vise utviklingstrekk ved sektorens tjenesteproduksjon.

Kunnskapsgrunnlaget som er brukt i rapporten er basert på statistikk fra sektorens kvalitetsindikatorsystem, IPLOS-registreringer, brukerundersøkelser og tilsynsrapporter der det foreligger.

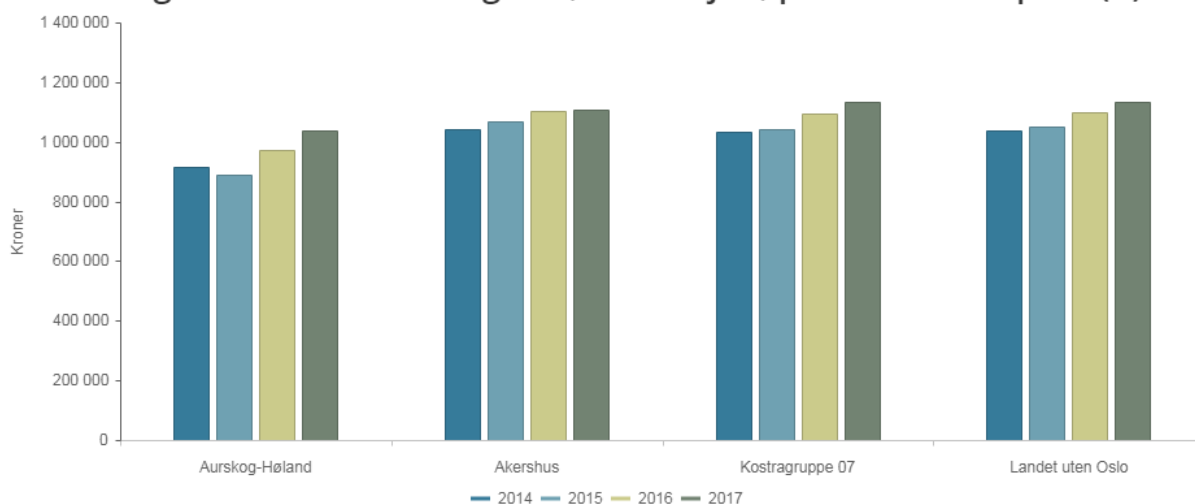
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)(B)

	2014	2015	2016	2017
Aurskog-Høland	175 522	158 339	177 341	177 939
Akershus	238 149	234 496	245 919	254 377
Kostragruppe 07	225 115	221 069	234 613	244 074
Landet uten Oslo	239 475	238 251	247 949	255 628

Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester i 2017 var 177.939 kroner for Aurskog-Høland kommune. Indikatoren viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger ved egen tjenesteproduksjon korrigert for dobbeltføringer som skyldes viderefordeling av utgifter/internt kjøp mv. per hjemmetjenestebruker. Indikatoren viser dermed enhetskostnadene eller produktiviteten ved den aktuelle tjenesten.

Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass(B)

	2014	2015	2016	2017
Aurskog-Høland	917 013	891 120	972 047	1 035 865
Akershus	1 044 100	1 066 666	1 104 774	1 107 711
Kostragruppe 07	1 032 920	1 043 158	1 094 220	1 134 738
Landet uten Oslo	1 037 654	1 049 046	1 099 381	1 133 874

Korrigerte brutto driftsutgifter per kommunal plass på institusjon i 2017 var 1 035 865 kroner for Aurskog-Høland kommune. Indikatoren viser driftsutgifter i kroner, inkludert avskrivninger ved egen tjenesteproduksjon korrigert for viderefordeling av utgifter/internkjøp per plass registrert ved utgangen av året i institusjoner med kommunal drift. Indikatoren viser dermed enhetskostnadene eller produktiviteten ved tjenesten.

Økonomi

Sektoren har hatt et merforbruk innen tjenesteområdet sykehjem i 2017. Merforbuket er særlig knyttet til vikarinleie og bruk av vikarbyrå. Sykehjemstjenesten har lav sykepleierdekning, særlig på kvelds-, lørdags- og søndagsvakter. Kommunestyret vedtok i sak 39/17 å tilføre 3,5 årsverk fra 1. januar 2018 for å styrke grunnbemanningen på sykehjemsavdelingene. Dette vil gi økt sykepleierbemanning. Sykepleierdekningen på sykehjemsavdelingene må kontinuerlig vurderes i forhold til utviklingen i brukerbehov.

Tjenesteområdet nedsatt funksjonsevne har hatt økte utgifter knyttet til nye brukervedtak som BPA, personlig assistanse, støttekontakt, og vedtak hjemlet i helse- omsorgstjenestelovens kapittel 9, der det er krav om personell med høgskolekompetanse 1:1-bemanning dag/kveld. I avlastningsboligen har tjenestemottakeres behov for bistand endret seg, slik at det har vært nødvendig med hvilende nattvakt i tillegg til planlagt bemanning.

NAV Aurskog-Høland har hatt et avtagende merforbruk økonomisk sosialhjelp i 2017, og det forventes økt effekt av tiltak som er iverksatt i løpet av 2017.

Det at NAV har mottatt økte tilskudd fra staten på grunn av økt bosetting av flyktninger avhjelper også noe på resultatet. Rustjenesten ble overført til nytt tjenesteområde psykisk helse og avhengighet i 2017 mens arbeidet med å trekke ut flyktningetjenesten slutføres i 2018.

Drift

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto driftsutgifter	376 080	352 870	23 210	6,6
Brutto driftsinntekter	-58 177	-39 671	-18 506	46,7
Netto driftsutgifter	317 903	313 199	4 704	1,5

(utgifter med + og inntekter med -)

Investeringer

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto investeringsutgifter	2 171	3 886	- 1 715	-44,1

Satsingsområder, mål og tiltak

Utviklingsområde: Hjemmeboende og rehabilitering

Sette brukere i stand til å mestre eget liv

Mål

Hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring er innført som arbeidsmetode.

Tiltak

- Utarbeide plan for innføring av hverdagsrehabilitering og hverdagsmestringsmodell.
- Arrangere informasjons- og motivasjonsmøter for hvert hjemmetjenestedistrikt.
- Gjennomføre felles «kick off»-arrangement i prosjektet.
- Innføre arbeidsmetode for hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring i minimum ett hjemmetjenestedistrikt, inkludert digital registrerings- og beregningsmodul, innen utgangen av 2017.
- Tjenestekontoret tildeler tjenester som bygger opp under hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring.

Status

Hverdagsrehabilitering kalles i Aurskog-Høland HvRehab. Prosjektet har utarbeidet plan for innføring, og beskrivelse av hvordan dette praktisk skal gjennomføres i sektoren. I første halvår 2017 ble metoden innført som pilot i hjemmetjenesten Hemnes. Samtidig med innføring av hverdagsrehabilitering gjennomføres det en studie for å undersøke effekten av den nye arbeidsmetoden på motivasjon og depresjon hos brukere i hjemmetjenesten. Det ble i 2017 gjennomført hverdagsrehabilitering for 31 brukere, hvor 25 av disse hadde vesentlig økning i sitt funksjonsnivå, og i målt livskvalitet etter endt rehabilitering og 6 måneder etterpå.

Mål

Tjenesteområdet skal innføre ny teknologi der det bidrar til økt kvalitet, effektivitet, trygghet og verdighet i tjenestene, samt styrker den enkeltes mestringsevne.

Tiltak

- Fullføre innkjøp, montere og ta i bruk digitalt låsesystem hos brukere i hjemmetjenesten som har innvilget trygghetsalarm.
- Utføre innkjøp og innføre elektroniske medisindispensere til hjemmeboende.

Status

Innkjøp av elektroniske dørlåser er fullført. Per første tertial ble det kjøpt inn 200 dørlåser. Ved utgangen av 2017 var det oppmontert 55 e-låser ved hjemmetjenesten Bjørkelangen, noe som utgjør 70 prosent av trygghetsalarmbrukere i distriktet. Ved hjemmetjenesten Hemnes er det oppmontert 14 e-låser, noe som utgjør 23 prosent av trygghetalarmbrukere i distriktet. Ved hjemmetjenesten Aurskog er det oppmontert 10 e-låser, noe som utgjør 19 prosent av trygghetsalarmbrukere. Tre brukere har ved utgangen av 2017 fått installert mobil trygghetsalarm med GPS. Det er tre robotstøvsugere på utprøving i kommunen. Tjenesten har hatt demonstrasjon av ulike typer elektroniske medisindispensere, for å kunne beskrive behov bedre i anbud. Det har blitt informert om velferdsteknologi og muligheter på medlemsmøter hos de lokale pensjonistforeningene. 22 komfyrvakter er kjøpt inn og montert ved omsorgsbolig Ulvehaugen. En gruppe ansatte har deltatt

på introduksjonsseminar i Velferdsteknologiens ABC. Denne gruppen skal ha opplæring og innføring i Velferdsteknologiens ABC til flere ansatte i 2018.

Mål

Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Tiltak

- Hjemmetjenesten deltar i forskningsprosjekt som innebærer legemiddelgjennomgang av brukere som er 70+ og som har foreskrevet syv medikamenter eller mer. Prosjektet ledes fra Universitetet i Oslo.
- Utarbeide løpende aktivitetsplan for dagsenter for eldre. Starte med aktivitetsgrupper. Vurdere mulighet for bruk av «Inn på tunet» i forbindelse med aktivitet for personer med demens.
- En ansatt fra hvert hjemmetjenestedistrikt opplæres til å bli «superbruker» for screeningtest for fysisk funksjon hos eldre (SPPB).
- Kommuneergoterapeuter informerer om fallfeller i hjemmet, både i fallforebyggende treningsgrupper, og som en del av tverrfaglig undervisning i hjemmetjenestedistriktene.
- Utarbeide rutiner for brannsikkerhet for risikoutsatte grupper, og iverksette brannreducerende tiltak, i samarbeid med NRBR.

Status

Forskningsprosjektet med legemiddelgjennomgang pågår ennå. Ved kommunens dagsenter for eldre er det utarbeidet aktivitetsplaner som gjelder sesongvis, og det er etablert ulike aktivitetsgrupper. Aktiviteter tar utgangspunkt i den enkeltes funksjon, mestringsevne og interesse. Samlet for 2017 er 71,3 % av dagsenterplassene benyttet. Årsak for avlyste besøk handler svært ofte om somatisk sykdom, og legebesøk.

Det er utarbeidet brosjyre for dagsenter for eldre, og den distribueres i løpet av våren 2018. Pilotprosjektet «Inn på tunet» ble prøvd ut ti uker høsten 2017. Testing av SPPB er ivarettatt av prosjekt hverdagsrehabilitering.

Det er informert om fallforebygging og fallfeller i hjemmet i fallforebyggende gruppe Aurskog. Det er gjennomført informasjonsmøte til innbyggere 75+ som ikke mottar kommunale tjenester. Temaer har vært vedlikehold av fysisk og mental funksjon, mat og helse, tilrettelegging av bolig, hverdagsrehabilitering, og informasjon om hjemmetjenesten. Av 849 inviterte deltok 231. 217 svarte på evaluering, og ga hovedsakelig gode tilbakemeldinger.

Det er avholdt møte med representant fra NRBR, og det er satt ned en arbeidsgruppe som sammen med representant fra NRBR skal utarbeide forslag til rutiner for brannsikkerhet.

Utviklingsområde: Sykehjem

Utvikle en kultur for å jobbe helsefremmende og forebyggende – Samarbeid med pårørende og frivillige

Mål

Alle beboere tilbys daglig aktiviteter som fremmer helse og trivsel.

Tiltak

- Felles aktivitetsplan for hvert av sykehjemmene.
- Gjøre aktivitetsplanen tilgjengelig, ved å legge den ut på kommunens hjemmesider, oppslag på sykehjemmene, dele ut og sende på e-post til brukere og pårørende ved innkomst.
- Tilby opplæring og veiledning til frivillige som ønsker å bistå i aktivitetene, gjennom bruk av frivilligkontaktene på sykehjemmene.

Status

Det er utarbeidet aktivitetsplaner for alle sykehjemmene, som er gjort kjent blant annet via kommunens hjemmeside. Alle beboere får tilbud om å delta på aktiviteter som foregår på avdelingen. Det er et stort spenn i aktiviteter som tilbys, både individuelt og i grupper, for eksempel musikkarrangementer, dyr på avdelingen, besøk av prest, sykkelturer, grillfest, og turer ut. Østkroken på Aurskog sykehjem har i løpet av året fått egne aktivitetsdoktorer, som har et spesielt fokus på aktivitet i hverdagen. Arbeidet med å organisere opplæring og veiledning til pårørende er begynt, og det er gitt opplæring og veiledning til enkeltpersoner. Det er valgt frivilligkontakt på alle avdelinger. Arbeid med frivillighet har også vært tema på ledersamling i tjenesteområdet. Det er gjort avtaler på enkelte av sykehjemmene om videre oppfølging på dette området, og planlagt møter med frivillige. Arbeidet vil fortsette i 2018.

Robuste fagmiljøer, kvalitetsutvikling og kompetanseheving for å jobbe helsefremmende og forebyggende.

Mål

Ha postverter på alle avdelinger, som skal ha et hovedansvar for overgripende rutiner knyttet til ernæring på egen avdeling.

Tiltak

- Utarbeid en stillingsbeskrivelse for funksjonen postvert.
- Organisere eksisterende bemanning med tanke på å få postverter på alle avdelinger.
- Tilby frukt og grønt daglig, som mellommåltider i avdelingene.
- Kartlegge mulighetene for å endre middagstidspunkt for langtidsavdelingene.
- Kompetansehevende tiltak for ansatte i god matomsorg, matmiljø og ernæring.
- Jobbe videre mot å nå målet om 15 % økologisk mat.
- Ta i bruk ernæringsprogram på sentralkjøkkenet, samt ernæringsberegne menyene.
- Samarbeide med klinisk ernæringsfysiolog.
- Ansatt fra sentralkjøkken holder foredrag internt og eksternt med fokus på ernæring.

Status

Sentralkjøkkenet og ernæringsfysiolog har holdt flere foredrag om ernæring, blant annet for hjemmeboende. Flere ansatte har gjennomført kompetansehevende tiltak rettet mot ernæring, og ytterligere tiltak vil bli iverksatt. Et stadig økende antall pasienter har fått kartlagt ernæringsstatusen sin, og pasienter med særlige behov har individuell ernæringsplan. Det er vektlagt at personer som er underernærte har dette. På avdeling 2 på Bjørkelangen har vi hatt et pilotprosjekt i samarbeid med ernæringsfysiolog, for å rette et særskilt fokus mot ernæring. Det har vært jobbet med bedre rutiner knyttet til kartlegging av ernæringsstatus, samt utarbeidelse av ernæringsplaner. Arbeidet med å

utarbeide stillingsbeskrivelse for postvert er i gang. Fem av kommunens langtidsavdelinger på sykehjem har endret serveringen av middag til senere på dagen. Erfaringene så langt er positive.

Det er utarbeidet billedserie knyttet opp mot menyene i samarbeid mellom sentralkjøkken og ernæringsfysiolog. Dette gjør at det er lettere for ansatte på sykehjemsavdelingene å se hvordan maten skal danderes på tallerkenen, samt at pasientene lettere kan følge med på hva slags mat som serveres framover. Flere av avdelingene har egne postverter. Avdelingene som ikke har det, har i løpet av 2017 hatt en gjennomgang på egen avdeling der arbeidsoppgavene i sin helhet er organisert via kort. En pleier har ansvar for et kort hver vakt, og et av kortene har et spesielt ansvar for oppgaver knyttet til ernæring og kjøkken. Dette har ført til klarere ansvarsfordeling, og det er en person som har ansvar for kjøkken og kjøkkenoppgaver fra vakt til vakt.

Mål

Utarbeide rutine og sjekkliste opp mot pasientforløp på korttidsbrukere.

Tiltak

- Jobbe fram en rutine som sikrer at utskrivning av korttidsbrukere starter ved innskriving.
- Lage sjekkliste knyttet opp mot rutinen.
- Opparbeide samarbeidsflater med brukere, pårørende og samarbeidspartnere internt og eksternt, som legger til rette for samarbeid rundt utskrivning fra korttidsopphold.

Status

Det er jobbet mye med å få til en bedre flyt på korttidsopphold på sykehjem. Rutinene er revidert, og det er utarbeidet blant annet nye maler knyttet til inkomstsamtale. Det er jobbet med at man skal tenke utreise allerede ved innkommst for å sikre at tiltak kommer i gang til rett tid, som for eksempel søknad om tjenester i hjemmet ved hjemreise, og at hjelpemidler kommer på plass til rett tid. Det gjennomføres i de fleste tilfeller møter med aktuelle parter når en bruker skal skrives ut fra korttidsopphold. Dette er for å sikre best mulig overganger. Måleindikatorene har vist seg å være vanskelig å hente ut fra Profil, noe det jobbes med.

Mål

Tilby alle ansatte i 50 % eller høyere stilling på kommunens to skjermede enheter minst ett kompetansehevende tiltak i 2017.

Tiltak

- Kompetansekartlegging av ansatte i 50 % stilling eller høyere.
- Alle med stillingsbrøker over 50 % skal delta på demenssorgens ABC i løpet av 2016-2019.
- Utrede muligheten for å gi to medarbeidere på skjermet enhet videreutdanning i demens.
- Gjennomføre hospitering i og utenfor kommunen for minst tre ansatte i samarbeid med demenskoordinator.

Status

Flere kompetansehevende tiltak er iverksatt på skjermet enhet. På Bjørkelangen har alle ansatte i faste stillinger fått opplæring i VIPS. I forhold til demenssorgens ABC er det kun et fåtall av faste ansatte på skjermet enheter som ikke har deltatt på/er påmeldt på dette. Avdelingene har i tillegg hatt heldagssamlinger med ulike faglige temaer. Flere ansatte har tatt eller tar videreutdanning, primært innen demens eller psykiatri.

Utviklingsområde: Rekruttering og kompetanseutvikling

Planmessig bruk og utvikling av kompetanse – Være en attraktiv arbeidsgiver – Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljø

Mål

Det er planmessig bruk og utvikling av ansattes kompetanse.

Tiltak

- Ta i bruk kompetanseplan som verktøy.
- Søke om kompetansemidler fra Fylkesmannen.
- Bidra til å etablere nye samarbeidsprosjekter for kompetanseutvikling med høyskoler og universitet.
- Forplikte ledere til å orientere om forskningsnytt på avdelingsmøter og andre samlinger med sine medarbeidere.
- Stimulere til etter- og videreutdanning hos ansatte.
- Tilrettelegge for at to-tre ledere gjennomfører videreutdanning i ledelse.
- Videreføre demensomsorgens ABC som fast ordning.
- Tydeliggjøre ansettelseskrav ved stillingsutlysninger.

Status

Det er søkt om kompetanse- og innovasjonsmidler fra Fylkesmannen. En rekke ansatte har gjennomført kompetansehevende tiltak i 2017. I sykehjemstjenesten er det flere ansatte som har tatt, eller som går en videreutdanning. Dette gjelder innenfor kreftsykepleie, syke eldre, psykisk helse, demens/demensomsorgens ABC. Sektor Helse og rehabilitering har utdannet åtte instruktører, som har gjennomført opplæring i ProAct (observasjon og handlingskompetanse) for 87 sykepleiere i sykehjem og hjemmetjenesten. I slutten av 2017 ble elektronisk pasientjournalen (Profil), elektronisk arkivering av inn- og utgående dokumenter samt elektronisk utsendelse av utgående dokumenter tatt i bruk. Dette medførte at kommunen måtte finne en mulighet for elektronisk godkjenning av vedtak, fordi programmet Profil ikke tilbyr det. Løsningen ble funnet, skriftliggjort i en rutine og etterleves siden oppstart. Endringsønske ble meldt til programleverandør.

Utviklingsområde: Nedsatt funksjonsevne

Behov for boliger – Dagaktivitetstilbud

Mål

Boveiledertjenesten har utvidet kapasitet innenfor ulike bo- og avlastningstilbud, basert på utredning av fremtidig behov.

Tiltak

- Gjennomføre prosjekt for etablering av nytt bo- og avlastningstilbud.
- Kartlegge behov for bistand innenfor aktuelle brukergrupper.
- Vurdere boveiledertjenestens kapasitet og organisering.

Status

Anbudskonkurransen for Myrvang ble våren 2017 avlyst. Det ble gjennomført et grundig arbeid i forhold til innsparingstiltak, og prosjektet ble lyst ut på nytt rett før sommeren 2017. Det kom inn tilbud fra tre aktører, og etter en evaluering ble Consto tildelt oppdraget. Det økonomiske mandatet

for prosjektet ble vedtatt i kommunestyret 18.12.17. Det har gjennom 2017 vært en økning i vedtakstimer knyttet til tjenestene praktisk bistand og opplæring, særlig for tjenestemottakere som bor utenfor samlokaliserte boliger. Vi ser at det er en økning i vedtak på tjenestemottakere som krever en helt annen oppfølging og kompetanse enn tidligere. Dette er blant annet mennesker med trippeldiagnoser, det vil si utviklingshemming, psykisk lidelse og rusavhengighet. Videre ser vi en økning i antall avlastningsvedtak, før og etter skoletid, ett nytt BPA vedtak og fire nye støttekontaktvedtak. Per 31.12.17 er det 14 avlastningsvedtak i institusjon, og syv med vedtak om avlastning utenfor institusjon. Det er åtte tjenestemottakere som mottar før- og etter skoletilbud.

Mål

Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Tiltak

- Kommunalt dagaktivitetstilbud til brukere som ikke fyller vilkårene for en plass for varig tilrettelagt arbeid.
- Etablering av brukerråd.
- Samarbeidsmøter med bruker- og/eller brukerrepresentanter minimum 1 gang per år.

Status

Kommunalt dagaktivitetstilbud er opprettet, og driftes av Jobberiet inntil Myrvang er etablert. Det er overflyttet ti tjenestemottakere fra varig tilrettelagt arbeid til dagaktivitetstilbud. Videre har ytterligere to tjenestemottakere fått vedtak om dagaktivitet som driftes av tjenesten selv. Tjenesten har valgt å etablere og organisere brukermedvirkning på en annen måte enn å etablere brukerråd. Boveiledertjenesten arrangerer møte med tjenestemottakerne ukentlig. Avlastningen avholder individuelle møter med tjenestemottakerne for å planlegge innholdet i avlastningsoppholdet. Tjenesten har videre etablert en fast møtearena med Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) to ganger per år. Det arrangeres samarbeidsmøter med bruker- og/eller brukerrepresentanter to ganger i året.

Mål

Brukere av tjenesten brukerstyrt personlig assistanse (BPA) gis mulighet til å velge leverandør.

Tiltak

Å gi brukere med BPA- ordning mulighet til å velge utførelse av tjeneste fra private leverandører. Dette er et samarbeid mellom Sørum, Fet og Skedsmo kommune.

Status

Det er inngått avtale med fem private leverandører som nye tjenestemottakere av BPA har muligheten til å velge i mellom. Per 31.12.17 er det ingen tjenestemottakere/BPA arbeidsledere som har inngått individuell avtale med en av disse leverandørene. Alle assistenter og arbeidsledere er i løpet av 2017 tilbudt dagskurs av tjenesten.

Utviklingsområde: Psykisk helse

Psykisk helse har i 2017 overtatt helse- og omsorgstjenester til rusavhengige. Dette ble formelt overtatt 1. mai 2017. Tjenesten har rekruttert spesialterapeuter, og anskaffet kompetanse på fagfeltet. Tjenesten er fortsatt i en oppbyggingsfase, og vil søke å nyte godt av de

stimuleringstiltakene som kommer fra statlig hold. Tjenesten betegnes i dag som Psykisk helse og avhengighet.

Økt fokus på mestring

Sette brukerne i stand til å mestre eget liv.

Mål

Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Mål

Styrke brukernes handlingskapasitet.

Tiltak

Gi tilbud om kurs i gruppe for depresjonsmestring (KiD).

Tiltak

Gjennomføre KiD, COS⁸, nettverksmøte, etablere en selvhjelpsgruppe, undervisning for brukere og pårørende.

Status

To psykiatriske sykepleiere har gjennomført instruktørutdanning i KiD. Kurs startet opp i 2017.

Status

Tjenesten har i løpet av 2017 gjennomført to Kurs i depresjonsmestring (KiD). Det har vært stor interesse, både fra fastleger og direkte fra innbyggere. Kursene har vært fulltegnet. Circle of Security (COS) har løpende tilbud til brukere som har behov for å styrke relasjonskompetanse, tilknytning og kunnskap om barn og barnas beste. Rekrutteringen pågår i samarbeid med bruker og helsestasjon. Flere av brukerne har grunnet psykiske vansker relasjonsvansker med nærmeste familie og venner. I psykisk helse har vi kompetanse til å møte disse utfordringene, og gjennomfører nettverksmøter. I 2017 ble det gjennomført flere møter.

Tjenesten har et lavterskeltilbud (tilbud uten søknad/henvisning). Lavterskeltilbudet omfatter tiltak som FYSAK⁹, KiD-kurs, gruppeterapi, nettverksgrupper og dagaktivitetstilbud. Brukerne uttrykker at tilbudet er viktig for å komme ut av isolasjon, møte likesinnede, samt ha noe å se frem til. Flere har tatt i bruk dagaktivitetstilbudet som er et viktig tiltak etter terapeutisk støtte, en nettverksstøtte. I disse tilbudene vil vi også på et tidlig tidspunkt kunne se symptomtrykk, og bidra til samarbeid med fastlege.

Ved Ahus avdeling Moenga startet de i 2017 medikamentfri behandling, gjennom blant annet kunst og uttrykksterapi. Ved psykisk helse og avhengighet i kommunen har brukere som har mottatt denne behandlingen tilbud om videreføring. I lavterskeltilbudet har vi noe undervisning, og vil sette dette mer i system for 2018.

Mål

Tjenestetilbudet er tilpasset ulike målgrupper.

⁸ Circle of Security

⁹ FYSAK-fysisk aktivitet som stavgang, gågrupper, treningsgrupper, foring av fisk

Tiltak

- Tjenesten har igangsatt arbeidet med å etablere Assertive community treatment (ACT), aktivt oppsøkende, samtidig og helhetlig tjeneste til mennesker med alvorlig psykisk lidelse.
- Gi tilbud til yngre brukere i overføringsfase fra barne- og ungdomsteamet til psykisk helse og avhengighet.
- Opprettholde dag- og aktivitetstilbudet i tjenesten.

Status

Tjenesten kunne fra 1. mai 2017 tilby innbyggere med avhengighetsproblematikk tilbud både dag, kveld og helg. Tilbudet er basert på veilederen «Sammen om mestring», som gir kvalifiserte råd på hvordan tilbudet bør utformes, samt brukermedvirkning og kunnskapsbasert innhold. Tjenesten har rekruttert fagpersonell med lang erfaring og med etter- og videreutdanning i faget. Psykisk helse og avhengighet har høsten 2017 jobbet tett i samarbeid med helsestasjonen om dette tiltaket. Det ble gjennomført en kartlegging ved videregående skole i kommunen, og tiltak er designet for å møte utfordringene som det kommer fram at ungdom sliter med. Tjenesten starter i 2018 et samarbeid med helsestasjonen om tiltak til målgruppen. Brukere og ansatte og tjenesteområdet Eiendom har arbeidet for å finne lokaler til dagaktivitetene som avvikles ved Aurstien nr. 26 etter innflytting i Helsehuset. Avslutningsvis i 2017 kunne vi se resultat av arbeidet. Ny kontrakt vil bli signert 2018. Tilbudet har stabilt antall brukere, og tjenesten følger opp med støtte og ansatte til stede.

Utviklingsområde: NAV

Arbeidsrettet brukeroppfølgning – Boligsosialt arbeid

Mål

Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring og trivsel. Arbeidet skal bidra til at flere kommer i arbeid, eller beholder arbeid, og at andelen passive stønadsmottakere i NAV blir redusert.

Tiltak

- Det opprettes flere kommunale tiltaksplasser.
- Samarbeid om de kommunale tiltaksplassene systematiseres.
- Jobbsenter videreføres.
- Det settes vilkår om arbeidsrettet aktivitet for mottakere av økonomisk stønad.
- Husbankens låne- og tilskuddsordninger brukes aktivt.

Status

Kommunale virksomheter og privat næringsliv tar imot personer på arbeidstrening, og en del av arbeidssøkerne har fått arbeidsavtale i det private næringsliv etter en periode med arbeidstrening. NAV formidlet 44 arbeidssøkere til næringslivet i løpet av 2017. Statistikken for 2017 viser at 66 % av alle registrerte arbeidssøkere kom i arbeid. Måltallet var 65 %. Fra januar 2017 ble ny § 20a i Lov om sosiale tjenester i NAV om aktivitetsplikt for unge sosialhjelpsmottakere gjort gjeldende. Husbankens låne- og tilskuddsordninger er i aktiv bruk. Totalt 12 familier har kjøpt bolig ved bruk av innvilget startlån, av disse var det fem flyktningfamilier. Refinansiering av dyr gjeld og/eller opplåning er innvilget til 10 familier slik at de kan fortsette å bo i egen bolig. Det er gitt avslag på 60 søknader. Husbanken innvilget mellom 400.000 og 450.000 kroner i bostøtte til kommunens innbyggere hver måned.

Mål

Flyktninger skal komme i arbeid eller videre i et utdanningsløp etter det toårige introduksjonsprogrammet.

Tiltak

- Husbankens låne- og tilskuddsordning brukes aktivt for at leietakere i kommunale boliger kan skaffe seg egen bolig.
- Behovs- og arbeidsevnevurderinger benyttes i arbeid med individuell plan for noen av deltakerne i introduksjonsordningen på et tidligere tidspunkt enn i dag.
- Arbeidsrettede tiltak benyttes som en del av deltakernes introduksjonsprogram der dette er hensiktsmessig.

Status

Samtlige flyktninger og familiegjenforente som ble bosatt i kommunen i 2017, fikk enten tildelt kommunal bolig eller bolig fremskaffet i det private markedet. Det ble bosatt 21 flyktninger, og 13 personer kom på familiegjenforening i løpet av 2017. I januar 2018 ble de siste fire flyktningene av 2017-kvoten på 25 bosatt. Av de 44 arbeidssøkerne som ble formidlet til arbeid, var syv flyktninger som avsluttet introduksjonsprogrammet. Fra mai 2017 ble kommunens rustjeneste overført fra NAV til enhet for psykisk helse og avhengighet.

Utviklingsområde: Konsekvenser av samhandlingsreformen

Forsterkede og nye ansvarsområder – Helsehus

Mål

Det er etablert helsehus med tjenestetilbud som bidrar til behandling, forebygging og helsefremming.

Tiltak

- Sektor Helse og rehabilitering deltar med en representant i prosjektkontorets prosjektgruppe for helsehuset.
- Etablere prosjekt for å ta i bruk modeller for tverrfaglig samarbeid, med fokus på læring, mestring og friskliv i de tjenester som skal lokaliseres i helsehuset.

Status

Helse og rehabilitering er representert med en representant i prosjektgruppen for helsehuset. Prosjektet for å ta i bruk modeller for tverrfaglig samarbeid er videreført i 2017.

Mål

Kommunen mottar alle utskrivningsklare pasienter på dagen fra utskrivende sykehus.

Tiltak

- Sikre effektiv forvaltning av sykehjemsplasser.
- Opprettholder tjenestetilbud som sikrer forsvarlig mottak av pasienter fra sykehus.

Status

Kommunen har hatt 67 overliggerdøgn i 2017.

Utviklingsområde: Modeller for tverrfaglig samarbeid

Tverrfaglig samarbeid – Brukere med langvarige og sammensatte behov

Mål

Tjenestekontoret sikrer likhet i tildeling av tjenester, basert på vurdering av brukernes behov.

Tiltak

Resterende saksbehandling av tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven overføres til Tjenestekontoret.

Status

I mai 2017 overtok tjenestekontoret saksbehandling av søknader om kommunale helse- og omsorgstjenester i forhold til avhengighetsproblemer, fra det kommunale NAV. I denne sammenheng ble det overført midler til en ny saksbehandlerstilling.

Mål

Samhandling mellom avdeling for psykisk helse ved Linåerveien, hjemmetjenesten og rustjenesten i NAV sikrer helhetlige pasientforløp for brukergruppen.

Tiltak

- Utarbeide rutiner for samhandling mellom avdelinger som yter tjenester til brukergruppen.
- Organisere tjenester til brukere av psykisk helse og rus, som bidrar til helhetlige pasientforløp.
- Koordinerende enhet vurderer om brukere med behov for sammensatte tjenester fyller vilkår for å få utarbeidet Individuell plan (IP) og få tildelt koordinator.

Status

Utarbeidelse av rutiner på systemnivå er påbegynt, og arbeidet overføres til prosjektet som skal samorganisere tjenestene psykisk helse og rus.

Tjenestekontoret oppfyller myndighetskrav som koordinerende enhet. Rutiner er utarbeidet og iverksatt i sektor Helse og rehabilitering og sektor Oppvekst og utdanning.

Utviklingsområde: Rekruttering og kompetanseutvikling

Planmessig bruk og utvikling av kompetanse – Være en attraktiv arbeidsgiver – Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og/eller forskningsmiljø

Mål

Det er planmessig bruk og utvikling av ansattes kompetanse.

Tiltak

- Ta i bruk kompetanseplan som verktøy.
- Søke om kompetansemidler fra Fylkesmannen.
- Bidra til å etablere nye samarbeidsprosjekter for kompetanseutvikling med høyskoler og universitet.
- Forplikte ledere til å orientere om forskningsnytt på avdelingsmøter og andre samlinger med sine medarbeidere.
- Stimulere til etter- og videreutdanning hos ansatte.

- Tilrettelegge for at to-tre ledere gjennomfører videreutdanning i ledelse.
- Videreføre demensomsorgens ABC som fast ordning.
- Tydeliggjøre ansettelseskrav ved stillingsutlysninger.

Status

Det er søkt om kompetanse- og innovasjonsmidler fra Fylkesmannen. En rekke ansatte har gjennomført kompetansehevende tiltak i 2017. To sykepleiere i hjemmetjenesten tar videreutdanning i kreftsykepleie 60 studiepoeng, en sykepleier tar master i rehabilitering, en sykepleier tar psykisk helse, flere ansatte tar Demensomsorgens ABC, en tatt fagprøve, to deltar på ABC psykisk sykdom i eldre år, fagbrev, fagskole Demens.

Ved legevakten har ni gjennomført ProAct-kurs, og alle ansatte skal gjennomføre nettkurs i vold- og overgrepshåndtering, syv ansatte har gjennomført praktisk kurs i akuttmedisin (jevnfør krav i akuttforskriften).

Det er gjennomført opplæring i ProAct til åtte instruktører (observasjon og handlingskompetanse). Instruktørene fra sykehjem og hjemmetjenesten har gjennomført dagskurs for til sammen 87 sykepleiere i sykehjemstjenesten og tjenester til hjemmeboende og rehabilitering i 2017.

I slutten av 2017 startet elektronisk arkivering av inn- og utgående dokumenter, samt elektronisk utsendelse av utgående dokumenter, innenfor elektronisk pasientjournalen (Profil).

Mål

Tjenesteområdet nedsatt funksjonsevne er kunnskapsbasert, og har et robust fagmiljø, som tar utgangspunkt i den enkelte tjenestemottakers hverdag

Tiltak

- Øke andelen høgskoleutdannede, ved rekruttering, ved ledige stillinger, omgjøring av stillinger eller heve kompetansen til etablerte medarbeidere.
- Tilrettelegge for at minst to personer er i videre-/etterutdanning til enhver tid.
- Utarbeide og igangsette en hospiteringsplan, både på tvers av tjenester/avdelinger, men også på tvers av tjenesteområder.
- Etablering av felles vikarpool.
- Lage en plan for kompetanseheving i tråd med beskrivelsene i den lokale kompetanseplanen for tjenesten.

Status

Tjenesten har gjennomført åtte ukers kurs i anvendt adferdsanalyse for ansatte som ikke har høgskolekompetanse. Videre har to vernepleiere gjennomført videreutdanningen utviklingshemming og psykiske lidelser.

Tjenesten har per 31.12.17 sju ansatte som går vernepleiestudiet. Både hospiteringsplan og kompetanseplan er utarbeidet og iverksatt, i nært samarbeid med plasstillitsvalgte.

Sektor: Teknisk drift og kultur

Sektor Teknisk drift og kultur har følgende ansvarsområder: Kommunalteknisk Drift (KTD), Eiendom, Forvaltning og Kultur. Sektoren jobber for å levere så optimale tjenester som mulig, både til innbyggere og egne kommunale virksomheter.

Sektoren anser seg som en viktig premissleverandør av kommunale tjenester, og har fokus på respekt, ansvar, utvikling og service i eksterne og interne leveranser. Som tidligere år, er det sektorplanen, og mål og tiltak vedtatt i økonomiplanen, som har gitt retning for sektorens arbeid.

Kommunalteknisk drift (KTD)

Avfallsbehandling

Ved medlemskap i Romerike avfallsforedling oppfyller Aurskog-Høland kommune nasjonale mål til gjenvinning og ombruk. All renovasjon og innsamling av avfall ble gjennomført av Romerike avfallsforedling IKS (ROAF). Det har vært en stor økning av nedgravde løsninger i nye, men også i eksisterende borettslag og boligsameier.

Det ble positivt mottatt at det ble gitt reduksjon i gebyret fra Aurskog-Høland kommune, samt at ROAF gir tilskudd til nedgravde løsninger.

Kommunen ser at i nye prosjekter prosjekteres dette inn i reguleringsplanene. Kommunens avfall blir nå sortert og gjenvunnet etter nasjonal målsetting. Nedlagt avfallsdeponi ble godkjent av FMOA i mars 2013 og er over i etterdriftsfasen.

Det har blitt utført enkle forbedringer av overdekningen på deponiet også i 2017. Sigevannsanlegget gir gode rensresultater, men det registreres at anlegget trenger stadig vedlikehold, det er i 2017 byttet pumper og gjort små forbedringer på anlegget. Det er også planlagt en ombyggingsjobb i 2018.

Vannforsyning

Den lave vannstanden til Store Langsjø skapte noe bekymring i 2017, og det ble innført vanningsrestriksjoner på sommeren. I løpet av høsten steg vannstanden tilbake til et komfortabelt nivå, og med nedbøren gjennom vinteren forventes det at vannstanden er tilbake til høyest regulerte når våren kommer. Ledningsnett til Store Langsjø vannverk hadde i 2017 en lekkasjeprosent på cirka 32 %, og for Syltomtjern vannverk er tilsvarende tall 13,4 %.

Det ble startet systematisk lekkasjesøk i 2017. Flere mindre lekkasjer ble oppdaget og reparert, til sammen anslås det at disse reparasjonene har redusert vannproduksjonen til Store Langsjø vannverk med rundt 4 l/s. Det ble i 2017 skiftet ut 3105 meter vannledning, dette tilsvarer en utskiftingstakt på 0,82 %. Vannledningsnett ble også utvidet med drøyt 2000 meter i forbindelse med utbygginger og tilknytningen av Spilhaug vannverksabonnenter.

2017 har vært det første året der ny Hovedplan for vann og avløp 2017-2028, med tilhørende tiltaksplan, har vært lagt til grunn for arbeidet med vann og avløp. Hovedutfordringer som angis i tiltaksplanen er ikke ment å løses i løpet av det første året av hovedplanen, men arbeidet det legges

opp til der er godt i gang, og i rute. Administrativt har det også i 2017, både for ansatte ved vann og avløp, vært mye arbeid i forbindelse med utviklingen i kommunen i forhold til private utbygginger og de kommunale byggeprosjektene.

Avløp

Kommunens tre renseanlegg fungerer meget godt. Utslippstillatelsene overholdes.

Lekkasjesøksarbeidet, som har pågått i fem år, gir gode resultater. Disse måles i særlig grad på vannmengder inn på renseanleggene. Pumpestasjon på Bjørkelunden ble totalrehabilitert i 2017. Dette er en hovedstasjon, som det har vært mye vedlikehold og driftsproblemer med. Det ble bygget nytt containerlager for slamcontainerene, lager og carport ved Bjørkelangen SRA.

Rehabiliteringen av vei, vann og avløp på Linåkerfeltet er i slutfasen. Det aller meste av vann, avløp og overvann er utført. Nedlegging av andre typer kabel, eks. strøm og telefoni, startet i 2017 med sitt arbeid, og asfaltering av de første veiene ble utført i november 2017. Prosjektet vil delvis bli finansiert over driftsbudsjett, fordi dette er rehabilitering.

Vei

Værforholdene vinteren 2017 medførte totalt sett et overforbruk på vintervedlikehold. Det var mer strøing enn budsjettet, og mindre brøyting. Sammen med mye vintervedlikehold i november og desember bidro dette til at kommunen totalt sett fikk et overforbruk på veibudsjettet med cirka 10 %. Det ble i 2017 saltet mer på våren enn normalt.

Økt saltmengde bidro positivt på veiene resten av året. Sommeren 2017 var det mindre klager på kommunale grusveier enn tidligere.

Kommunalteknisk drift hadde en populær stand på Stuttreist & Himlaga, med utdeling av stuttreist vann rett fra ledningsnett. Det ble delt ut 700 vannflasker denne dagen.

I 2016 startet arbeidet med kartlegging av sandfang langs kommunale veier. Det ble fullført registrering i kommunens tettsteder i 2017. Det gjenstår registrering langs kommunale veier utenfor tettstedene. Sandfangene er målt inn med GPS, og lagt inn i kommunens vann- og avløpskartsystem Gemini, som et eget kartlag. Det er så langt målt inn 1346 sandfang, og det anslås at det totale antallet ligger på cirka 1500. Anleggsvei til selve Tævsjødammen ble bygd, for å legge til rette for oppstart av nybygging av ny Tævsjødam i 2018. Planen med asfaltering av alle kommunale grusveier i boligfelt startet i 2015. I 2017 ble det asfaltert cirka 3,8 km vei. Det ble asfaltert veier i Eidslia og Einerhaugen på Bjørkelangen (1845 meter), Prestegårdsfeltet på Løken (915 meter) og Linåkerfeltet på Aurskog (1030 meter). Utskifting av veilyst til LED, og montering av målerskap har fortsatt i 2017.

Eiendom

Eiendomsavdelingen har i 2017 hatt stor aktivitet og god fremdrift, med mange gjennomførte bygningsrelaterte prosjekter, som for eksempel:

- Aursmoen barneskole – utskiftning av utvending kledning (sørfasaden).
- Aursmoen SFO – rehabilitering av tak.
- Aursmoen ungdomsskole – iverksatt rehabilitering av trappeløp i «nybygget».
- Haneborg skole – iverksatt utskiftning av utvendig kledning.
- Oppgradering formannskapssal – rådhuset.
- Aurskog sykehjem – rehabilitering av deler av utvendig fasade.
- Hemnes Sykehjem – installasjon av heldekkende sprinkleranlegg.

Boligkontoret har også i 2017 hatt en stor utskiftingstakt av leieboere i kommunale boliger. Nyankomne flyktninger, totalt 25, har blitt fått boliger. Mange boliger har fått en omfattende rehabilitering, med nytt bad og kjøkken. Det er kjøpt inn fem nye boliger i 2017.

Renhold bidrar gjennom sitt arbeid med et preventivt vedlikehold, og dette er viktig for arbeidsmiljø og førsteinntrykk av kommunale bygninger, både for brukere og ansatte. Renholdsavdelingen hadde i 2017 tre renholdere som besto fagprøven.

Eiendomsavdelingen har brukt betydelige ressurser i 2017 på å gjennomføre avklaringer av eiendomsforhold vedrørende grunneiendommer, både i rollen som hjemmelshaver, og som fester. Det gjennomføres og planlegges mange mindre og mellomstore prosjekter innen rehabilitering, innkjøp og liknende i virksomheten. Disse prosjektene krever mye ressurser og mye tid blir brukt til prosjektledelse og oppfølging. Siste halvdel av 2017 har i stor grad blitt preget av overtakelse og igangsetting av drift av ny Bjørkelangen 1-10 skole, og Helsehuset. Dette har krevd store ressurser i virksomheten.

Forvaltning

2017 var nok et år med høy aktivitet innen byggesaks- og oppmålingstjenestene. Særlig byggesakstjenesten opplever en stadig økende saksmengde. Byggesakstjenesten har vært preget av et høyt antall byggesaker. Det ble mottatt mange søknader om nye boliger i Festningsåsen, samt større leilighetsbygg i Bjørkelangen park, Nordjordet i Aurskog og Festningsåsen. Saksbehandling i forbindelse med kommunens store byggeprosjekter har også preget virksomheten i 2017.

Oppmålingstjenesten håndterte et normalt høyt aktivitetsnivå, men det ble ikke gjennomført oppmålingsforretninger for større tomtefelt, som har blitt det normale i de senere år. Tjenesten har

håndtert et større matrikkelforbedringsprosjekt på Hemnes, hvor det har vært behov for ny oppmåling av et betydelig antall eiendommer, som på 1980-tallet ble målt inn med utilstrekkelig nøyaktighet for tilpasning i nasjonalt koordinatsystem.

Innen tjenesten spredt avløp har alle registrerte boligeiere uten tilfredsstillende avløpsrensaneanlegg nå mottatt krav om oppgradering. De aller fleste har fulgt opp kommunens krav. Et mindre antall boligeiere har ikke fulgt opp, og det er igangsatt en prosess hvor disse tilfellene blir sanksjonert med tvangsmulkt.

Forvaltningsavdelingens tre selvkosttjenester, byggesaks-, oppmålings- og spredt-avløpstjenestene hadde i 2017 gode saksbehandlingstider, takket være erfarne, fleksible og kompetente medarbeidere, samt en velfungerende post- og arkivtjeneste. Alle tre tjenester oppnådde nok en gang målsetningene om 100 % selvkostfinansiering, hvilket må sees på som et viktig bidrag til kommunens økonomiske drift.

Kultur

Kulturenheten består av: Den kulturelle skolesekken (DKS), barne- og ungdomsarbeid, tilskudd til barn og unge, Ung Kultur Møtes (UKM), Frivilligsentralen, eldresenter, friluftsliv, bygdetun, bibliotek, KulturArena, kunstformidling, idrett, kulturskole, kulturtiltak, bygdebok, folkebad, kulturvern og kino. Rapporten Norsk kulturindeks viser at vår kommune stadig klatrer, og er i 2017 rangert som nummer 291 innen kultur i landet (basert på tall for 2016). Med satsingen som gjøres, forventes en videre forbedring av plasseringen i årene som kommer. Overtakelse av kommunens egne kulturlokaler på Bjørkelangen vil gi kommunens innbyggere et stort løft, både i forhold til aktivitet og opplevelser.

Frivillighetserklæring ble vedtatt, og vil være en viktig melding for samspillet mellom kommunen og lag og foreninger i tiden fremover. Tilbudene – og tilskuddene til aktivitet – gir gode muligheter for en aktiv lokalbefolkning. Gjennom samarbeid med lag og foreninger har innbyggerne tilgang til gode idrettsanlegg. Idretts- og kulturanlegg i Aurskog-Høland kommune har i 2017 fått tildelt 8,3 millioner kroner i spillemidler til idrett og kultur. Det gjennomføres mange arrangement i regi av DKS, UKM, kinoen, eldresentrene, biblioteket, frivilligsentralen, fritidsklubber, kulturskolen, og gjennom støtteordninger til andres arrangement. Aktiviteten er økende. Ferieaktivitetene for barn og unge hadde stor pågang i 2017. Nye bind av Gårds- og slektshistorie er under arbeid, med planlagt utgivelse i 2018.

Høsten 2017 hadde kulturskolen 393 elevplasser. I tillegg kommer prosjekter i grunnskolen for alle barn på 2.-4.trinn. Fritidsklubbene er godt besøkt, men det viste seg vanskelig å få personale til ettermiddagskafé. Av den grunn er det totale besøket i 2017 lavere enn året før. Det er syv klubbkvelder per uke, fordelt på Aursmoen, Bjørkelangen og Løken. Voksensentheten ble styrket i 2017. Klubbene er godt utstyrt.

Bygdekinoen har hatt en oppgang i besøkstallet med 63,7 % fra 2016. Biblioteket har hatt en økning i utlån av e-bøker, men dette utgjør foreløpig kun 2,7 % av det totale utlånet. Biblioteket hadde 37 arrangement, med 1131 besøkende i 2017. Hovedfokuset fremover vil være biblioteket som møteplass, kulturarena og et sted å hente informasjon, i tillegg til barn og unge, og økt tilgjengelighet gjennom meråpen løsning. Den kulturelle skolesekken står sterkt i vår kommune. Gode tiltak både innen kulturhistorie, skoleprosjekter med kulturskolen og tilreisende kunstnere gir gode opplevelser

for elevene. Bygging av nytt basseng på Bjørkelangen startet opp og planlegging av driftskonseptet for bassenget er startet opp.

Økt økonomisk satsing på kultur har medført større aktivitet de senere år. Kartlegging blant grunnskolens elever i 2016 viste at det fremdeles er en jobb å gjøre, men at andelen barn og unge uten aktivitet har gått ned fra 2012. Vi vil jobbe videre med ordninger som muliggjør aktivitet for alle.

- Kulturpris 2017 ble tildelt Bygdetruppen Teater.
- Idrettspris 2017 ble tildelt Rikke Helene Melby.
- Kulturstipend 2017 ble tildelt June Jeanine Kristiansen.
- Frivillighetspris 2017 ble tildelt Marit Krogh.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Elever kulturskole	250	263	233	302	341	393
Kulturskoletimen		264				
Videreført skoleprosjekt¹⁰			576	652	567	619
Utlånstall total	51 556	52 322	51 236	52 216	55 163	50 052
Utlån eBøker i % av total		0,5 %	1,8 %	2,3 %	2,5 %	2,7 %
Tilskuddsordning totalt	4 519 000	5 395 000	5 595 000	5 615 000	6 135 178	5 460 000
Driftstilskudd forening	2 667 000	3 137 000	3 137 000	3 353 000	3 690 119	3 627 658
Besøk fritidsklubber¹¹	8 200	7 500	10 290	13 120	11 088	7 997
Publikum kino	835	572	811	474	691	1 084
Brukere folkebad	3 491	5 695	4 484	4 224	4 244	4 374
Deltakere UKM	248	174	246	208	244	217
Antall innslag	152	138	167	162	159	190
Norsk kulturindeks¹²	397	382	385	365	327	291

“Årets største begivenhet var overtakelse av egne kulturlokaler. Dette vil gi et stort løft, både i aktiviteter og opplevelser.”

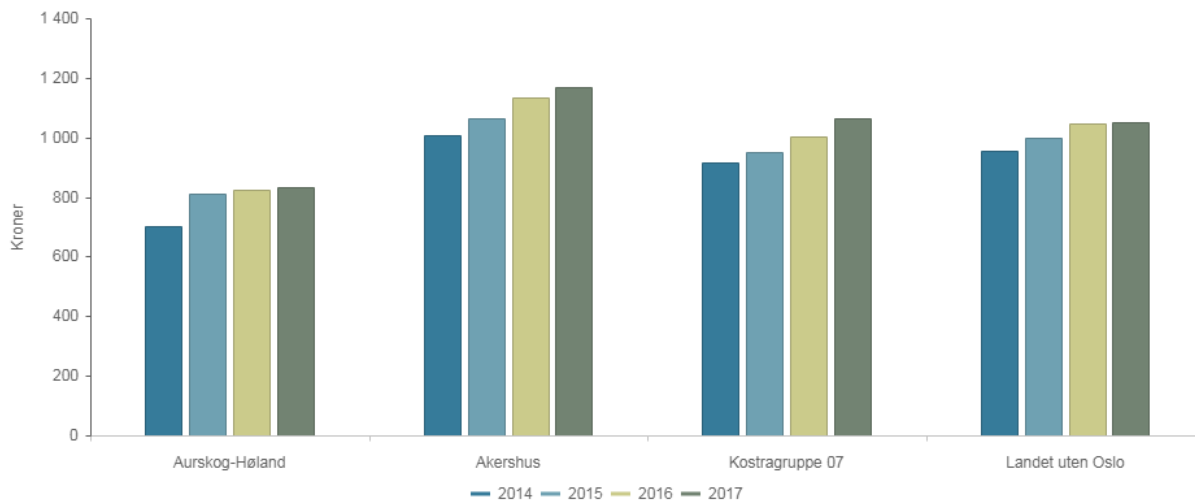
¹⁰ Alle elever på 2.-4.trinn, på alle skoler. Lokal videreføring av «Kulturskoletimen».

¹¹ Nedgang i besøkstall skyldes at det ikke har vært ungdomskafe, grunnet mangel på personal.

¹² Plasseringen baserer seg på tall for foregående år. Indeks 2017 har eksempelvis statistiske tall fra 2016.

Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter(B)

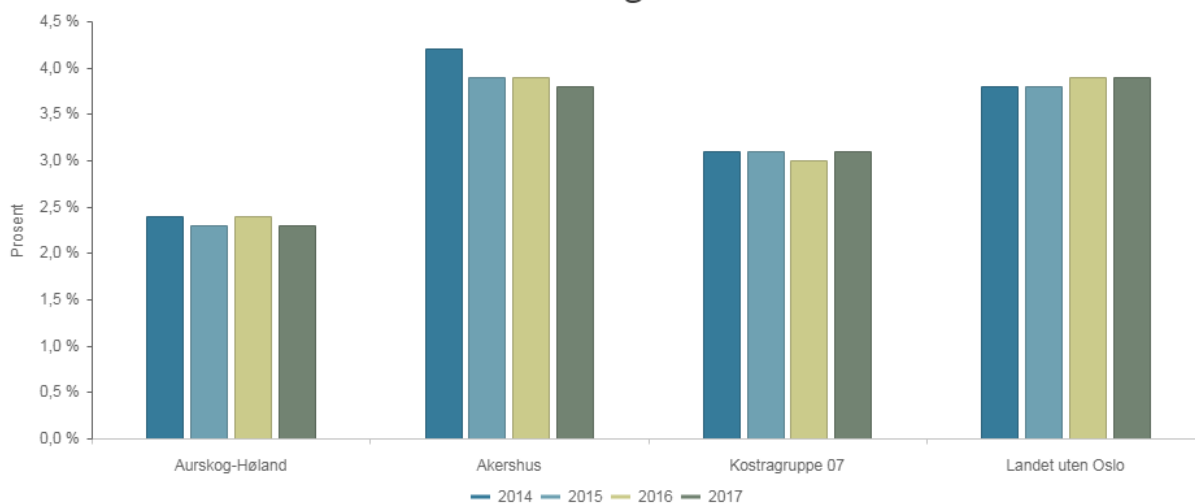
	2014	2015	2016	2017
Aurskog-Høland	703	813	823	832
Akershus	1 007	1 064	1 136	1 167
Kostragruppe 07	916	950	1 002	1 064
Landet uten Oslo	954	998	1 047	1 052

Korrigerte brutto driftsutgifter til eiendomsforvaltning per kvadratmeter viser de totale driftsutgiftene ved kommunens egen tjenesteproduksjon inkludert avskrivninger.

Som grafen viser lå driftsutgiftene i kommunen på 832 kroner per m² i 2017, mot 823 kroner i 2016. Til sammenligning ligger Akershus på 1167 kroner i 2017.

Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter

	2014	2015	2016	2017
Aurskog-Høland	2,4 %	2,3 %	2,4 %	2,3 %
Akershus	4,2 %	3,9 %	3,9 %	3,8 %
Kostragruppe 07	3,1 %	3,1 %	3,0 %	3,1 %
Landet uten Oslo	3,8 %	3,8 %	3,9 %	3,9 %

Netto driftsutgifter i kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter lå på 2,3 % i 2017. Kommunegruppe 7 ligger på 3,1 %. Akershus og Landet utenom Oslo ligger hhv på 3,9 % og 3,8 % i 2017.

Økonomi

Sektor Teknisk drift og kultur fikk i 2. tertial trukket ned den vedtatte rammen med 1,3 millioner kroner i generelt innsparingstiltak. Kostnadseffektiviserende tiltak ble igangsatt, fordelt på virksomhetene KTD, eiendom og forvaltning. Ved årsslutt var innsparingstiltakene gjennomført, og i tillegg fikk sektoren et mindreforbruk på 0,2 millioner kroner.

Drift

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto driftsutgifter	241 018	228 359	12 659	5,5
Brutto driftsinntekter	-133 814	-120 958	-12 856	10,6
Netto driftsutgifter	107 204	107 401	-197	-0,2

(utgifter med + og inntekter med -)

Investeringer

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto investeringsutgifter	52 087	61 354	-9 267	-15,1

Satsingsområde: Kommunalteknisk drift

Renovasjon

Mål

- Dra stordriftsfordeler ved medlemskap i interkommunale selskap, som gir lavere gebyrer.
- Aktiv informasjon ut mot innbyggere, og et tilbud til alle 4.klasser i grunnskolen

Status

- Økt gjenvinningsgrad er oppnådd ved innsamling av flere fraksjoner på husstandsnivå, i 2017 har kommunen i tillegg fått gjenvinning av glass og metall.
- Uendrede gebyrsatser etter medlemskap i ROAF, samtidig som tjenestetilbudet har økt.
- ROAF-posten blir delt ut til alle innbyggere minimum tre ganger årlig.
- Økt informasjon på sosiale medier, og på kommunens og ROAF sine hjemmesider
- Benyttet lokalavisen Indre aktivt til informasjon, i forkant av de største endringene.
- Gitt alle grunnskoler i kommunen informasjon om hvor de melder seg til avfallsskolen. Hver enkelt skole har selv sendt påmelding for sin 4.klasse via ROAF sin hjemmeside.

Vann og avløp – Ledningsfornyelse

Mål

Ledningsfornyelse skal foregå i en takt som ivaretar ledningsnettets funksjon, samtidig som ledningsettet utnyttes til maksimal funksjonsalder.

Status

Gjennomsnittlig ledningsfornyelse i 2017 var på 0,82 % på vann, og 0,63 % på avløp. Dette innfrir målet om minimum 0,5 % ledningsfornyelse i året.

Overvann – klimatilpasning

Mål

Nullvisjon for kjelleroversvømmelser eller andre skader som følge av ekstremnedbør inntil 100 års hendelse.

Status

Det var ingen 100 års nedbørshendelser i 2017. Det var heller ingen kjelleroversvømmelser som følge av mildere nedbørshendelser.

Avløp – Spillvann skal ikke på avveie

Mål

Vi skal lede alt spillvann til renseanleggene, uansett vær-situasjon.

Status

Med et våtere 2017 sammenlignet mot et tørt 2016, ble det registrert økt vannmengde inn til renseanleggene med cirka 7 % fra 2016. Målet om < 20 % årlig reduksjon av fremmedvannsmengden er ikke nådd i 2017.

Vann – Lekkasjereduksjon vann

Mål

Innen 2028 skal lekkasjetapet ikke utgjøre mer enn maksimalt 20 % av brutto vannproduksjon.

Status

For 2017 ble det rapportert en lekkasjeprosent på 32 % for Store Langsjø vannverk. For Syltomtjern vannverk ble det rapportert at lekkasjeprosenten var på 13,4 %.

- Det er iverksatt systematisk lekkasjesøk på det kommunale ledningsnett.
- Oppdagete lekkasjer er reparert.
- Cirka 500 meter eldre ledningsnett er tatt ut av drift, og cirka 2600 meter er fornyet.

Vann og avløp – Informasjons- og kommunikasjonsarbeid

Mål

Fornøye kunder, som har et eierskap til de kommunale vann- og avløpstjenestene.

Status

Følgende tiltak og aktiviteter fra hovedplanen er gjennomført:

- To aktiviteter i lokalsamfunnet er gjennomført, ved deltakelse på Stuttreist & Himlaga og «Rydd skapet»-kampanjen.
- Det har vært publisert seks artikler på kommunens hjemmeside tilknyttet vann og avløp.

Vei

Mål

Grusbelagte kommunale veier på boligfelt skal asfalteres i løpet av neste tiårsperiode. I gjennomsnitt er det 3 kilometer årlig. 2017 er tredje år i denne målsatsningen.

Status

Større tiltak:

- Eidslia 700 meter.
- Einerhaugen 1145 meter.
- Prestegårdshagan/Sandaker 915 meter.
- Linåkerfeltet 1030 meter.

Det er asfaltert til sammen 3,8 kilometer kommunale veier på boligområder i 2017. Dette er full måloppnåelse. Prosjektet er tilført nye midler, og fortsetter i 2018.

Satsningsområde: Eiendom

Mål

Tilby velholdte kommunale bygg, som er tilpasset byggets bruk.

Tiltak

Registrere og rapportere byggenes tilstand i IK-bygg¹³.

Status

IK-bygg brukes av driftsoperatørene til å registrere tilstand, og følge opp internkontroll på bygg.

Måleindikatorene krever at alle roller har innrapportert i forhold til kontrollpunktene, og det arbeides med å få alle disse parametere i systemet på plass.

Renhold

Mål

Levere konkurransedyktige tjenester innen fagområdet.

Tiltak

Måling av kvalitet, og beregning av ressursbruk på utført renhold i forhold til fagsystemer.

Status

Det er gjennomført anbudskonkurranse og anskaffet driftssystem for renholdsavdelingen.

Driftssystemet «rulles» ut i organisasjon, og tas først i bruk på de nye byggene.

3,8 km

**3,8
kilometer
vei på
boligfelt er
nyasfaltet.**

¹³ IK-bygg er et verktøy som kartlegger byggets tilstand, og skaderisiko i forhold til helse, miljø og sikkerhet.

Boligkontor

Mål

Skal tilby egnede boliger som er interessante i utleiemarkedet. Husleienivået skal harmoniseres med statlig bostøtteordning, og økonomien skal være bærekraftig.

Tiltak

Utføre riktig innvendig vedlikehold i rett tid, og utvendig vedlikehold for å få boligene opp på et akseptabelt nivå.

Status

Eiendomsavdelingen har i 2017 foretatt omfattende rehabilitering av 19 kommunale boliger. Det er variasjon fra del rehabilitering til total rehabilitering, avhengig av behov. Det er også gjennomført utvendig maling av 20 boliger.

Satsingsområde: Forvaltning

Mål

Tilby god og rask veiledning og saksbehandling innen byggesak-, oppmålings- og spredtavløpstjenestene.

Status

Saksbehandlingstiden søkes holdt så kort som mulig, og i 2017 er denne godt innenfor lovkravene som gjelder saksbehandlingstid. I Kommunebarometeret utarbeidet av Kommunal rapport blir Aurskog-Høland kommune fortsatt rangert som best i Akershus, og høyt opp på den nasjonale rankingen. Saksbehandlingstid for ulike type saker er grunnlaget for vurderingen.

Mål

Oppnå mest mulig geodata-integrasjon.

Status

Kommunens kartportal og kartdata brukes av innbyggere, næringsliv og offentlige myndigheter. De fleste datasett er nå tilgjengelige for enhver, ikke bare saksbehandlere i kommunen, noe som bidrar til åpenhet, og økt demokratisk kontroll med forvaltningens beslutninger.

Det utvikles stadig nye offentlige og private tjenester som baserer seg på kommunens kartgrunnlag. Det er derfor grunn til å anta at antall enkeltkartoppslag er økende.

Satsingsområde: Kultur

Mål: Kultur fra sektorplanen

Aurskog-Høland kommune skal, i tett samarbeid med lag og foreninger, tilby gode kulturtjenester til innbyggerne, noe som skal bidra til å gjøre kommunen til et kreativt senter for vekst og utvikling.

Hovedstrategier:

- Gode arenaer til kulturaktivitet, kulturopplevelser og idrettsaktivitet.
- Aktiviteter i kommunal regi, og støtte til aktører i idretts- og kulturlivet.
- Sikre god kulturkompetanse i kommunen, gjennom å tilby helhetlige stillinger.

Status

Kultursal og øvingslokaler til en rekke kunstuttrykk er ferdigstilt. Dette vil være svært viktig for kulturlivet i årene fremover. Aktivitetsnivået er økt vesentlig.

Mål

- Nå alle barn og unge i kommunen.
- Skape skoleprosjekter, samt videreutvikle tilbudet i «Kulturskoletimen» og Den kulturelle skolesekken (DKS).
- Øke aktivitet gjennom gode tilskuddsordninger.

Status

Gjennom Den kulturelle skolesekken får alle grunnskoleelever gode kunst- og kulturtilbud. Tiltakene sikrer at kommunen når alle barn og unge i skoletiden. Kartlegging i 2016 viste at 10,8 % ikke har et tilbud på fritiden. Økt aktivitet i kulturskolen, og styrket tilskudd til lag og foreninger, skal bidra til å gjøre noe med dette. Ny kulturarena på Bjørkelangen sikrer innbyggerne gode opplevelser fremover.

Mål: Kultur fra økonomiplan

Kultur sin andel av den totale driftsramme for Aurskog-Høland økes til 3,15 %, med tanke på en gradvis opptrapping til landsgjennomsnittet (3,9 %).

Status

Bevilgningen til kultur gikk prosentvis noe ned i 2017, selv om det i kroner økte. Det vil i tiden fremover være viktig at målet følges opp, for å fylle de nye arenaene med gode aktiviteter som når flest mulig barn og unge.

Mål: Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skolesekken skal sikre at alle barn og unge får en felles kulturell plattform.

Status

Kommunen har et svært godt tilbud innen Den kulturelle skolesekken, noe som gjenspeiles i Norsk Kulturindeks.

Mål: Biblioteket

Biblioteket skal være aktivt og oppdatert, med særlig vekt på tilbudet til barn og unge.

Status

Bibliotekets digitale tjenester øker i omfang, men utgjør fremdeles en liten andel av det totale utlån. Det ble gjennomført 37 åpne arrangementer, både egne og i samarbeid med andre. Meråpent bibliotek ble utredet i 2017, og nødvendige innkjøp gjennomført for igangsetting tidlig i 2018.

Mål: Idrett, friluftsliv og folkebad

Bidra til gode og moderne anlegg, og høy anleggsdekning.

Status

Det er vedtatt kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Kommunen har gode tilskuddsordninger, og kjøper tjenester fra lag og foreninger for betydelige beløp. Anleggsdekningen er god.

Mål: Kulturskolen

Minimum 30 % av antall barn og unge i grunnskolen skal ha et tilpasset undervisningstilbud i kulturskolen, i samarbeid med fritidskulturlivet.

Status

Elevtall i kulturskolen har økt, og utgjør nå 20,1 % av antall elever i grunnskolen. For å nå minimumsmålet med dagens antall elever i grunnskolen, må elevtallet i kulturskolen økes med ytterligere 196 elever. Det forventes en økning høsten 2018, når de nye kulturlokalene tas i bruk.

Mål: Fritidsklubbene

Kommunen skal ha fritidsklubber med åpningstider tilpasset ungdommens behov.

Status

Høyt antall brukere på klubbkveldene tilsier at det driftes godt. 260 barn og unge deltok på ferieaktiviteter for barn og unge i 2017.

Mål: Gårds- og slektshistorie

Aurskog-Høland kommune vil fullføre gårds- og slektshistorie for Høland og Setskog med best mulig kvalitet. Det legges opp til utgivelse annethvert år.

Status

Nye bind er under utarbeidelse, med planlagt utgivelse i 2018.

Kultursal og øvingslokaler til en rekke kunstuttrykk er ferdigstilt. Dette vil være svært viktig for kulturlivet i årene fremover.

Sektor: Samfunn og utvikling

Sektor Samfunn og utvikling har følgende ansvarsområder: Prosjekt, plan, IT, næring, landbruk og miljø. I 2017 har de store byggeprosjektene på Bjørkelangen, fornybar energi til kommunale bygg, systemintegrasjoner og digitalisering, samt arbeid med ny kommuneplan stått sentralt. Løpende driftsoppgaver som næringsutvikling, tilskuddsordningene i landbruket og reguleringsplanarbeid har vært prioriterte arbeidsoppgaver.

Kommunens planstrategi og planprogram for ny kommuneplan ble vedtatt i 2016. Arbeidet med kommuneplanen for 2018-2028 startet for alvor i 2017. Flere reguleringsplaner har vært til politisk behandling, blant annet Helgerud massedeponi, Lindstad boligområde, Aurfaret 1 og 3, og Berger Næringsområde. Kommunedelplan for trafiksikkerhet ble vedtatt. Sektoren har deltatt i arbeidet med kommunedelplan for kulturminner og folkehelseplan. Arbeidet med kommunedelplan for klima og sektorplan for samfunn og utvikling ble videreført.

Innen jordbruk, skogbruk og viltforvaltning har det hovedsakelig vært arbeidet med lovpålagte oppgaver knyttet til jord-, skog-, konsesjons-, og viltloven. Det har vært betydelig innsats knyttet til arbeidet med tilskuddsordningene i landbruket.

Kommunen forvalter store beløp. Produksjonstilskuddet utgjør 59,5 millioner kroner, tilskudd til regionale miljøtiltak 6,5 millioner kroner, tilskudd gjennom Innovasjon Norge 2,1 millioner kroner, andre tilskudd i jordbruket utgjør 3,2 millioner kroner, og tilskudd knyttet til skogbruk og vilt 1,9 millioner kroner.

Til utgangen av 2017 hadde sektoren ansvaret for de overordnede beredskapssakene. Mer utfyllende opplysninger om beredskapsarbeidet gis i Beredskapsmeldingen for 2017.

Sektoren har ansvaret for forvaltningen av alkoholloven og serveringsloven. Det blir hvert år utarbeidet en rus- og alkoholmelding som gir mer utfyllende opplysninger.

Det er startet et arbeid med å få oversikt over bredbåndsdekningen i kommunen.

IT-avdelingen har prioritert byggeprosjektene Bjørkelangen 1-10-skole, Helsehuset, Bjørkebadet, Myrvang og Løken barnehage høyt. IT-avdelingen har underskrevet kontrakt om overtakelse av infrastrukturen og driften av IT-systemer i Rømskog kommune.

Infrastrukturen er godt utbygd til lokasjoner som skoler, sykehjem og rådhus. Utskifting av serverparken, og rehabilitering av data-/tele-spredenett i kommunale bygg er videreført.

Internt i de fleste lokasjonene er det kablet og trådløst nettverk av god kvalitet.

Økonomi

Sektor Samfunn og utvikling preges av et høyt aktivitetsnivå, samtidig som det brukes lite ressurser på de administrative oppgavene sektoren har ansvaret for, sammenlignet med andre kommuner. Stramme økonomiske rammer og effektiv drift gjør at sektoren har et mindreforbruk på 0,6 millioner.

Det er lagt inn store investeringer under sektoren, blant annet kommunens byggeprosjekter. Aurskog-Høland kommune har i siste tertial av 2017 delovertatt Bjørkelangen skole og Helsehuset. Kommunestyret har godkjent økonomiske rammer for Myrvang, og det ble inngått kontrakt med Consto Eide AS om bygging. Det er ingen avvik av betydning knyttet til økonomi, fremdrift eller kvaliteter for noen av prosjektene under utførelse. IT-avdelingen har blant annet arbeidet med integrasjoner og digitalisering, i tillegg til videreføring av større prosjekter som ny Bjørkelangen 1-10-skole, Helsehuset, Bjørkebadet, Myrvang og Løken barnehage. I tillegg har fokuset vært på automatisering/digitalisering for å effektivisere og rasjonalisere kommunens tjenestetilbud.

Drift

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto driftsutgifter	41 403	37 678	3 725	9,9
Brutto driftsinntekter	-10 820	-6 515	-4 305	66,1
Netto driftsutgifter	30 583	31 163	-580	-1,9

(utgifter med + og inntekter med -)

Investeringer

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto investeringsutgifter	378 661	429 930	-51 268	-11,9

Satsingsområder, mål og tiltak

Virksomhetsområde: Team Plan

Plan organiserer arbeidet med kommunens planer og øvrige strategidokumenter, og har ansvar for saksbehandling av reguleringsplaner, endringer og utbyggingsavtaler. Enheten håndterer i tillegg serveringsbevillinger, skjenke- og salgsbevillinger, delegeringer, beredskap, plan- og styringssystem, gjennomføring av valg og intern rådgivning.

Plandokumenter

Mål

I 2017 skal følgende større plansaker påbegynnes/rulleres:

- Kommuneplan (samfunnsdel og arealdel) 2018-2028
- Sektorplan for Samfunn og utvikling
- Trafikksikkerhetsplan
- Kommunedelplan for klima

I tillegg kommer arbeid med reguleringsplaner.

Status

- Arbeidet med ny kommuneplan fortsetter. Åpent oppstartsmøte ble gjennomført 27. mars 2017. I perioden januar-mars 2017 var det mulig å komme med innspill til kommuneplanen. WSP-rapport med analysegrunnlaget for kommuneplanen ble lagt fram i juni 2017. Høsten 2017 pågikk arbeidet med konsekvensanalyse og vurderinger av innkomne og administrative forslag.
- Arbeidet med sektorplan for Samfunn og utvikling pågår, og samkjøres med kommuneplanarbeidet.
- Kommunedelplan for trafiksikkerhet ble vedtatt på kommunestyremøte 19. juni 2017. Trafikkavviklingstiltak på Aursmoen skole skal gjennomføres i 2018. Kommunen vil søke om «Aksjon skolevei»-midler for fysiske tiltak slik, det er satt opp i trafiksikkerhetsplanens økonomiplan for 2019.
- Oppstart av arbeidet med rullering av kommunedelplan for klima.

Mål

Det skal utarbeides årshjul/styringshjul for planarbeidet i kommunen.

Status

- Arbeidet med styringshjul pågår.
- Det utarbeides maler for innhold og grafisk utforming for kommunale planer på ulikt nivå i forbindelse med oppsett av kommuneplan 2018-2018. Malene skal være til hjelp i planprosesser, samt visuelt skille mellom kommuneplan, kommunedelplaner/sektorplaner, temaplaner og andre planer.

Digitalt planarkiv

Mål

Digitalt planarkiv ferdigstilles, og gjøres mer tilgjengelig på kommunens nettside.

Status

- Digitalt planarkiv er ferdigstilt, og skal vedlikeholdes slik at innbyggere kan få innsyn i planforslag og vedtatte planer.
- Digitalt planarkiv har blitt enklere tilgjengelig på kommunens nettside.
- Kommunen har digitale plankartforslag tilgjengelig i den politiske prosessen av planene.

Virksomhetsområde: Byggeprosjekter

Aurskog-Høland kommune har delovertatt Bjørkelangen skole og Helsehuset i siste tertial 2017. Resten av prosjektene Bjørkelangen skole, Helsehuset og Bjørkebadet er under utførelse, og slutføres i løpet av 2018. Kommunestyret har godkjent økonomiske rammer for Myrvang. Det ble inngått kontrakt med Consto Eide AS om bygging av Myrvang.

Det er ingen avvik av betydning knyttet til økonomi, fremdrift eller kvaliteter for noen av prosjektene under utførelse.

Alle prosjektene på prosjektkontoret følger samme prosjektmodell. I byggefasen fokuserer prosjektkontoret på løpende oppfølging av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø gjennom løpende vernerunder. Prosjektkontoret skal også løpende følge opp kvaliteten av det arbeidet som utføres, for å sikre at prosjektleveransene er i overenstemmelse med avtalte kvaliteter og funksjoner.

Bjørkelangen skole

Mål

- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2015-2018.
- Løpende oppfølging av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA).
- Løpende kontraktsoppfølging og kostnadskontroll.

Status

- Prosjektgjennomføring i planperioden er i rute.
- Bygget ble overtatt november 2017. Utomhus overtas sommeren 2018.
- Det har vært løpende kontroll av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, kvalitet og prosjektøkonomi.

Bjørkebadet

Mål

- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2015-2018.
- Løpende oppfølging av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.
- Løpende kontraktsoppfølging og kostnadskontroll.

Status

- Prosjektet er planlagt ferdigstilt i henhold til fremdriftsplan til skolestart 2018
- Det har vært løpende kontroll av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, kvalitet og prosjektøkonomi.

Helsehus

Mål

- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2015-2018.
- Løpende oppfølging av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.
- Løpende kontraktsoppfølging og kostnadskontroll.

Status

- Prosjektet er planlagt ferdigstilt i henhold til fremdriftsplan.
- Bygget ble overtatt desember 2017. Dørene åpner for publikum 2. kvartal 2018.
- Det har vært løpende kontroll av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, kvalitet og prosjektøkonomi.

Myrvang

Mål

- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2016-2019.
- Løpende oppfølging av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.
- Løpende kontraktsoppfølging og kostnadskontroll.

Status

- Kontrakt ble inngått med Consto Eide AS i desember 2017, etter at prosjektet fikk godkjent nytt økonomisk mandat av kommunestyret.
- Prosjektgjennomføring i planperioden er i rute.

Løken barnehage

Mål

- Prosjektgjennomføring i løpet av planperioden 2015-2018.
- Løpende oppfølging av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.
- Løpende kontraktsoppfølging og kostnadskontroll.

Status

- Kommunestyret har vedtatt lokalisering av barnehagen på dagens tomt.
- Prosjektet har fått tildelt nye økonomiske rammer.
- Prosjektet antas ferdigstilt høsten 2019.

Virksomhetsområde: Team næring-jordbruk-skogbruk-miljø

Strategiplan for næring og miljø, og energi- og klimaplanen, er styrende for arbeidet til team næring-jordbruk-skogbruk-miljø. Teamet skal ivareta samhandling med aktører innen jordbruk, skogbruk, næringsliv og andre sektorer i kommunen, og skal i tillegg ha en sentral rolle i den regionale satsingen. Teamet har for øvrig ansvaret for forvaltning og saksbehandling av vilt- og landbrukslovgivning, samt storparten av miljølovgivningen.

Landbruk

Mål

System for miljøplaner på gårdsnivå.

Status

Arbeidet fortsetter i samarbeid med Norsk Landbruksrådgivning og Vannområdet Haldenvassdraget.

Mål

Kommunen skal sikre et godt jordvern.

Status

- Det er omdisponert 0,3 dekar dyrket mark etter jordloven i 2017.
- Innspill til kommuneplanen er gjennomgått administrativt og vurdert med tanke på blant annet jordvern.

Mål

Delta aktivt for forbedret vannkvalitet i Haldenvassdraget.

Status

I mai ble det arrangert markvandring for matprodusentene. Kommunen deltar i faggrupper i Vannområde Haldenvassdraget.

Miljø og klima

Mål

Fortsette med edelkrepsprosjekt.

Status

Aurskog-Høland kommune har gjennomført prosjektet som planlagt. Prosjektet er i 2017 finansiert ved statlig tilskudd på 265.000 kroner. Det årlige tilskuddet fra staten har vært det samme siden 2012. Resultatene for fjorårets prosjekt er flere, men det kan nevnes bl.a. informasjonsfilm for desinfisering av båter og utstyr, informasjon omkring krepsepestsituasjonen og bevaring av edelkrepsen, tett samarbeid med grunneiere/rettighetshavere samt øvrig offentlig forvaltning. Egen rapport er utarbeidet.

Mål

Tilby næringslivet og egne virksomheter miljøsertifisering og kompetanseheving.

Status

- Rådhuset ble sertifisert som Miljøfyrtårn Hovedkontor.
- Sertifiseringsprosessen for pilotene Flatbyjordet barnehage, Haneborg skole og Bjørkelangen sykehjem startet opp høsten 2017.
- Aurskog-Høland kommune har gjennomført sertifiseringer av to private virksomheter i 2017, Elverhøy Aluminium og Glass AS og Debio.
- Mål

Vurdere etablering av hurtigladestasjon for batterielbil på Løken og Aursmoen.

Status

- Aurskog-Høland kommune har satt næringsforeningene i kontakt med leverandører av hurtigladestasjoner.
- Fortum Charge & Drive har avklart lokasjoner for hurtigladetorg på både Løken og Aursmoen, henholdsvis Esso Løken og Coop-bygget på Aursmoen. På Aursmoen er det etablert en semihurtigladestasjon. Det forventes at hurtigladestasjon på både Løken og Aursmoen blir etablert og satt i drift i 2018.

Mål

Starte etablering av fleksiladestasjoner ved kommunale anlegg.

Status

- Fleksiladestasjoner er etablert ved rådhuset, både på offentlig parkeringsplass foran og bak rådhuset, og i carport til egne kjøretøy.
- Høsten 2017 ble det avklart hvor fleksiladestasjoner skal etableres ved Bråte og Løken skoler. Dette ladestasjonsprosjektet vil ferdigstilles i 2018.
- Det vurderes fortløpende etablering av fleksiladestasjoner ved flere kommunale bygg.
- Etableringen av ladestasjoner ved de ovennevnte kommunale parkeringsplassene er medfinansiert av både Miljødirektoratet (80.000 kroner til ladestasjoner ved rådhuset) og Akershus fylkeskommune (300.000 kroner til ladestasjoner ved blant annet Bråte og Løken skoler).

Mål

Delta aktivt i interregionalt prosjekt GDR (Green Drive Region), ledet av Kunnskapsbyen Lillestrøm.

Status

- Prosjekt GDR går som planlagt (2015-2018).
- Aurskog-Høland kommune signerte «*Budstikka for fornybar transport*». Kommunen bekrefter med dette at vi deltar, og vil bidra til å nå målet om at 10 % av personbiltrafikken i Indre Skandinavia skal være fossiluavhengig innen utgangen av 2018.
- Det ble gjennomført kurs for ansatte om batterielbil og hydrogenelbil, inkludert prøvekjøring.

Fornybar energi

Mål

Vurdere mulighetene for sol- og vindenergi på kommunale bygg.

Status

- Solcelleanlegg er vurdert på Bjørkebadet, men vil ikke bli montert.
- Solcelleanlegg ble innarbeidet i anbudsdokumenter for nye flyktningeboliger.

Mål

Solenergi vurderes på eksisterende bygg

Status

Solcelleanlegg er etablert på Aurskog sykehjem.

Solcelleanlegget på taket av Aurskog sykehjem. Foto: Stian Sandbekkbråten

Mål

Delta aktivt i interregionalt prosjekt ecoINSIDE, ledet av Kunnskapsbyen Lillestrøm, og fortsette samarbeidet med blant annet Institutt for energiteknikk (IFE), Norges Bondelag, Høland og Setskog EI-verk (HSEV) og Akershus fylkeskommune om fornybar energi i landbruket.

Status

- Prosjekt ecoINSIDE går som planlagt (2015-2018).
- Klimagassregnskap er gjennomført for nye Bjørkelangen skole, og viste en klimagassutslippsreduksjon på 42 %.
- Forprosjekt II er gjennomført for fornybar energi i landbruket.

Mål

Legge til rette for bioenergi som varmeløsning på Killingmo næringsområde.

Status

Etablering av bioenergianlegg avhenger av varmebehov hos tomtekjøpere og vil bli vurdert nærmere ved salg av tomter.

Mål

Etablere flisfyringsanlegg på Løken skole.

Status

Teknisk beskrivelse er utarbeidet. Anbud for kjøp av varme gjennomføres i 2018.

Trebruk i kommunale bygg

Mål

Vurdere bruk av tre i kommunale byggeprosjekter.

Status

- Bjørkebadet bygges med bæring i limtre.
- Bruk av tre er vurdert for Løken barnehage og flyktningeboliger.

Mål

Ved bygging av flyktningeboliger, vurderes massivtre.

Status

Kommunen fikk tilsagn om 1.265.000 kroner i tilskudd for å bygge klimavennlige flyktningeboliger. Det har blitt planlagt oppføring av to tomannsboliger i massivtre. Anbudsdokumentene er ferdigstilt, men avventer endelig behovsavklaring.

Næringsvennlig kommune

Mål

Delta aktivt i næringslivsutviklingstiltak som har lokal og regional interesse.

Status

- Samferdselskomite med Fet, Sørum, og Nes næringsforeninger har fått tilslag om bestilling av konseptvalgutredning (KVU) i Nasjonal Transportplan (NTP) på ny RV 22 fra Sarpsborg til Gardermoen. Glommakrysning er prioritert.
- Arbeidsgruppe opprettet med fokus på Etablerertjenestens fremtid i Akershus. Målet er at tjenesten skal ut på nytt anbud i 2018.
- Reiselivs- og opplevelsesprosjekt startet i samarbeid med Fet, Sørum og Nes kommuner. Fokus er kortreist mat, gårdsopplevelser og lokal historie. Målet er å heve kvaliteten på lokale produkter og stimulere til flere besøkende i de respektive kommuner.
- Stuttreist & Himlaga 2017 ble arrangert i september og hadde over 3000 besøkende. Tema var skogen som ressurs, i tillegg til lokal mat, produkter, husdyr og historie.
- Ny strategiplan næring for Nedre Romerike gjennom Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR). Strategiplanen ble ferdigstilt og godkjent av alle kommunene høsten 2017.

Mål

Kommunen skal til enhver tid ha ledige regulerte næringsarealer.

Status

- Infrastruktur på Killingmo Næringspark er under opparbeidelse. Veikryss og strøm er ferdigstilt. Arbeidet med vann og avløp ble startet januar 2017, og vil bli ferdigstilt første tertial 2018.
- Videreutvikling av Bjørkelangen Næringspark har startet. Regulering av ny og forlenget Nordre Blikrudvei er til høring. Planlagt oppstart sommeren 2018.

Ordførerduellen på Stuttreist & Himlaga var populær. Den lokale festivalen var en suksess.

Mål

Kommunen skal, ved bruk av handelsanalyseverktøy, stimulere til nyetableringer innen handel og service.

Status

Analysen er brukt som et verktøy av kommunen og lokale investorer for nyetableringer innen handelsnæringen. Handelsanalysen for 2016 viser en svak nedgang i dekningsgraden, som er på 65 %. Spesielt stor nedgang på Aurskog, som hadde Coop ute av drift hele dette året.

Mål

Kommunen skal være landsledende i entreprenørskap, og best i Akershus innen gründer- og etablerermiljø.

Status

- Gründercamp for videregående skoler ble arrangert 2.tertial.
- Innovasjonscamp for 8. klasser på hele Nedre Romerike arrangert av SNR 4.tertial.
- Næringsutvikleren har deltatt som jury og dommer på flere arrangement for ungdoms- og elevbedrifter lokalt og på Nedre Romerike.
- Næringsutvikler har stilt som mentor for flere utvalgte ungdoms- og elevbedrifter.
- Opplæring av 5. klasser på Bjørkelangen skole i tema «Ditt lokalsamfunn».

Mål

Arbeide for økt lokal sysselsetting, blant annet gjennom etablererveiledning.

Status

- Aurskog – Høland kommunes egen etablererveiledning fortsetter.
- Tett samarbeid med Etablerertjenesten på Nedre Romerike, som ledes av Kunnskapsbyen Lillestrøm fra 2018.

Mål

Markedsføre kommunens næringssatsing i Oslo og på Romerike.

Status

- Arbeidsgrupper opprettet for å arbeide med ny Strategiplan Næring på Nedre Romerike. Kommunens næringssatsing blir markedsført godt i dette arbeidet.
- Deltakelse på «speed dating» for bedrifter i Oslo/Romerike for innslag av næringseiendommer.

Virksomhetsområde IT

IT-avdelingen har ansvar for support, drift og utvikling av kommunens IT-systemer, maskinpark og telefoni. Avdelingen drifter servere, og leverer applikasjoner til brukeren. IT brukes som et verktøy i hele kommunen i dag, og har ca. 3500 brukere.

Arbeidet med integrasjoner og digitalisering, i tillegg til videreføring av større prosjekter som ny Bjørkelangen 1-10-skole, Helsehuset, Bjørkebadet, Myrvang og Løken barnehage legger føringer på prioriteringene framover. I tillegg er fokuset på automatisering/digitalisering for å effektivisere og rasjonalisere kommunens tjenestetilbud.

Mål

Oppgradere eksisterende tele- og dataspredenett.

Status

Skoler, barnehager og sykehjem er kablet om med ny standard. Setskogveien 1, rådhuset og boveiledertjenestene står for tur. Kartlegging av status for intern infrastruktur i Rømskog kommune har startet opp.

Mål

Oppgradering og utbedring av serverparken.

Status

Utskifting av serverparken skjer kontinuerlig. Servere oppgraderes fortløpende til Windows 2016. Nytt terminalservermiljø er satt opp på Intern sone, og gir større fleksibilitet for brukerne.

Mål

IT-avdelingen ønsker å være en attraktiv opplæringsinstitusjon for lærlinger i IKT-servicefaget, samt praksiselever i samme fag.

Status

Lærling i IKT-servicefaget fra 1.9.16. Lærling følger et ordinært opplæringsløp over to år, og vil avlegge fagprøve høsten 2018. I tillegg er det engasjert praksiselev i IKT-servicefaget i perioden 21.11.17-2.3.18.

Mål

Stabilt trådløst nett i hele kommunen.

Status

- Alle kommunale bygg har trådløst nett. Kontinuerlig oppgradering gjennom nye aksesspunkter, og større tetthet for å imøtekomme morgendagens krav til trådløsdekning i alle kommunale bygg.
- Redundant løsning på kontrollere for trådløst nettverk er kjøpt inn for å sikre stabil drift.
- Nye Bjørkelangen 1-10-skole har fått nytt trådløst nettverk (totalt 108 aksesspunkter). Helsehuset har fått nytt trådløst nettverk (totalt 45 aksesspunkter), og Bjørkebadet står for tur.

Mål

Utskifting av bærbare PC-er til skolene.

Status

PC-er klargjøres fortløpende for sektor Oppvekst og utdanning. Så langt er cirka 150 bærbare PC-er klargjort for skole.

Mål

Videreutvikling av nytt telefoni-/kommunikasjonssystem.

Status

Telefoniløsningen er videreutviklet for å muliggjøre bruk av håndholdte wifi-telefoner i alle kommunale bygg. Bjørkelangen 1-10-skole og helsehuset blir piloter i 1. tertial i 2018.

Mål

Ta i bruk sky-tjenester for å øke mobiliteten til brukerne, samt forbedre tilgjengelighet.

Status

Prosessen med innføring av skyløsninger for backup og e-post er startet i 2. tertial. Fakturakontroll og bestillingsportal utredes.

Mål

- Innføre Office 365 + Skooler på skolene.
- Office 365 innføres som kontorstøtteverktøy (skyteneste) i kombinasjon med Skooler (LMS-system for skole).

Status

Office 365 er klargjort for skole i 2. tertial. Det utredes beste praksis for innføring. Kartlegging av utrulling er igangsatt.

I 2017 har de store byggeprosjektene på Bjørkelangen stått sentralt.

Stab: Økonomi

Staben består av: Regnskap, budsjett/controller, skatt, innkjøp, eiendomsskatt og eierstyring. Det legges vekt på at stabens brukere skal oppleve god service og høy kvalitet.

Generelt er staben opptatt av å løse oppgavene gjennom god planlegging, dokumenterte og kjente rutiner, og kompetansehevende tiltak.

Det er etablert detaljerte prosessplaner (årshjul) for de viktigste rapporteringene (økonomiplan, årsrapport og tertial- og månedsrapportering).

Økonomi

Driften viser netto mindreforbruk på 640.000 kroner (5,1 %). Mesteparten av mindreforbruket, drøye 0,5 millioner kroner, er relatert til avregning av kemnersamarbeidet. Ledige stillinger og salg av kontrolltjenester til annen kommune har bidratt til mindreforbruket. Resten av mindreforbruket er knyttet til uspesifisert innsparing gjennom forsiktig drift. Når det gjelder investeringstabellen nedenfor, vises til vedlegg i årsrapporten.

Drift

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto driftsutgifter	13 221	13 944	-723	-5,2
Brutto driftsinntekter	-1 342	-1 425	83	-5,8
Netto driftsutgifter	11 879	12 519	-640	-5,1

(utgifter med + og inntekter med -)

Investeringer

(i 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto investeringsutgifter	2 533	2 529	4	0,2

Satsingsområder, mål og tiltak

Satsingsområde: Rapportering

Mål

Periodisk økonomisk rapportering skal kjennetegnes av å være: Relevant styringsinformasjon, pålitelig og rettidig.

Status

Ingen vesentlige avvik i forhold til målene «pålitelig» og «rettidig». Å framskaffe relevant styringsinformasjon er en kontinuerlig forbedringsprosess.

Nytt styringssystem, som ble anskaffet i 2017, vil bli tatt i bruk for administrativ månedsrapportering fra mars 2018. Dette er et nettbasert system, som inneholder funksjonalitet for analyse, rapportering, økonomiplan, budsjettering og virksomhetsstyring.

Satsingsområde: Innkjøp

Mål

1. Anskaffe de varer, tjenester, bygg og anlegg det er behov for, på en måte som bidrar til effektiv drift, og best mulig økonomisk resultat over tid.
2. Opptre som ansvarlig samfunnsaktør.
3. Tilrettelegge slik at innkjøp blir så enkle som mulig for brukerne i kommunens virksomheter.
4. Sikre at leverandørene leverer i henhold til avtale.

Status

Innkjøpsavdelingen har også i 2017 hatt et høyt aktivitetsnivå. Aktivitetene har bestått av anbudskonkurranser, avtaleforvaltning og prosjektarbeid. I tillegg har vi hatt fokus på internopplæring og tilrettelegging av eHandel. Avdelingen består av to stillinger, hvorav den ene i perioder har vært utlånt til eiendomsskatt.

Arbeidet med de store pågående prosjektene (herunder særlig Myrvang) har vært tidkrevende også i 2017. Det er gjennomført 32 anbud i egen regi i løpet av 2017. Av disse 32 anbudene var det fire lokale leverandører som vant anbudskonkurranser.

Innkjøpsavdelingen har i 2017 hatt større fokus på gjennomføringen av såkalte leverandørkonferanser i forkant av nye rammeavtaler hvor lokale leverandører er potensielle avtaleparter.

Digitalisere innkjøpsprosessen: Av ulike årsaker har det tatt noe tid å komme i gang med dette systemet, men systemet forventes tatt i bruk i Aurskog-Høland kommune i løpet av første halvår 2018.

Kommunesammenslåing: Som følge av vedtaket om at Aurskog-Høland kommune skal slås sammen med Rømskog kommune har innkjøpsavdelingen i Aurskog-Høland vært i dialog med Rømskog kommune hva angår de løpende avtalene Rømskog har i dag. Rømskog kommune har til hensikt å avvikle de innkjøpssamarbeidene de deltar i per i dag, for å samarbeide med Aurskog-Høland på anskaffelser i perioden frem mot sammenslåingen. Aurskog-Høland har også inntatt et avsnitt om dette i sine anbudsdokumenter, slik at leverandørene er forberedt på at Rømskog kommune skal tiltre nye avtaler per 1. januar 2020.

Satsingsområde: Skatt

Mål

Opprettholde gode resultater og tilfredsstillende krav fra Skattedirektoratet (SKD):

- Skatteregnskapet skal være korrekt og ajour.
- Innkrevingen skal holde et godt faglig nivå, være effektiv og sikre betalingsviljen. Innfordringskravene fra SKD skal oppnås.
- Arbeidsgiverkontrollen skal bidra til økt etterlevelse, redusert svart økonomi og korrekte grunnlagsdata. Kontrollkravet fra SKD på 5 % av arbeidsgivermassen skal nås.
- Legitimitet og intern etterlevelse: Skattebetalere og arbeidsgivere skal bli møtt med respekt, oppleve høy kompetanse og få god veiledning.

Status

Avtale om administrativt vertskommunesamarbeid om skatteoppkreverfunksjonen med Nedre Romerike kemnerkontor trådte i kraft fra 1. januar 2017. Samarbeidet kan vise til meget gode innfordringsresultater i 2017 innen de fleste skattarter. Det vises blant annet til egen årsrapport for 2017 fra Skatteoppkreveren, som er referert i kommunestyret 26. februar 2018 samt til kontrollrapport som er referert i kommunestyret 16. april 2018. Når det gjelder arbeidsgiverkontroller, er 5,2 % av arbeidsgiverne hos kommunene i kemnersamarbeidet kontrollert i 2017. Kontrollkravet fra SKD på 5 % av arbeidsgivermassen er dermed nådd.

Satsingsområde: Eiendomsskatt

Mål

Drifte eiendomsskattekontoret slik at kommunestyrets vedtak effektueres.

Status

Det er utskrevet eiendomsskatt på 6995 eiendommer i 2017. Sakkyndig eiendomsskattenemnd har behandlet 48 saker i løpet av året. Klagenemnd for eiendomsskatt behandlet en sak i 2017. Regnskapet viser at det er inntektsført 17,4 millioner kroner i eiendomsskatt, som er identisk med budsjettet.

Satsingsområde: Eierstyring

Se omtale foran i årsrapporten.

Foto: Arne

Stab: Administrasjon og HR

Administrasjons- og HR-avdelingen har ansvaret for servicekontor, informasjon, politisk sekretariat, dokumentsenteret, lønn og HR.

2017 har vært et spennende, morsomt og krevende år med høy aktivitet på alle områder. Flere personer i avdelingen har vært direkte eller indirekte deltakere i kommunesammenslåingsprosessen med Rømskog.

Utviklingen innen digitale løsninger går raskt, og det jobbes kontinuerlig med å tilpasse mulighetene for gode kommunikasjonsløsninger både med innbyggerne og våre ansatte. De digitale løsningene, kombinert med dyktige ansatte, gir oss mulighet til å gi raske og gode svar til innbyggere, via servicekontoret, eller via kommunens hjemmesider, intranett eller sosiale medier. Samtidig legges det vekt på å opprettholde god tilgjengelighet og alternative kommunikasjonsformer for dem som trenger dette.

Ny intranettside ble lansert i 2017. Dette har medført lettere og mer oversiktlig tilgang på all intern informasjon. Informasjons- og nyhetssaker produseres jevnlig.

Kommunen har meldt seg inn i en samarbeidsordning som styres av KS, for felles digitale løsninger. Målet er at man sammen kan utvikle og lansere gode og nødvendige digitale løsninger raskere enn i dag, til nytte for innbyggere og næringsliv.

Stortingsvalget i 2017 ble gjennomført på en meget god måte. Vi var godt forberedt på de nye digitale løsningene, selv om det ble gjennomført manuell telling.

Støtte og rådgivning på alle personalområder overfor alle tjenesteområder, og samarbeid med fagorganisasjonene og verneombud har fungert meget godt. Avdelingen har ansvaret for gjennomføring av arbeidsmiljøutvalg (AMU) og medbestemmelsesmøter (MBM). Det er i løpet av året gjennomført seks møter i AMU, og ti MBM-møter.

Alle ansettelser administreres av HR. Kommunen bruker MyNetwork som elektronisk rekrutteringsverktøy. I 2017 utlyste kommunen 251 stillinger. Tilsvarende tall for 2016 var 168. Administrasjons- og HR-avdelingen avholdt 129 personalutvalg i 2017. På de fleste områder går det greit å rekruttere kvalifisert arbeidskraft.

Prosjekt for ytterligere digitalisering av ansettelsesprosessen ble startet tidlig høst 2017. Kommunen vil fremstå som moderne og fremtidsrettet og bidra til at jobbsøkere får effektiv og god behandling.

Digitale forsendelser med KS SvarUt ble iverksatt desember 2016. Gevinsten av dette ble tydelig i 2017. Dette gir sikre, rimelige og digitale forsendelser. Høsten 2017 ble KS SvarInn implementert, for å motta henvendelser digitalt direkte i sak- og arkivsystemet. Disse grepene har dokumentsenteret vært foregangsavdeling på internt i kommunen.

Kvaliteten på det som journalføres inn i sak- og arkivsystemet må være høy, slik at saksbehandlere, ledere og innbyggere kan søke frem riktige data. Det er jobbet med forbedring av rutiner, for å oppnå våre mål om godt søkbart materiale og fulltekst-postliste med ferske data.

Arkivverket hadde tilsyn i kommunen mars 2017. Rutiner, planer og daglig drift av arkivtjenesten ble gjennomgått. Arbeidet med tiltak for å imøtekomme avvikene i tilsynsrapporten, er planlagt og til dels startet. Noen av avvikene er naturlige å se i sammenheng med fremtidig kommunesammenslåing.

Råd, komiteer og utvalg blir fulgt opp med innkallinger, protokoller og andre møtedokumenter. Dette har kommunen god rutine på. All politisk saksbehandling og distribusjon skjer elektronisk. Kommunestyremøter overføres direkte digitalt. Saksbehandlere og ledere forholder seg til elektroniske saksfremlegg, som godkjennes elektronisk av rette personer. Alle politiske dokumenter er tilgjengelig på hjemmesiden og lett tilgjengelig for innbyggerne.

Økonomi

Økonomisk har avdelingen et godt resultat og lavere forbruk enn budsjettet. Årsaken til dette er vakante stillinger og at deler av kostnadene på avdelingen er dekket av kommunereformmidler.

Drift

(i 1.000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto driftsutgifter	52 496	55 129	-2 632	-4,8
Brutto driftsinntekter	-25 491	-27 056	1 566	-5,8
Netto driftsutgifter	27 006	28 072	-1 067	-3,8

(utgifter med + og inntekter med -)

Investeringer

(i 1.000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Brutto investeringsutgifter	912	1 419	-508	-35,8

Satsingsområder, mål og tiltak

Mål

Videreutvikling av elektronisk informasjonsutveksling og digital samhandling med innbyggerne.

Status

Kommunens kommunikasjonskanaler er under kontinuerlig utvikling. Både kommunens internettside og bruk av sosiale medier holder et godt nivå. Det er likevel stadig behov for endringer og forbedringer.

Høsten 2017 ble KS SvarInn implementert og ny intranettside ble lansert.

Mål

Bedre dokumentflyt og effektive virksomhetsprosesser.

Status

Digitaliserte prosesser er gjennomført på noen områder. Det kartlegges videre behov og prioriterte områder. Kommunen ønsker å fokusere på de prosessene som gir mest gevinst for saksbehandlere, og til slutt for innbyggerne.

Prosjekt for ytterligere digitalisering av ansettelsesprosessen ble startet tidlig høst 2017. Kommunen vil fremstå som moderne og fremtidsrettet, og bidra til at jobbsøkere får effektiv og god behandling.

Mål

Tilgjengelighet.

Status

Offentlig journal med fulltekst er et vellykket prosjekt, men ressurskrevende. Vi har fortsatt forbedringspotensial på å sammenfatte informasjon og kvalitetssikring, og publisering av postlister innen gitte frister.

Mål

God politisk saksgang fra saksbehandler, via administrasjon og rådmann til politikerne.

Status

Politisk sekretariat gjør en meget god jobb i forbindelse med administrering av alle politiske møter. Det er høy kompetanse, og gode rutiner for gjennomføring. Internt kan vi jobbe mer med å øke kompetansen til alle saksbehandlere, og sikre at frister blir opprettholdt, slik at systemets automatikk fungerer uten å måtte justere i etterkant.

Mål

Sikre vedtaksoppfølging.

Status

Politiske vedtak sendes direkte til saksbehandler, som er ansvarlig for gjennomføringen. Oppfølgingen er god, men vi skal vurdere om det bør innføres en modul for vedtaksoppfølging for å sikre oppfølgingen.

Mål

Sikre optimal utnyttelse av løsninger og moduler for registrering av lønn, lønningslister og utlegg, slik at risikoen for feil minimaliseres.

Status

Planlagte funksjoner og moduler er tatt i bruk innenfor lønnsarbeidet. Det er både høy kompetanse på medarbeiderne og gode rutiner for bruk av systemene og gjennomføring.

Arbeidet med digitalisering av sykemeldinger har pågått for fullt i 2017. Dette er planlagt å tas i bruk i 2018. Dette vil både sikre håndteringen av sykemeldingene og refusjoner, og effektivisere prosessen.

Mål

Sikre faglig utvikling og oppdatering innenfor avdelingens fagfelt, for å kunne imøtekomme organisasjonens behov for støtte.

Status

Ansatte har gjennomført relevante kurs og deltatt på seminarer innenfor egne fagfelt. Støtte og veiledning gjennomføres løpende overfor ledere innen HR-området generelt, og lov- og avtaleverket spesielt.

Det er startet et nytt lederutviklingsprogram sammen med Rømskog kommune. Første samling ble gjennomført høsten 2017, og alle ledere med personalansvar deltar. Programmet vil gå over to år.

Mål

Intensivere arbeidet med sykefraværs-forebygging, og fokusere på nærværsfaktorer.

Status

Arbeidet med nærværs- og sykefraværsoppfølging ble videreført i 2017. Det jobbes målrettet på de fleste arbeidsplasser, og vi ser en positiv utvikling enkelte steder. Sykefraværet i 2017 ligger på samme nivå som i 2016. Sykefraværet svinger og det er fortsatt behov for stor innsats fra alle på dette området.

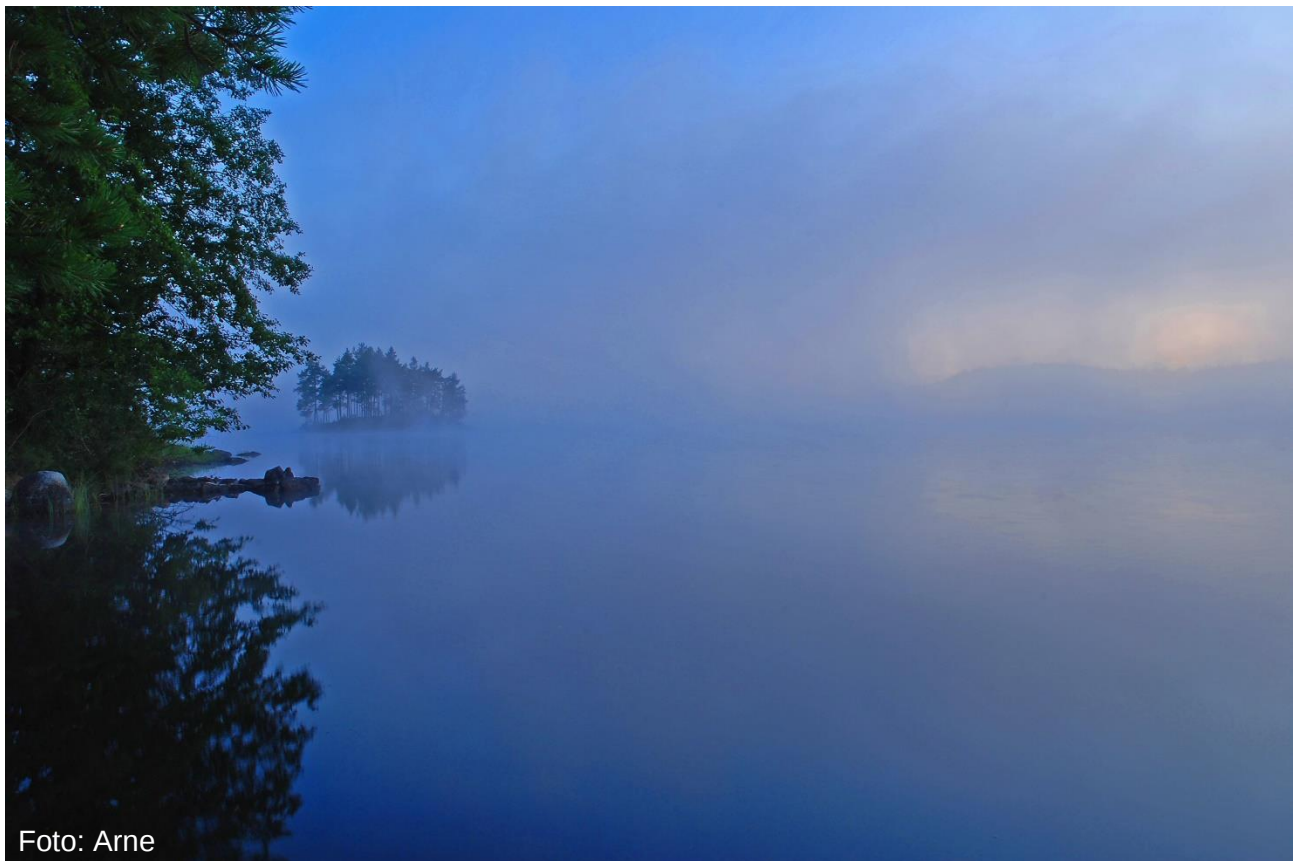

Foto: Arne

Årsregnskap

Driftsregnskap 2017

(Beløp i 1000 kr)	Note	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Avvik	Oppr. budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger		49 977	48 443	1 534	48 421	48 799
Andre salgs- og leieinntekter		105 018	96 201	8 817	96 008	101 930
Overføringer med krav til motytelse		121 510	81 627	39 883	69 785	109 920
Rammetilskudd		447 971	441 835	6 136	436 772	438 111
Andre statlige overføringer		53 376	55 193	-1 817	23 500	25 597
Andre overføringer		1 881	368	1 514	112	3 427
Skatt på inntekt og formue		374 281	361 451	12 830	364 751	350 928
Eiendomsskatt		17 409	17 400	9	16 500	15 266
Sum driftsinntekter		1 171 424	1 102 518	68 906	1 055 849	1 093 977
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	10	547 191	533 909	13 282	498 147	513 151
Sosiale utgifter	2	145 575	143 278	2 297	138 039	135 119
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	10	157 245	141 328	15 917	119 303	144 719
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		145 635	142 052	3 583	142 318	137 386
Overføringer		68 937	49 743	19 194	76 699	68 027
Avskrivninger	15	54 843	52 266	2 577	55 664	47 916
Fordelte utgifter		-13 139	-13 867	728	-9 553	-13 399
Sum driftsutgifter		1 106 287	1 048 710	57 577	1 020 616	1 032 919
Brutto driftsresultat		65 137	53 808	11 329	35 233	61 058
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte		9 924	12 204	-2 280	12 204	14 567
Mottatte avdrag på utlån		161	75	86	75	100
Sum eksterne finansinntekter		10 085	12 279	-2 194	12 279	14 667
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger		24 356	26 917	-2 561	27 617	23 255
Avdrag på lån	12	57 700	57 700	0	56 500	45 700
Utlån		366	500	-134	500	368
Sum eksterne finansutgifter		82 422	85 117	-2 694	84 617	69 323
Resultat eksterne finanstransaksjoner		-72 337	-72 837	500	-72 337	-54 656
Motpost avskrivninger		54 843	52 266	2 577	55 664	47 916
Netto driftsresultat		47 642	33 236	14 406	18 559	54 319
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk		39 265	39 265	0	0	37 431
Bruk av disposisjonsfond	6	20 751	18 291	2 460	944	2 797
Bruk av bundne fond	6	12 596	13 555	-959	10 682	6 285
Sum bruk av avsetninger		72 612	71 110	1 501	11 626	46 513
Overført til investeringsregnskapet		7 632	9 220	-1 587	2 350	8 900
Avsatt til disposisjonsfond		66 012	64 773	1 238	530	41 263
Avsatt til bundne fond		40 128	30 354	9 774	154	11 404
Sum avsetninger		113 772	104 347	9 426	3 034	61 567
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk		6 482	0	6 482	27 152	39 265

Regnskapsmessig resultat før disponering av resultat fra opprinnelig budsjett er 33,6 millioner kroner.

Regnskapsskjema 1a – drift 2017

	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
(Beløp i 1000 kr)					
Skatt på inntekt og formue	374 281	361 451	12 830	364 751	350 928
Ordinært rammetilskudd	447 971	441 835	6 136	436 772	438 111
Skatt på eiendom	17 409	17 400	9	16 500	15 266
Andre generelle statstilskudd	53 376	55 193	-1 817	23 500	25 597
Sum frie disponible inntekter	893 038	875 879	17 159	841 523	829 902
Renteinntekter og utbytte	9 924	12 204	-2 280	12 204	14 567
Renteutgifter, prov. og andre finansutg.	24 356	26 917	-2 561	27 617	23 255
Avdrag på lån	57 700	57 700	0	56 500	45 700
Netto finansinnt./utg.	-72 132	-72 412	280	-71 912	-54 388
Til ubundne avsetninger	66 012	64 773	1 238	530	41 263
Til bundne avsetninger	40 128	30 354	9 774	154	11 404
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	39 265	39 265	0	0	37 431
Bruk av ubundne avsetninger	20 751	18 291	2 460	944	2 797
Bruk av bundne avsetninger	12 596	13 555	-959	10 682	6 285
Netto avsetninger	-33 528	-24 017	-9 512	10 943	-6 154
Overført til investeringsregnskapet	7 632	9 220	-1 587	2 350	8 900
Til fordeling drift	779 745	770 230	9 515	778 203	760 460
Sum fordelt til drift (fra skjema 1b)	786 227	770 230	15 996	805 356	799 725
Regnskapsmessig resultat mer-/mindreforbruk	-6 482	-	-6 482	-27 152	-39 265

Sum frie og disponible inntekter

Regnskapet viser en merinntekt på 19 millioner kroner på skatt og rammetilskudd. Korrigert for kommunereformmidler utgjør merinntektene 15 millioner kroner, fordelt på 12,8 millioner kroner på skatt og 2,2 millioner kroner i rammetilskudd.

Merinntekten på skatt og rammetilskudd må ses under ett. Høyere skatteinntekter enn forutsatt er den viktigste årsaken til kommunens merinntekt, og skyldes høyere skatteinntekter for kommunesektoren samlet sett. Økt skatteinngang på landsbasis gir effekter også for en lavinntektskommune som Aurskog-Høland.

Som i 2016 ser ekstraordinære store uttak av utbytter som følge av skattereformen ut til å gi kommunene høyere skatteinntekter enn forventet. Merinntekten på skatt må sees på som en ekstraordinær inntekt, og kan ikke forventes å påvirke det langsiktige inntektsnivået for kommunesektoren.

Det er mottatt 24,5 millioner kroner i ekstraintekter knyttet til kommunereform. Av dette er 20,5 millioner kroner til dekning av engangskostnader i forbindelse med kommunesammenslåingen, og 4,0 millioner kroner til infrastruktur. Midlene er avsatt til fond. For å dekke de generelle kostnadene er 2,1 millioner kroner brukt av fondet til å dekke kostnadene i 2017.

Det er mottatt 1,5 millioner kroner mer enn budsjettet i statstilskudd til flyktninger. Av merinntekten er 1,3 millioner kroner avsatt på fond.

Finansinntekter og – utgifter

Regnskapsførte renteinntekter ligger 2,3 millioner kroner lavere enn budsjettet. På kalkulatoriske renter knyttet opp mot selvkost fremkommer en mindre inntekt på 1,6 millioner kroner, renteinntekter på formidlingslån og tilskudd fra Husbanken ligger 0,8 millioner kroner under budsjett. De øvrige renteinntektene viser en merinntekt på 0,1 millioner kroner.

Renteutgiftene ligger 2,5 millioner kroner lavere enn budsjettet. Av dette er 1 million kroner knyttet opp mot renteutgifter på formidlingslån og ordinære lån. Resterende avvik fremkommer på selvkostområdene.

Netto avsetninger

Avvikene på avsetninger skyldes i hovedsak budsjettet, men ikke regnskapsført overskudd i 2017. I tillegg kommer selvkostområdene, og statlig øremerkede midler til ulike tiltak på sektorene.

Overføring til investeringsregnskapet

Overføring fra drift til investeringsregnskap er budsjettet i henhold til politiske vedtak. Investeringer knyttet til Hofmoen skole og garasje til politi er budsjettet, men ikke regnskapsført, da investeringen ikke er påbegynt i 2017.

Regnskapsskjema 1b – drift 2017

(Beløp i 1000 kr)	SEKTORENES OG STABENES DRIFT	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Avvik i %	Avvik i kr	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
Hovedansvar:	Oppvekst og utdanning						
Utgifter		420 571	401 796	4,7	18 776	368 237	397 148
Inntekter		-90 504	-75 012	20,7	-15 492	-53 128	-77 618
Sum	Oppvekst og utdanning	330 067	326 783	1,0	3 284	315 109	319 530
		-	-		-		-
Hovedansvar:	Helse og rehabilitering						
Utgifter		376 080	352 870	6,6	23 210	327 218	355 993
Inntekter		-58 177	-39 671	46,6	-18 506	-39 121	-57 261
Sum	Helse og rehabilitering	317 903	313 199	1,5	4 704	288 097	298 732
Hovedansvar:	Teknisk drift og kultur						
Utgifter		241 018	228 359	5,5	12 659	191 638	223 040
Inntekter		-133 814	-120 958	10,6	-12 856	-113 523	-122 569
Sum	Teknisk drift og kultur	107 204	107 401	-0,2	-197	78 115	100 471
Hovedansvar:	Samfunn og utvikling						
Utgifter		41 403	37 678	9,9	3 725	26 566	35 549
Inntekter		-10 820	-6 515	66,1	-4 305	-6 230	-9 842
Sum	Samfunn og utvikling	30 583	31 163	-1,9	-580	20 337	25 707
Hovedansvar:	Administrasjon og HR						
Utgifter		52 496	55 129	-4,8	-2 633	29 139	29 919
Inntekter		-25 491	-27 056	-5,8	1 566	-2 084	-3 147
Sum	Administrasjon og HR	27 006	28 072	-3,8	-1 067	27 055	26 772
Hovedansvar:	Økonomi						
Utgifter		13 221	13 944	-5,2	-724	13 319	13 679
Inntekter		-1 342	-1 425	-5,8	83	-1 468	-1 992
Sum	Økonomi	11 878	12 519	-5,1	-641	11 852	11 687
					-	-	
NETTO UTGIFT RESULTATOMRÅDER		824 641	819 137	0,7	5 503	740 565	782 899
Avstemming mot skjema 1A - drift		15 890	-48 907			64 791	16 826
Sum fordelt til drift		840 531	770 230			805 356	799 725

Avvikene kommenteres nærmere i sektor- og stabsdelen under eget kapittel om Tjenestene.

Investeringsregnskap 2017

(Beløp i hele 1000 kr)	Note	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Avvik	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom		647	-	647	-	348
Andre salgsinntekter		57	-	57	-	453
Overføringer med krav til motytelse		4 666	-273	4 939	-273	3 445
Kompensasjon for merverdiavgift		81 755	91 715	-9 960	116 609	36 521
Andre overføringer		70	-	-	-	240
Sum inntekter		87 195	91 442	-4 317	116 336	41 007
Utgifter						
Lønnsutgifter		1 980	-	1 980	-	1 940
Sosiale utgifter		597	-	597	-	578
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		352 392	408 803	-56 411	500 906	180 182
Overføringer		82 466	92 083	-9 617	116 853	37 053
Sum utgifter		437 436	500 886	-63 451	617 759	219 753
Finansstransaksjoner				-		
Avdrag på lån		9 243	-	9 243	-	13 954
Utlån		23 969	25 000	-1 031	-	20 343
Kjøp av aksjer og andeler	5	2 529	2 350	179	2 350	2 420
Avsatt til bundne investeringsfond		9 341	-	9 341	-	9 361
Sum finansieringstransaksjoner	6	45 082	27 350	17 732	2 350	46 078
Finansieringsbehov		395 323	436 795	-41 472	503 772	224 823
Dekket slik:						
Bruk av lån		371 270	427 575	-56 305	501 422	182 758
Mottatte avdrag på utlån		9 717	-	9 717	-	12 645
Overført fra driftsbudsjettet		7 632	9 220	-1 587	2 350	8 900
Bruk av disposisjonsfond		-	-	-	-	5 211
Bruk av bundne driftsfond		6 703	-	6 703	-	10 431
Bruk av ubundne investeringsfond		-	-	-	-	4 878
Sum finansiering	6	395 323	436 795	-41 472	503 772	224 823
Udekket/udisponert						

Regnskapsskjema 2a – investeringer 2017

(Beløp i hele 1000 kr)	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Avvik	Opprin. budsjett 2017	Regnskap 2016
Investeringer i anleggsmidler	437 436	500 886	-63 451	617 759	219 753
Utlån og forskutteringer	23 969	25 000	-1 031	-	20 343
Kjøp av aksjer og andeler	2 529	2 350	179	2 350	2 420
Avdrag på lån	9 243	-	9 243	-	13 954
Avsetninger	9 361	-	9 361	-	9 361
Årets finansieringsbehov	482 538	528 236	-45 698	620 109	265 830
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	371 270	427 575	-56 305	501 422	182 758
Inntekter fra salg av anleggsmidler	647	-	647	-	348
Tilskudd til investeringer	70	-	70	-	164
Kompensasjon for merverdiavgift	81 755	91 715	-9 960	116 609	36 521
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	14 383	-273	14 656	-273	16 091
Andre inntekter	57	-	57	-	529
Sum ekstern finansiering	468 182	519 017	-50 835	617 759	236 411
Overført fra driftsregnskapet	7 632	9 220	-1 587	2 350	8 900
Bruk av avsetninger	6 703	-	6 703	-	20 519
Sum finansiering	482 518	528 236	-45 719	620 109	265 830
Udekket/udisponert					

Regnskapsskjema 2b – investeringer 2017

Sektor/stab	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Avvik i kr	Regnskap 2016
Oppvekst og utdanning	3 600	4 391	791	3 966
Helse og rehabilitering	2 171	3 886	1 715	2 436
Teknisk drift og kultur	52 087	61 354	9267	44 961
Samfunn og utvikling	378 661	429 930	51 269	161 114
Administrasjon og HR	912	1 419	507	2 105
Økonomi	2 533	2 529	-4	1 731
ALLE	439 964	503 509	63 545	216 313

Balanse 2017

Per 31.12	Note	2017		2016	
		i 1000 kr	%	i 1000 kr	%
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Faste eiendommer og anlegg	15	1 369 396	44,3 %	987 814	35,5 %
Utstyr, maskiner og transportmidler	15	46 504	1,5 %	46 120	1,7 %
Utlån		1 235	0,0 %	1 040	0,0 %
Konserninterne langsiktige fordringer		122 050	3,9 %	108 028	3,9 %
Aksjer og andeler	5	41 814	1,4 %	39 286	1,4 %
Pensjonsmidler	2	972 364	31,4 %	894 870	32,1 %
Sum anleggsmidler		2 553 363	82,5 %	2 077 157	74,6 %
Omløpsmidler					
Kortsiktige fordringer		77 698	2,5 %	77 171	2,8 %
Premieavvik	2	48 913	1,6 %	50 843	1,8 %
Kasse, postgiro, bankinnskudd		413 278	13,4 %	578 899	20,8 %
Sum Omløpsmidler		539 889	17,5 %	706 912	25,4 %
SUM EIENDELER		3 093 252	100,0 %	2 784 070	100,0 %
EGENKAPITAL OG GJELD					
Egenkapital					
Disposisjonsfond	6,16	154 925	5,0 %	109 663	3,9 %
Bundne driftsfond	6	68 057	2,2 %	40 525	1,5 %
Ubundne investeringsfond	6	4 041	0,1 %	4 041	0,1 %
Bundne investeringsfond	6	5 605	0,2 %	2 968	0,1 %
Regnskapsmessig mindreforbruk		6 482	0,2 %	39 265	1,4 %
Udisponert i inv.regnskap	11	0	0,0 %	0	0,0 %
Kapitalkonto	7, 15	247 315	8,0 %	141 388	5,1 %
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift		-8 813	-0,3 %	-8 813	-0,3 %
Sum egenkapital		477 612	15,4 %	329 037	11,8 %
Langsiktig gjeld					
Pensjonsforpliktelser	2	1 187 060	38,4 %	1 121 108	40,3 %
Sertifikatlån		665 651	21,5 %	583 151	20,9 %
Andre lån		600 679	19,4 %	584 922	21,0 %
Sum langsiktig gjeld	12	2 453 390	79,3 %	2 289 181	82,2 %
Kortsiktig gjeld					
Annen kortsiktig gjeld		162 250	5,2 %	165 851	6,0 %
Sum kortsiktig gjeld		162 250	5,2 %	165 851	6,0 %
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		3 093 252	100,0 %	2 784 070	100,0 %
MEMORIAKONTI					
Ubrukte lånemidler		147 676		353 746	
Andre memoriakonti		0		0	
Motkonto for memoriakontiene		-147 676		-353 746	

Bjørkelangen, 12. april 2018

Siri Hovde
Rådmann

John-Ivar Udneseter
Økonomisjef

Noter

Regnskapsprinsipper

Aurskog-Høland kommune fører sitt regnskap etter de regler som er nedfelt i kommuneloven, regnskapsforskriftene og god kommunal regnskapsskikk. All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke.

For lån er kun den delen av lån som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lån som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et estimert beløp i årsregnskapet.

Drifts- og investeringsregnskapet

Bevilgningsregnskapet er delt i to regnskaper. Driftsregnskapet viser driftsutgifter og driftsinntekter i kommunen, og regnskapsresultatet for året. Investeringsregnskapet viser kommunens utgifter i forbindelse med investeringer, utlån etc., samt hvordan disse er finansiert. Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelet kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet.

Klassifisering i balansen

I balansen er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon er klassifisert som omløpsmidler.

Aksjer og andeler er klassifisert som omløpsmidler, da investeringen er foretatt ut fra næringspolitiske hensyn.

Klassifisering av langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50, finansiering av bygg, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost.

Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og -inntekter.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av departementet.

Merverdiavgift

Kommunen følger reglene i merverdiavgiftsloven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen merverdiavgiftskompensasjon der det er anledning til det.

Note 1 – Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitaloversikt – bevilgningsregnskapet

KOSTRA art	Tekst	Regnskap	
		2017	2016
Anskaffelse av midler			
600-670, 700-780, 800-895	Inntekter driftsdel	1 171 423 561	1 093 977 320
600-670, 700-770, 800-895	Inntekter investeringsdel	87 195 098	40 930 751
900-929	Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	391 072 292	210 146 981
Sum anskaffelse av midler		1 649 690 951	1 345 055 052
Anvendelse av midler			
010-285, 300-480, minus 690	Utgifter driftsdel	1 051 444 081	985 002 697
010-285, 300-480, minus 690	Utgifter investeringsdel	437 435 726	219 752 508
500-529	Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	118 163 491	106 039 687
Sum anvendelse av midler		1 607 043 299	1 310 794 892
Sum anskaffelse - anvendelse av midler		42 647 653	34 260 160
Kap. 2.9100	Endring i ubrukte lånemidler	-206 069 844	162 792 826
Endring arbeidskapital		-163 422 191	197 052 986

Note 2 – Pensjon

Generelt om pensjonsordningen i kommunen

Aurskog-Høland kommune har kollektiv pensjonsordning for sine ansatte og ordfører i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere. For sykepleiere og lærere er ytelsene lovbestemte. For øvrige yrkesgrupper omfatter ordningene de tariffestede ytelser som gjelder i kommunal sektor. Ordningene er ytelsesbasert. Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66 % sammen med folketrygden.

- For AFP 62-64 år har Aurskog-Høland kommune valgt 100 % utjevning.
- For AFP 65-67 år har Aurskog-Høland kommune valgt 100 % utjevning.

Regnskapsføring av pensjon

Prinsipper for presentasjon i noter og regler for regnskapsføring av pensjoner reguleres av §13 i forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner- og fylkeskommuner. Regelverket har vært gjeldende siden regnskapsåret 2002. Fra regnskapsåret 2011 er det gjort regelendringer på føring av amortisert premieavvik og amortisert estimatavvik.

Årets netto pensjonskostnad er nåverdien av årets pensjonsopptjening tillagt rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser, og fratrasket avkastning på pensjonsmidlene. Netto pensjonskostnad tillagt administrasjonskostnad og sum amortisert premieavvik utgjør samlet pensjonskostnad. I løpet av året føres innbetalt premie fortløpende som utgift. På slutten av året beregnes årets netto pensjonskostnad. Differansen mellom innbetalt premie og beregnet netto pensjonskostnad er årets premieavvik. Hvis innbetalt premie er høyere enn beregnet netto pensjonskostnad skal premieavviket føres til inntekt i driftsregnskapet og som fordring i balanseregnskapet. Hvis innbetalt premie er lavere enn beregnet netto pensjonskostnad skal premieavviket føres til utgift i driftsregnskapet og som gjeld i balanseregnskapet. Samlet pensjonskostnad, 64 149 070 kroner, er det som totalt er utgiftsført som pensjon i kommunens bevilgningsregnskap 2017. I tillegg kommer arbeidsgiveravgift på 14,1 % av beløpet.

Netto pensjonskostnad	2016	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	53 760 028	58 685 577
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	42 299 532	44 921 104
Brutto pensjonskostnad	96 059 560	103 606 681
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-38 320 719	-40 812 007
Netto pensjonskostnad (ekskl. adm.)	57 738 841	62 794 674
Administrasjonskostnad	3 611 341	3 837 476
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	61 350 182	66 632 150
Amortisert premieavvik	6 957 254	7 972 223
Samlet pensjonskostnad (inkl. administrasjon)	68 307 436	74 604 373
2% Arbeidstakers andel	-8 896 875	-9 455 303
Utgiftsført bevilgningsregnskap	59 410 561	65 149 070

I løpet av året føres innbetalt premie fortløpende som utgift. På slutten av året beregnes årets netto pensjonskostnad. Differansen mellom innbetalt premie og beregnet netto pensjonskostnad er årets premieavvik. Hvis innbetalt premie er høyere enn beregnet netto pensjonskostnad skal premieavviket føres til inntekt i driftsregnskapet og som fordring i balanseregnskapet. Hvis innbetalt premie er lavere enn beregnet netto pensjonskostnad skal premieavviket føres til utgift i driftsregnskapet og som gjeld i balanseregnskapet. Årets premieavvik kr. 6 280 894 er inntektsført i året bevilgningsregnskap og avsatt i balansen.

Premieavvik	2016	2017
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	68 454 902	72 913 044
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	-61 350 182	-66 632 150
Årets premieavvik, før arb.giv.avg	7 104 720	6 280 894
Sats arbeidsgiveravgift(AGA)	14,1 %	14,1 %
AGA av premieavvik	1 001 766	885 606
AGA av innbetalt premie (arb.givers andel)	10 906 601	11 613 937

Akkumulert premieavvik pr 31.12.17 kr 42 868 531 eks. arbeidsgiveravgift, er klassifisert som omløpsmidler i balansen. Akkumulert premieavvik (amortiseres) utgiftsføres over henholdsvis 15,10 og 7 år i bevilgningsregnskapet. Årets amortiserte premieavvik er utgiftsført i bevilgningsregnskapet med kr 7 972 223.

Akkumulert og amortisert premieavvik	2016	2017
Akkumulert premieavvik IB	-44 412 394	-44 559 860
Årets premieavvik	-7 104 720	-6 280 894
Årets amortisert premieavvik	6 957 254	7 972 223
Akkumulert premieavvik eks arb.giv.avg.	-44 559 860	-42 868 531
AGA av amortisert premieavvik	-6 282 940	-6 044 463

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler inngår i kommunens balanse. Pensjonsmidler er klassifisert som anleggsmidler. Pensjonsforpliktelser eks arbeidsgiveravgift er klassifisert som langsiktig gjeld.

Balanseførte pensjonsforpliktelser	2016	2017
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse, estimat	1 093 150 284	1 160 528 444
Pensjonsmidler, estimat	-894 870 403	-972 363 721
Netto pensjonsforpliktelse før arb.giv.avg	198 279 881	188 164 723
AGA (balanseført) netto forpliktelse	27 957 463	26 531 226

Det skal foretas ny beregning av de pensjonsforpliktelser som ble balanseført i foregående års regnskap. Ved ny beregning skal oppdaterte grunnlagsdata og årets forutsetninger legges til grunn. Avviket mellom avlagte tall for pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler i foregående år og ny beregning kalles årets estimatavvik for pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Spesifikasjon av brutto pensjonsforpliktelser UB - Estimat	KLP	SPK	2017
Brutto pensjonsforpliktelser IB	937 361 502	155 788 782	1 093 150 284
Estimatavvik forpliktelser IB	6 943 447	9 421 025	16 364 472
Faktisk forpliktelse IB	944 304 949	165 209 807	1 109 514 756
Årets opptjening	49 230 362	9 455 215	58 685 577
Rentekostnader	39 066 394	5 854 710	44 921 104
Utbetalinger	-33 750 944	-18 842 050	-52 592 994
Brutto pensjonsforpliktelser UB	998 850 761	161 677 683	1 160 528 444

Spesifikasjon av brutto pensjonsmidler UB - Estimat	KLP	SPK	2017
Brutto pensjonsmidler IB	782 508 000	112 362 403	894 870 403
Estimatavvik midler IB	15 108 080	13 751 393	28 859 473
Faktiske pensjonsmidler	797 616 080	126 113 796	923 729 876
Innbetalt premie	61 121 395	11 791 649	72 913 044
Administrasjonsgodtgjørelse	-3 501 175	-336 301	-3 837 476
Utbetalinger	-33 750 944	-27 502 786	-61 253 730
Forventet avkastning	36 429 782	4 382 225	40 812 007
Brutto pensjonsmidler UB	857 915 138	114 448 583	972 363 721

Følgende forutsetninger er lagt til grunn i beregningene.

Økonomiske forutsetninger	KLP		SPK	
	2017	2016	2017	2016
Årlig avkastning	4,50 %	4,60 %	4,20 %	4,30 %
Diskonteringsrente (risikofri)	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	2,97 %	2,97 %
Årlig vekst folketrygdens grunnbeløp	2,97 %	2,97 %	2,97 %	2,97 %

Premiefond

Det er i løpet av 2017 foretatt en overføring på kr 6 576 887 i avkastning på premiefond KLP som i sin helhet har gått til reduksjon av innbetalt premie.

Note 3 – Kommunes garantiansvar

	Person, firma, organisasjon	Opprinnelig garantibeløp	Garantiansvar pr.31.12.17	Garantiansvar utløper
1	Kommunalbanken: Ulvehaugen	11 210 000	5 590 719	03.02.2031
2	Romerike Avfallsfordeling ROAF	30 845 889	22 467 946	10.11.2038
3	Garantier knyttet til spillemidler Aurskog-Finstadbru Sportskl.	2 315 000	2 315 000	24.11.2028
4	Garantier knyttet til spillemidler: Høland Idrettslag	2 335 000	2 335 000	08.12.2029
5	Jobberiet AS	11 128 240	10 769 260	11.10.2032
6	Garantier knyttet til spillemidler Søndre Høland Idr/Ungdomsl.	10 000 000	10 000 000	10.02.2044
7	Aurskog-Finstadbru sportsklubb	11 448 435	11 448 435	27.03.2027

Note 4 – Fordringer og gjeld til kommunale virksomheter

Aurskog-Høland kommune har ikke fordringer, langsiktig- eller kortsiktig gjeld til kommunale eller fylkeskommunale foretak etter kapittel 11 i kommuneloven. Heller ikke til kommunale eller fylkeskommunale bedrifter etter kommunelovens §11 med særregnskap, eller for interkommunale eller interfylkeskommunale samarbeid etter kommuneloven §27 med eget særregnskap.

Note 5 – Aksjer og andeler

	Balanseført verdi	Eierandel
Jobberiet AS	491 000	100 %
KLP egenkapitaltilskudd	25 583 303	
Romerike Revisjon IKS	88 500	5,9 %
Aurskog-Høland Utbyggingsselskap AS	9 314 000	100 %
Haldenvassdragets Kanalselskap A/S	35 696	11 %
Stiftelsen Høgskolen for Innovasjon og Entreprenørskap	66 667	33,3 %
Studenthybler, samfunnshus, grendehus, bib.sentral	6	
Bjørkelangen stasjon AS	500 000	41,70 %
Norasonde AS	157 800	5 %
Romerike kontrollutvalgssekretariat IKS	14 633	5,9 %
Nedre Romerike brann og redningsvesen IKS	1 288 500	7,8 %
Romerike Avfallsfordeling ROAF	4 274 359	8,4 %
Sum aksjer og andeler	41 814 464	

Note 6 – Avsetninger og bruk av avsetninger

KOSTRA art	Tekst	Regnskap	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett	Regnskap
		2017	2017	2017	2016
530-560, 580	Avsetninger	115 480 820	4 983 500	43 489 483	62 027 575
930-960	Bruk av avsetninger	-33 346 687	-8 489 400	13 443 500	-19 170 363
980	Til avsetning senere år	0			0
	Netto avsetninger	82 134 133			42 857 212

Disposisjonsfond og ubundet investeringsfond	Drifts-regnskapet	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett	Investeringss-regnskaper	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett
	2017	2017	2017	2017	2017	2017
Beholdning 01.01	109 663 380			4 040 597		
Avsetninger til fond (art 540 og 548)	66 011 955	830 000	38 040 683	0	0	0
Bruk av fond (art 940 og 948)	-20 750 686	2 192 800	4 212 800		0	0
Bruk av disposisjonsfond i investeringsregnskapet (art 940)		0	0		0	0
Beholdning 31.12	154 924 649			4 040 597		

Bunde fond	Drifts-regnskapet	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett	Investeringss-regnskaper	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett
	2017	2017	2017	2017	2017	2017
Beholdning 01.01	40 525 310			2 967 823		
Avsetninger til fond (art 550)	40 127 951	153 500	1 448 800	9 340 914	4 000 000	4 000 000
Bruk av bundet driftsfond i kapitalregnskapet (art 950)				-6 703 422	5 000 000	5 000 000
Bruk av fond (art 950)	-12 596 001	-10 682 200	9 230 700			
Beholdning 31.12	68 057 260			5 605 315		

Note 7 – kapitalkonto

	DEBET	KREDIT
INNGÅENDE BALANSE 01.01.		141 388 336
Salg av fast eiendom og anlegg	646 937	
Avskrivning av fast eiendom og anlegg	40 944 008	
Aktivering av fast eiendom og anlegg		422 551 319
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	-	
Avskrivning av utstyr, maskiner, transp.m.	13 898 803	
Oppskrivning av utstyr, maskiner, transp.m.		804 992
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler		14 100 187
Kjøp av aksjer og andeler		2 528 958
Mottatte avdrag på utlån	9 878 576	
Av- og nedskrivning på utlån	239 935	
Utlån		24 334 927
Bruk av midler fra eksterne lån	371 269 844	
Avdrag på eksterne lån		66 943 464
Endring pensjonsforpliktelser	65 951 923	
Endring pensjonsmidler		77 493 318
UTGÅENDE BALANSE 31.12	247 315 475	
SUM	750 145 500	750 145 500

Note 8 – Interkommunalt samarbeid

Kommunen er knyttet til ulike typer for interkommunalt samarbeid. For nærmere informasjon vises til vedlagte oversikt over selskaper, stiftelser, sammenslutninger der Aurskog-Høland kommune har eierinteresser.

Note 9 – Organisering av den kommunale virksomheten

Aurskog-Høland kommune har i 2017 året vært organisert i fire sektorer og to staber. Alle sektorenes og stabenes regnskap fremkommer av kommuneregnskapet.

Note 10 – Ytelser til ledende personer og kontrollorganer

Ledende personal:	2017	2016
Ordfører	851 183	829 843
Varaordfører	178 341	186 492
Rådmann	1 216 648	1 032 250
Kontrollorganer:		
Revisjonstjenester Romerike Revisjon IKS	1 373 328	1 343 895
Konsulentonorar Romerike Revisjon IKS	70 000	
Kontrollutvalg	165 607	279 306

Note 11 – Investeringer

For den totale oversikten over investeringsprosjekter henvises til regnskapsskjema 2B hvor årets investeringer fremkommer. Videre blir finansieringen av årets investeringer vist i regnskapsskjema 2A. Nedenfor vises en detaljert oversikt over oppstartsår, antatt ferdigstillelse, regnskapsført forbruk hittil for kommunens største prosjekter. I forbindelse med rapporteringen for 2. tertial ble sektorene/stabene bedt om å vurdere antatt forbruk/prognose ut året. De investeringsmidlene som man antok ikke ville bli brukt, ble fratrasket budsjett 2017 og lagt på vent til 2018, såkalt rebudsjettering.

Regnskapsavslutning 2017 blir dermed en avviksanalyse av regnskap sett opp mot gjenstående budsjett på prosjektene når rebudsjettering var foretatt.

Investeringsprosjekter (beløp i 1 000 kr)	Oppstartsår	Antatt ferdig år	Regnskapsført tidligere år	Regnskapsført i år	Regnskapsført sum
Bjørkelangen skole	2012	2018	113 880	207 632	321 512
Helsehus	2014	2018	48 947	82 644	131 591
Bjørkebadet	2012	2018	2 505	73 124	75 629
Myrvang	2015	2019	8 073	1 708	9 781
Løken barnehage	2015	2019	3 237	184	3 421
Øvrige investeringer				72 144	
Sum				437 436	

Note 12 – Finansforvaltning

Kommunens gjeld er per 31.12.2017 fordelt som følger:

Kommunens lånegjeld				
Långiver	2014	2015	2016	2017
Kommunalbanken	351 305 000	336 827 000	657 378 000	536 827 000
KLP	133 300 000	133 300 000	133 300 000	133 300 000
DNB	0	0	0	203 051 000
Danske Bank	173 727 000	150 000 000	112 600 000	262 600 000
Husbanken	96 982 721	103 748 950	114 842 066	130 551 957
Sparebank 1			150 000 000	
Swedbank		158 300 000	0	
Sum lånegjeld	755 314 721	882 175 950	1 168 120 066	1 266 329 957

Løpetiden for avdragene skal minimum samsvare med veid levetid for anleggsmidlene.

Minimumsavdrag er beregnet etter en forenklet modell. Langsiktig gjeld dividert med bokført verdi anleggsmidler multiplisert med avskrivninger gir uttrykk for minimumsavdrag som skal betales. For 2017 viser modellen at faktisk betalte avdrag er tilnærmet lik beregnet krav til minimumsavdrag.

Minimumsavdrag	2014	2015	2016	2017
Sum avskrivninger	43 239 663	46 965 711	47 916 124	54 842 811
Lånegjeld	671 737 173	755 314 721	882 175 950	1 168 120 066
Startlån fra Husbanken	-85 332 173	-96 982 721	-103 748 950	-114 842 066
Lånegjeld pr 1.1	586 405 000	658 332 000	778 427 000	1 053 278 000
Bokført verdi anleggsmidler pr 1.1	804 934 548	841 237 658	869 954 183	1 033 933 453
Ikke-avskrivbare eiendeler	-28 370 063	-28 370 063	-28 370 063	-29 836 563
Avskrivbare anleggsmidler pr 1.1	776 564 485	812 867 595	841 584 120	1 004 096 890
Minimumsavdrag	32 651 448	38 036 982	44 320 233	57 529 036
Betalte avdrag	30 500 000	38 205 000	45 700 000	57 700 000
Ekstraordinær nedbetaling	5 095 600	11 036 102	0	0

Det vises til økonomireglementets punkt 3.7 og finansreglementets punkt 6.4 og 8.7 om rapportering om finansforvaltning.

Forvaltning av låneporteføljen

Budsjetterte nye låneopptak (eksklusiv Husbanken) for 2017 var 140,221 millioner kroner til investeringer, mens budsjetterte avdragsutgifter utgjorde 57,7 millioner kroner. Netto låneopptak er gjennomført i henhold til budsjett tilpasset forfallsstrukturen på gjeldsporteføljen.

Aurskog-Høland, Fet, Enebakk, Nittedal, Rælingen og Sørums kommuner har gjennom Nedre Romerike Innkjøpssamarbeid (NRI) felles gjeldsforvaltningsavtale med Bergen Capital Management AS (BCM) fra 1.3.2017. Videreformidling av startlån fra Husbanken er forvaltet av kommunen i samarbeid med Lindorff.

Per 31.12.2017 er samlet låneporteføljen, eksklusiv formidlingsplan Husbanken, på 1 135,578 millioner kroner

Etter flere år med fallende pengemarkedsrenter har det vært en utflating av disse rentene de to siste årene, og 3 mnd NIBOR er ved årsskiftet 0,81 %. Vektet gjennomsnittrente for gjeldsporteføljen per 31.12.2017 var 1,72 % (1,91 % i fjor).

Refinansieringsrisikoen, målt ved gjennomsnittlig kredittbinding, viser gjenværende tid fram til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Vektet gjennomsnittlig kredittbinding var 5,1 år i begynnelsen av året og 4,2 år ved årets utgang.

Balansen mellom det å ligge kort og dra nytte av lave markedsrenter, samtidig som man har valgt å sikre noe på lengre sikt når nivåene har vært attraktive, reflekteres i forfallsstrukturen. Porteføljens forfallsstruktur, rentebindingstid og sammensetning vurderes fortløpende og justeres i forhold til markedssyn og markedsforholdene.

For ytterligere informasjon om forvaltning av låneporteføljen, vises til vedlagte finansrapport.

Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, samt langsiktige plasseringer

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål er hovedsakelig plassert som bankinnskudd til vilkår som er fastsatt i kommunens hovedbankavtale. I tillegg er 110 millioner kroner plassert som enkeltinnskudd i andre banker med tidsbinding en måned. Aurskog-Høland kommune har ikke hatt plasseringer av finansielle langsiktige midler i 2017.

Note 13 – Vesentlige forpliktelser/leasingavtaler

Leasingavtalene er vurdert. Samtlige avtaler bokføres som operasjonell leasing.

Note 14 – Gebyrfinansierte selvkosttjenester

Aurskog-Høland kommune har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, KMD, feb. 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil ikke være direkte sammenlignbare. I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrekk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng. I 2017 var denne lik 1,980 %.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2017 i sin helhet være disponert innen 2022.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylerne gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

Samlet etterkalkyle 2017

Etterkalkyle selvkost 2017	Vann	Avløp	Renovasjon	Septikk	Totalt
Gebyrinntekter	19 989 774	30 040 613	17 928 942	2 102 095	70 061 424
Øvrige driftsinntekter	562 089	1 456 418	1 305 491	20 259	3 344 257
Driftsinntekter	20 551 863	31 497 031	19 234 433	2 122 354	73 405 681
Direkte driftsutgifter	15 133 151	25 027 905	18 559 508	1 918 217	60 638 781
Avskrivningskostnad	4 102 197	7 981 513	396 891	0	12 480 601
Kalkulatorisk rente (1,98 %)	1 876 779	2 658 410	82 344	0	4 617 533
Indirekte netto driftsutgifter	433 851	617 943	215 632	36 285	1 303 711
Indirekte avskrivningskostnad	37 596	59 578	45 660	5 021	147 855
Indirekte kalkulatorisk rente (1,98 %)	1 480	2 156	1 661	255	5 552
Resultat	-1 033 191	-4 850 474	-67 264	162 577	-5 788 352
Kostnadsdekning i %	95,20 %	86,70 %	99,70 %	108,30 %	92,70 %
Selvkostfond 01.01	5 242 705	6 271 074	2 012 700	293 794	13 820 273
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 033 191	-4 850 474	-67 264	162 577	-5 788 352
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,98 %)	93 577	76 148	39 186	7 427	216 338
Selvkostfond 31.12	4 303 091	1 496 748	1 984 621	463 798	8 248 258
Etterkalkyle selvkost 2017	Feiing	Regulerings planer	Bygge- og eierseksj.- saker	Oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	3 295 434	576 140	4 714 534	2 454 598	11 040 706
Øvrige driftsinntekter	0	0	236 215	88 670	324 885
Driftsinntekter	3 295 434	576 140	4 950 749	2 543 268	11 365 591
Direkte driftsutgifter	2 794 177	1 003 843	3 307 007	2 012 967	9 117 994
Avskrivningskostnad	17 800	0	0	0	17 800
Kalkulatorisk rente (1,98 %)	529	0	0	0	529
Indirekte netto driftsutgifter	34 251	272 038	651 819	244 969	1 203 077
Indirekte avskrivningskostnad	6 837	6 747	20 025	10 330	43 939
Indirekte kalkulatorisk rente (1,98 %)	257	917	2 791	1 345	5 310
Driftskostnader	2 853 850	1 283 544	3 981 642	2 269 611	10 388 647
+ Tilskudd/subsidiering	0	707 404	0	0	707 404
Resultat	441 584	0	969 107	273 657	1 684 348
Kostnadsdekning i %	115,50 %	44,90 %	124,30 %	112,10 %	109,40 %
Selvkostfond 01.01	1 459 504	0	4 415 414	1 976 641	7 851 559
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	441 584	0	969 107	273 657	1 684 348
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,98 %)	33 270	0	97 019	41 847	172 136
Selvkostfond 31.12	1 934 358	0	5 481 540	2 292 144	9 708 042
Etterkalkyle selvkost 2017	Spredt avløp				Totalt
Gebyrinntekter	1 617 242				1 617 242
Øvrige driftsinntekter	0				0
Driftsinntekter	1 617 242				1 617 242
Direkte driftsutgifter	1 394 490				1 394 490
Avskrivningskostnad	0				0
Kalkulatorisk rente (1,98 %)	0				0
Indirekte netto driftsutgifter	190 345				190 345
Indirekte avskrivningskostnad	6 936				6 936
Indirekte kalkulatorisk rente (1,98 %)	894				894
Sjablongmessig indir. kap.kostnad (5 % av ind.dr.kostn.)	0				0
Driftskostnader	1 592 665				1 592 665
+/- Korrigering av tidligere års feil i kalkyle	0				0
+/- Bruk av/avsetning til etterdriftsfond	0				0
+/- Gevinst/tap ved salg/utranering av anleggsmiddel	0				0
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,98 %)	0				0
+ Tilskudd/subsidiering	0				0
Resultat	24 577				24 577
Kostnadsdekning i %	101,50 %				101,50 %
Selvkostfond 01.01	438 981				438 981
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	24 577				24 577
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,98 %)	8 935				8 935
Selvkostfond 31.12	472 493				472 493

Note 15 – Anleggsmidler

(Alle beløp i hele 1000 kr)

1. Bokført verdi pr. 31.12.2017	05	10	20	40	50	Ikke avskr.bare	Sum
Akk. anskaffelseskost pr. 01.01.17	50 189	47 202	228 674	1 132 059	66 608	28 537	1 553 269
Akk./rev. Nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Akk. ordinære avskrivninger pr. 01.01.17	-22 298	-27 420	-86 611	-381 743	-1 264	-	-519 336
Bokført verdi 01.01.17	27 891	19 782	142 063	750 316	65 345	28 537	1 033 933
Tilgang i året	11 480	2 620	2 801	330 442	89 308	-	436 652
Avgang i året	-	-	-	-	-	-647	-647
Delsalg i året	-	-	-	-	-	-	-
Årets ordinære avskrivninger	-10 524	-3 375	-11 390	-28 221	-1 333	-	-54 843
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	805	-	-	-	805
Bokført verdi 31.12.17	28 847	19 027	134 279	1 052 536	153 320	27 890	1 415 900

2. Anskaffelseskost pr. 31.12.2017	05	10	20	40	50	Ikke avskr.bare	Sum
Akk. anskaffelseskost pr. 01.01.17	50 189	47 202	228 674	1 132 059	66 608	28 537	1 553 269
Akk./rev. Nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Tilgang i året	11 480	2 620	2 801	330 442	89 308	-	436 652
Avgang i året	-	-	-	-	-	-647	-647
Delsalg i året	-	-	-	-	-	-	-
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	805	-	-	-	805
Akk. anskaffelseskost pr. 31.12.17	61 669	49 823	232 280	1 462 501	155 916	27 890	1 990 079
Akk. ordinære avskrivninger pr. 31.12.17	-32 822	-30 795	-98 001	-409 965	-2 597	-	-574 179
Bokført verdi 31.12.17	28 847	19 027	134 279	1 052 536	153 320	27 985	1 415 900

3. Endringer i anleggsmidler som påvirker kapitalkonto pr. 31.12.2017	05	10	20	40	50	Ikke avskr.bare	Sum
Kostpris v/tilgang i året	11 480	2 620	2 801	330 442	89 308	-	436 652
Salgssum v/avgang i året	-	-	-	-	-	-647	-647
Delsalg i året	-	-	-	-	-	-	-
Årets ordinære avskrivninger	-10 524	-3 375	-11 390	-28 221	-1 333	-	-54 843
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	805	-	-	-	805
Sum endring kapitalkonto	956	-755	-7 783	302 221	87 975	-647	381 967

Note 16 – Egenkapital

Egenkapitalen består av ubundne og bundne driftsfond og investeringsfond, regnskapsmessig udisponert mindreforbruk, kapitalkonto og regnskapsprinsippendringer.

Av totalt samlet beløp på disposisjonsfond 154,9 millioner kroner utgjør «Sentralt driftsfond» 116,5 millioner kroner per 31.12.2017. Sentralt driftsfond er et uttrykk for fri egenkapital uten «føringer» som fritt kan nyttes til dekning av utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet.

Sammenhengen mellom bokført og disponibel saldo på sentralt driftsfond pr 31.12.2017 kan synliggjøres slik:

Bokført saldo		116,5 mill. kr
K-sak 18/15	Kjøp av festetomt	- 11,5 mill. kr
F-sak 15/17	Støtte til Høgskolestiftelsen	- 0,4 mill. kr
K-sak 53/17	Eablering av garasjeanlegg for politiet	- 0,8 mill. kr
K-sak 64/17	Omdisponering av midler avsatt til sanering av tidligere bankbygg – Hemnes sentrum	- 1,0 mill. kr
Disponibel saldo		102,8 mill. kr

Vedlegg

Finansrapport

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering.

Oppsummering og nøkkeltall – del 1

Nøkkeltall	31.12.2017	01.01.2017	Forklaring
Total lånegjeld	Kr. 1 135 778 000	Kr. 1 053 278 000	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	1,11 ÅR	1,84 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.
Vektet gjennomsnittrente	1,72	1,91	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.
Kapitalbinding	4,17	5,06	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.

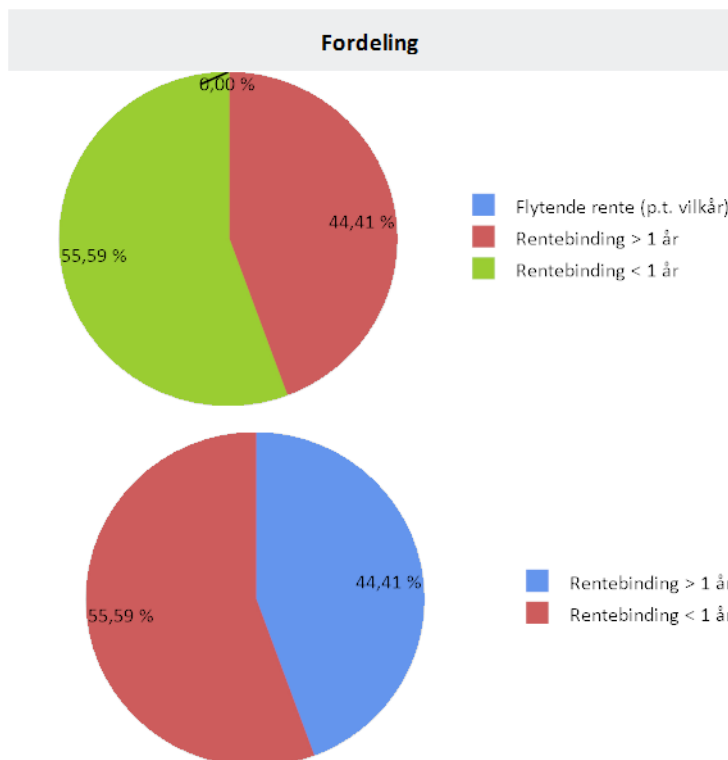
Oppsummering og nøkkeltall – del 2

Nøkkeltall	31.12.2017	01.01.2017	Forklaring
Derivat volum (i % av gjeld)	4,84	9,97	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.
Rentebinding under 1 år	55,59	39,45	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.
Kapitalbinding under 1 år	60,43	44,67	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 6 313 510	Kr. 4 155 510	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	504 427 000	44,41%
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	631 351 000	55,59%
Sum rentebinding	1 135 778 000	100,00%
Flytende rente (p.t. vilkår)	0	0,00%
SUM	1 135 778 000	100,00%

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	504 427 000	44,41%
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	631 351 000	55,59%
SUM	1 135 778 000	100,00%

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

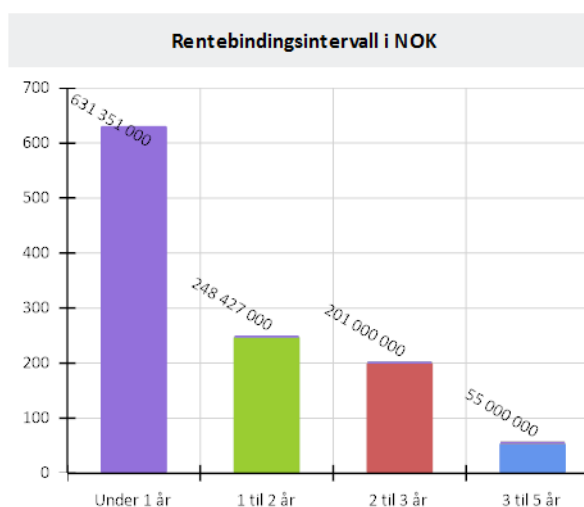
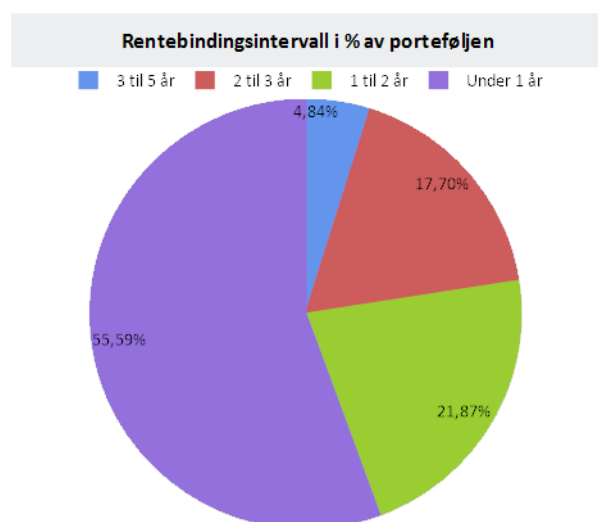
Finansreglementets krav og strategi

Krav i gjeldende reglement	Status
Finans- og gjeldsforvaltningen har som overordnet formål å sikre tilfredsstillende avkastning og stabile, lave netto finanskostnader, og hindre at kommunen tar vesentlig risiko.	OK
Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks etableringslån i Husbanken).	OK
Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.	OK
For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA), rentebytteavtaler (SWAP) og fastrente. Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteeksponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig. Ved inngåelse av rentebytteavtaler skal det avholdes budrunde for å oppnå markedsmessige korrekte rentevilkår.	OK
Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.	OK
Enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 30 % av kommunens samlede gjeldsportefølje.	OK
Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler lån på flere långivere.	OK
Gjennomsnittlig vektet løpetid på lånene (tid til forfall) bør være over 1 år for å redusere refinansieringsrisikoen, og for å regulere hvor stor andel av lånegjelden som kommer til forfall, jfr. punkt 8.5 annet avsnitt.	OK

Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	631 351 000	0,38	55,59%	55,59%	kr 6 313 510
1 til 2 år	248 427 000	1,51	21,87%	77,46%	kr 8 797 780
2 til 3 år	201 000 000	2,21	17,70%	95,16%	kr 10 807 780
3 til 5 år	55 000 000	3,71	4,84%	100,00%	kr 11 357 780
> 5 år	0	0,00	0,00%	100,00%	kr 11 357 780
SUM	1 135 778 000	1,11	100,00%		

Kommentar

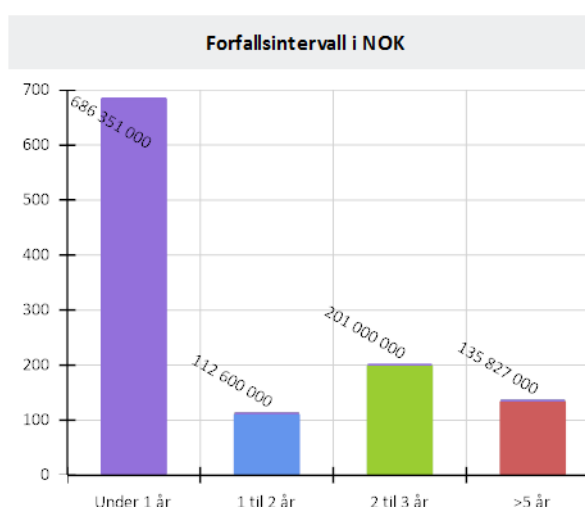
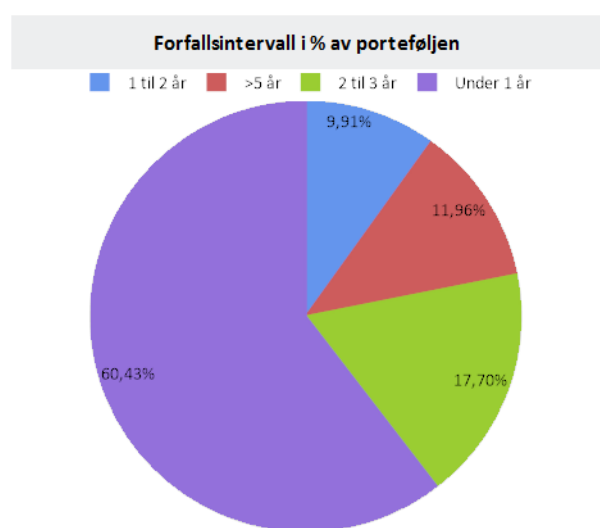
Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden.

Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Porteføljer med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Porteføljer med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	686 351 000	0,36	60,43%
1 til 2 år	112 600 000	1,70	9,91%
2 til 3 år	201 000 000	2,21	17,70%
3 til 5 år	0	0,00	0,00%
>5 år	135 827 000	28,36	11,96%
SUM	1 135 778 000	4,17	100,00%

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

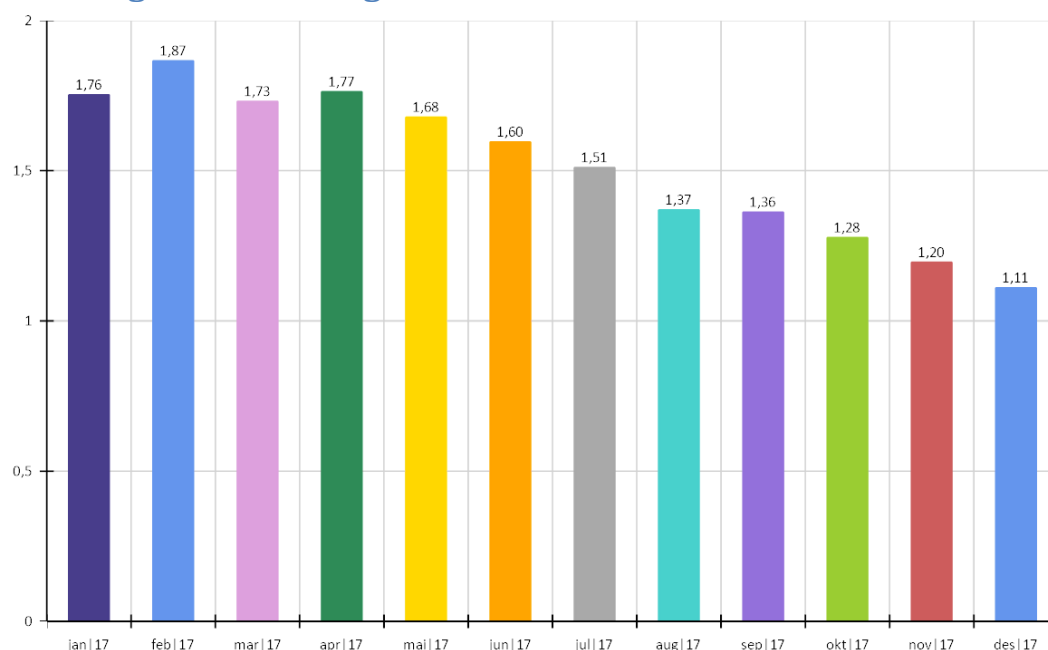
Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads, – rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

Utvikling i rentebindingstid

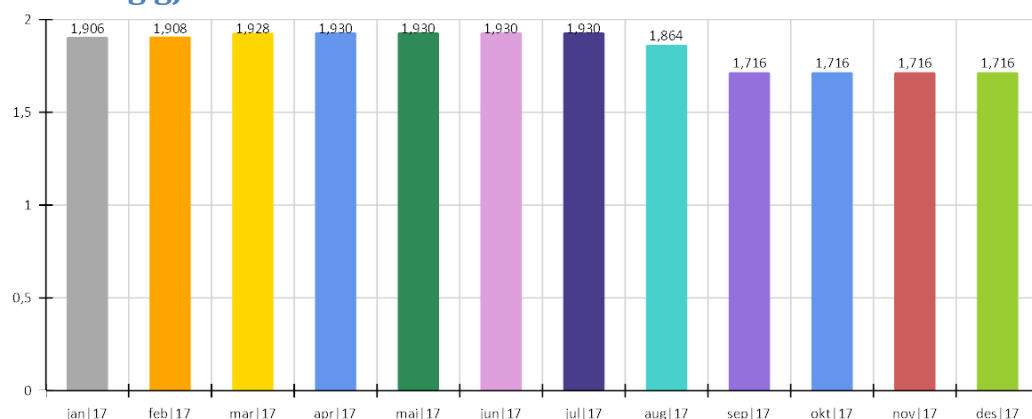

Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år. Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente

Porteføljen og markedsrenter		(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)					
Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,72	1,50	0,50	1,00	1,06	1,07	1,61	1,97

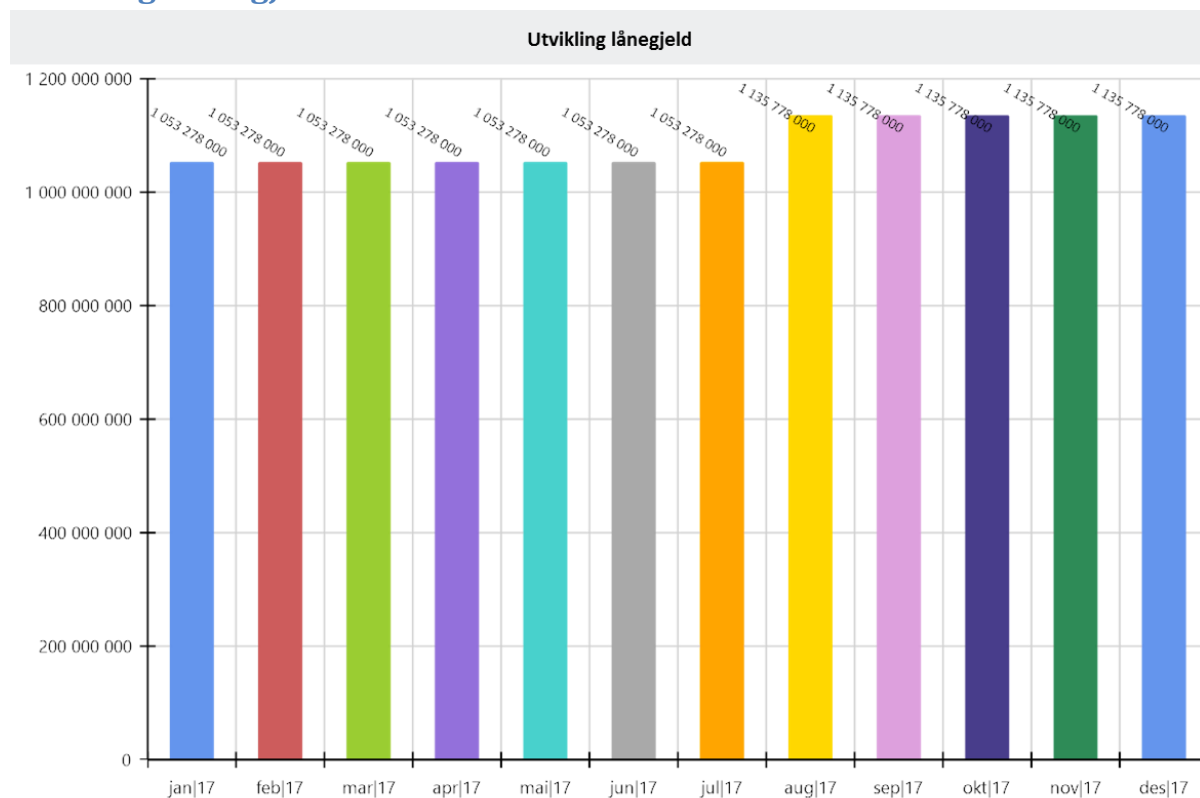
Markedsrenter og porteføljens betingelser Ved utløpet av rapporteringsperioden

Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden. Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Utvikling i lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden. Den venstre aksene angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

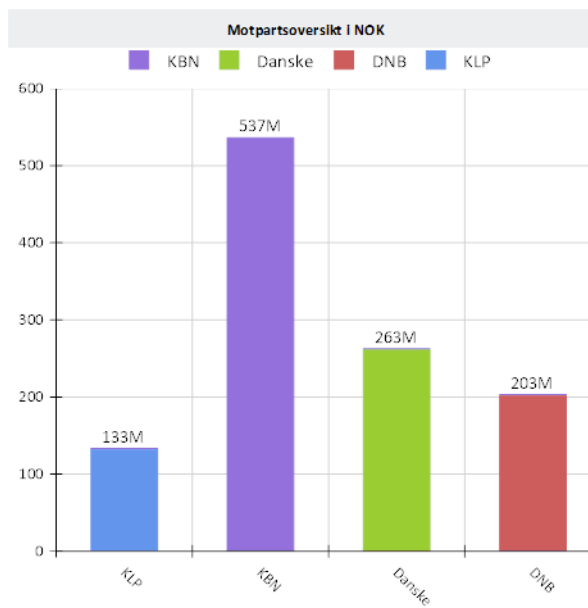
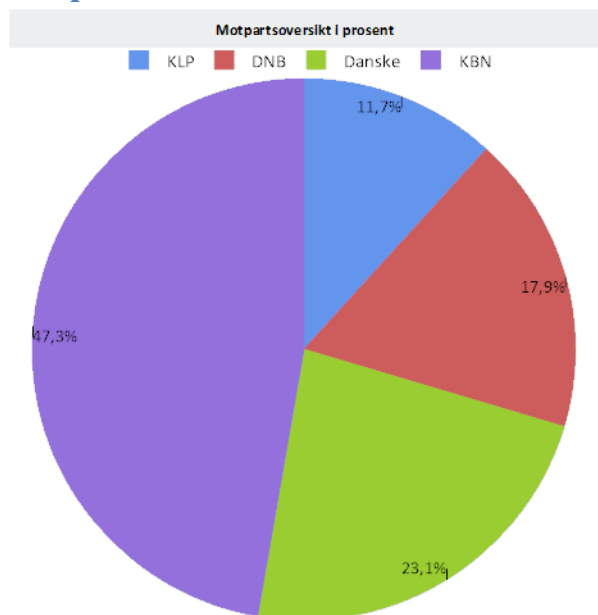
Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer
KBN	16.02.2017	200 000 000	1,295	16.02.2018	20170129
DNB	28.04.2017	120 551 000	1,238	27.04.2018	NO0010791841
DNB	30.08.2017	82 500 000	1,010	27.04.2018	NO0010804370
Danske	05.09.2017	150 000 000	0,990	05.06.2018	NO0010805039

Forfall og rentereguleringer i perioden

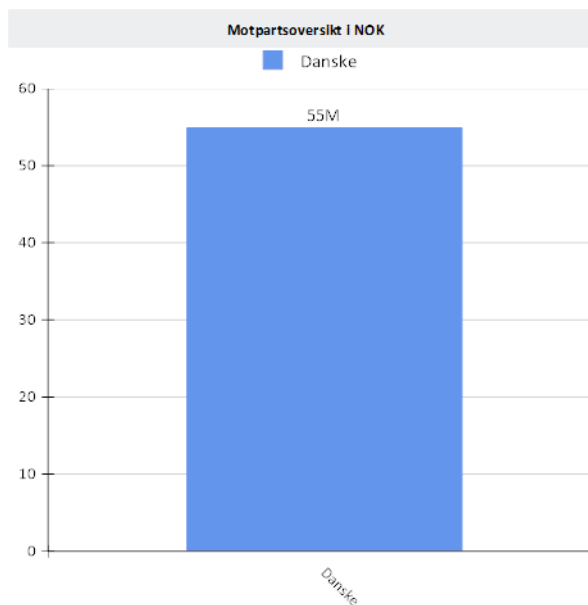
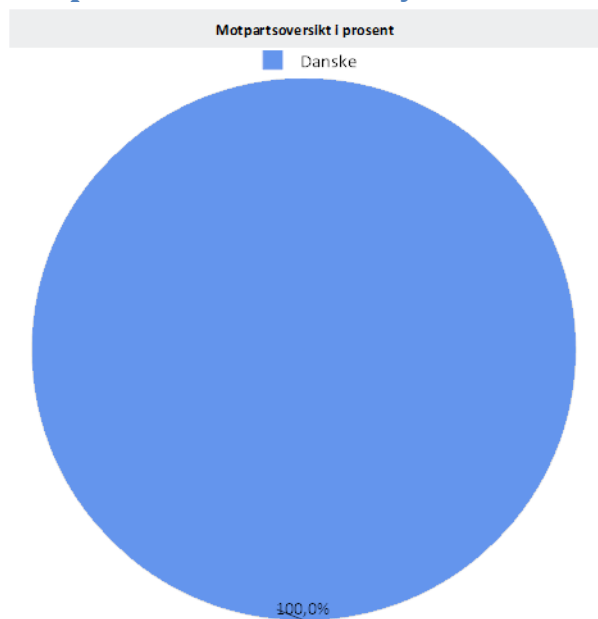
Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer
KBN	16.02.2016	200 000 000	1,285	16.02.2017	20160085
KBN	28.04.2016	120 551 000	1,220	28.04.2017	20160222
SB1M	21.09.2016	150 000 000	1,290	05.09.2017	NO0010775091

Motpartsoversikt lån

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

Markedskommentar

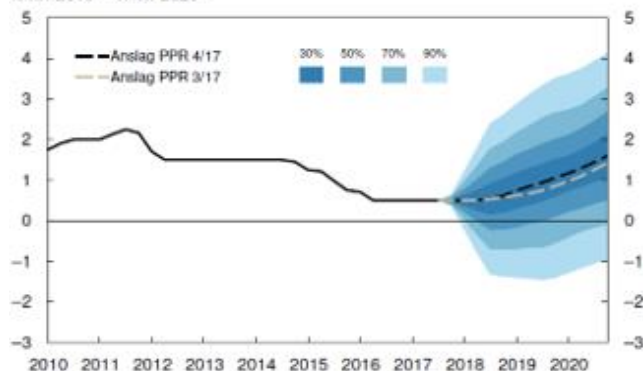
Norges Banks hovedstyre besluttet på møtet 13. desember å holde styringsrenten uendret på 0,50 prosent. Slik hovedstyret nå vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten bli liggende på dagens nivå den nærmeste tiden. Risikobildet er samlet sett vurdert til å være balansert. Det er usikkerhet om kronekursutviklingen fremover. Kronen har svekket seg til tross for at oljeprisen har økt og rentedifferansen mot handelspartnerne er lite endret. Korreksjonen i boligmarkedet kan bli større enn lagt til grunn. Dette kan gi et mer markert fall i boliginvesteringene og dempe konsumveksten. På den annen side kan utviklingen i den registrerte arbeidsledigheten tyde på at arbeidsmarkedet strammer seg raskere til enn anslått i pengepolitisk rapport nr. 3/17. Prognosen for styringsrenten ligger på 0,5 prosent frem til høsten neste år og øker deretter gradvis til omkring 1,5 prosent i 2020. Prognosen tilsier en noe tidligere renteøkning enn i forrige rapport. Videre rentekutt anses nå som svært lite sannsynlig. Sterkere vekst ute, høyere oljepris og svakere krone bidrar til å løfte rentebanen. Lavere prisvekst enn ventet trekker rentebanen ned. Det er mye som tyder på at vi står ovenfor en periode med renteøkninger både i Norge og internasjonalt. USA har allerede hevet renten 5 ganger de siste 2 årene, og det ventes en ny renteheving i mars 2018 (70 % sannsynlighet). FED har også oppjustert veksten for amerikansk økonomi og signaliserer nå 7 nye renteøkninger på hver 0,25 % innen utgangen av 2020. Tilsvarende signaliserer ECB renteøkninger fra tidlig 2019 (markedsprisingen indikerer at renten vil heves tidligst våren 2019) og Riksbanken fra september 2018. Det bør nevnes at det til en viss grad er stigende inflasjon og vekst internasjonalt, og at retningen har snudd til en stigende trend. Veksten globalt ligger nå litt over historisk gjennomsnitt, vekstmomentumet er bredt basert og både 2017 og 2018 ser nå ut til å bli gode år. Globale tillitsindikatorer er også på høye nivåer sammenlignet med de siste 10 årene. Det blir imidlertid interessant å se hvordan markedet reagerer på høyere renter (og tilbaketrekning av kvantitative lettelser), og om dette eventuelt vil påvirke veksten fremover. Blant annet IMF peker på at dersom en normalisering av den globale pengepolitikken går for langsomt, kan dette gi økt risiko for at ubalanser bygger seg opp og fare for en større korreksjon senere. På litt lengre sikt er det nærliggende å tro at en gradvis strammere finans- og pengepolitikk vil dempe den økonomiske veksten fremover. Neste rentebeslutning fra Norges Bank offentliggjøres 25. januar. Det gjentas i pengepolitisk rapport 4/17 at usikkerheten om virkningene av pengepolitikken taler for å gå varsomt frem i rentesettingen, også når det blir aktuelt å heve styringsrenten (jfr. Norges Banks kriterier for en god rentebane, «robusthet»). En brå og rask økning i de norske kortrentene (NIBOR) er derfor vanskelig å se for seg.

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av året på anslagsvis 1,50 %, 1,85 %, 2,25 % og 2,50 % for 3, 5, 7 og 10 års løpetider. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente, her vurdert på bakgrunn av våre anslag på budsjettrenter (anslag på korte renter i neste 4 års periode) fra august. Selv om vi ikke forventer en rask økning i kortrentene, vil vi, dersom oppturen nasjonalt og internasjonalt fortsetter få en brattere rentekurve (større forskjell mellom korte og lange renter). Isolert sett taler dette for å ikke utsette rentebindinger på den renteeksponerte delen av porteføljen. Usikkerheten rundt det norske boligmarkedet og virkningen av renteøkningene internasjonalt, taler likevel for at rentebindingene bør gjøres gradvis og ved behov.

Når det gjelder kortere rentebindinger anbefales 12 måneder sertifikat. Både Nibormargin og kredittmargin er nå kommet kraftig ned sammenlignet med siste 12 måneder, kombinert med en uendret eller stigende styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte sertifikater fremfor å binde renten i 12 måneder i området rundt 1,00 – 1,05 prosent. Minner om at vi senhøsten 2016 hadde korte sertifikatrenter opp mot 1,60 %, også da med styringsrente på 0,50 prosent. Det bør vurderes lengre FRN obligasjoner (obligasjonslån med flytende rente og fast margin mot NIBOR i hele løpetiden) fremfor helt korte sertifikater. Ved utgangen av desember kunne en gjøre 2 års FRN obligasjoner med betingelser 3 måneders NIBOR + 0,25 % (se figur, tilsvarende margin for 3 MND sertifikat er omtrent lik), dette gir en nominell flytende rente på 1,10 % i første 3 måneders perioden. Til sammenligning er prisen på 6 måneders sertifikat for kommuner på ca. 1,00 %. Lave nominelle renter og lengre finansiering (kapitalbinding) er gunstig for sektoren.

Figur 1.1a Styringsrenten med usikkerhetsvitte¹⁾. Prosent.
1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾

1) Usikkerhetsvittene er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Usikkerhetsvitten for styringsrenten tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.
2) Anslag for 4. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplede).
Kilde: Norges Bank

Kilde: Bergen Capital Management AS/Norges Bank/Bloomberg/DNB Markets/SSB, 31. desember 2017

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpar	Beløp	Påløpte	Rent	Margi	Tot	P.a.	i % av gjeld
Hovedbok, Rentebytteavtaler									
Swap	62818	Danske	55 000 000	-608 850	3,690	0,000	3,690	2 029 500	4,84%
Swap	62818	Danske	-55 000 000	145 200	0,880	0,000	0,880	-484 000	-4,84%
			0	-463 650				1 545 500	0,00%
Hovedbok, Verdpapirmarkedet									
Lån	NO0010773997	Danske	112 600 000	-507 982	1,490	0,000	1,490	1 677 740	9,91%
Lån	NO0010805039	Danske	150 000 000	-480 082	0,990	0,000	0,990	1 485 000	13,21%
Lån	NO0010791841	DNB	120 551 000	-1 014 029	1,238	0,000	1,238	1 492 421	10,61%
Lån	NO0010804370	DNB	82 500 000	-283 077	1,010	0,000	1,010	833 250	7,26%
			465 651 000	-2 285 170				5 488 411	41,00%
KLP Kommunekreditt, Hovedbok									
Lån	83175310943	KLP	133 300 000	-1 289 085	3,380	0,000	3,380	4 505 540	11,74%
			133 300 000	-1 289 085				4 505 540	11,74%
Kommunalbanken, Hovedbok									
Lån	20150152	KBN	201 000 000	-2 494 578	1,590	0,000	1,590	3 195 900	17,70%
Lån	20160247	KBN	135 827 000	-1 355 780	1,590	0,000	1,590	2 159 649	11,96%
Lån	20170129	KBN	200 000 000	-2 263 589	1,295	0,000	1,295	2 590 000	17,61%
			536 827 000	-6 113 946				7 945 549	47,27%
Total:			1 135 778 000	-10 151 852				19 485 001	100,00%

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dat
Hovedbok, Rentebytteavtaler						
Aurskog-Høland - Danske Bank Markets - Swap 1	62818	15.09.2021	55 000 000	4,84%	3,690	15.09.2021
Aurskog-Høland - Danske Bank Markets - Swap 1	62818	15.09.2021	-55 000 000	-4,84%	0,880	15.03.2018
			0	0,00%	Infinity	
Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dat
Hovedbok, Verdipapirmarkedet						
Aurskog-Høland - Danske Bank Markets -	NO001077399	12.09.2019	112 600 000	9,91%	1,490	12.09.2019
Aurskog-Høland - Danske Bank Markets -	NO001080503	05.06.2018	150 000 000	13,21%	0,990	05.06.2018
Aurskog-Høland - DNB Markets - Sertifikat	NO001079184	27.04.2018	120 551 000	10,61%	1,238	27.04.2018
Aurskog-Høland - DNB Markets - Sertifikat	NO001080437	27.04.2018	82 500 000	7,26%	1,010	27.04.2018
			465 651 000	41,00%	1,179	
Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dat
KLP Kommunekreditt, Hovedbok						
Aurskog-Høland - KLPK - Fast	83175310943	18.09.2018	133 300 000	11,74%	3,380	18.09.2018
			133 300 000	11,74%	3,380	
Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dat
Kommunalbanken, Hovedbok						
Aurskog-Høland - KBN - Fast	20150152	18.03.2020	201 000 000	17,70%	1,590	18.03.2020
Aurskog-Høland - KBN - Fast	20160247	13.05.2046	135 827 000	11,96%	1,590	13.05.2019
Aurskog-Høland - KBN - Sertifikat	20170129	16.02.2018	200 000 000	17,61%	1,295	16.02.2018
			536 827 000	47,27%	1,480	
Total:			1 135 778 000	100,00%	1,716	

Ordliste og forklaringer

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjørssisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjørssisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenskape på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginen som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Investeringer 2017

Kolonnen «Rebudsjettert 2. tertial» er midler som etter vedtaket ble overført til bruk på prosjektene i 2018. Kolonne merket «Restmidler» viser beløpet sektoren/staben tar med seg over til 2018, til sammen kr 63 544 511. Dette vil si prosjekter som videreføres, ikke er ferdigstilt i 2017. Beløpet budsjetteres for anvendelse 2018 og sammen med tidligere rebudsjettert beløp utgjør dette totalt bevilget til anvendelse. Beløpene fremkommer i kolonne «sum til anvendelse». Mer- og mindreforbruk på avsluttede prosjekter avregnes innenfor hver sektor. I tillegg viser tabellene nedenfor status regnskap og budsjett.

Investeringer	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Restmidler disponeres 2018	Rebudsjet. 2. tertial 2017	Sum til anvendelse 2018
OPPVEKST OG UTDANNING	3 600 311	4 390 687	790 376	2 318 278	3 108 654
HELSE OG REHABILITERING	2 171 038	3 886 164	1 715 126	4 236 262	6 162 638
TEKNISK DRIFT OG KULTUR	52 086 874	61 354 491	9 267 617	49 905 070	52 555 746
KTD VANN	7 747 351	9 049 733	1 302 382	-1 400 000	-86 070
KTD AVLØP	6 545 246	7 666 792	1 121 546	-2 423 498	-1 233 195
KTD VEI	5 928 932	5 446 691	-482 241	-46 723	-528 964
TEKNISK FORVALTNING,OPPMÅLING, BYGGESAKER	1 392 469	2 375 000	982 531	1 101 119	1 523 650
EIENDOM	27 900 028	33 616 275	5 716 247	49 954 174	47 533 175
TEKNISK DRIFT OG KULTUR, ANDRE PROSJEKT	2 572 848	3 200 000	627 152	2 719 998	5 347 150
SAMFUNN OG UTVIKLING	378 661 330	429 929 615	51 268 285	70 595 780	116 102 380
LØKEN BARNEHAGE	184 194	200 000	15 806	11 413 216	11 429 022
BJØRKELANGEN SKOLE	207 631 940	215 985 550	8 353 610	-	8 353 610
HELSEHUS	82 644 136	110 000 000	27 355 864	29 311 250	56 667 114
MYRVANG	1 708 326	10 000 000	8 291 674	22 226 343	30 518 017
SVØMMEBASSENG BJØRKELANGEN	73 123 557	70 106 103	-3 017 454	-	-3 017 454
SAMFUNN OG UTVIKLING, ANDRE PROSJEKT	7 799 164	13 599 126	5 799 962	9 153 739	10 192 016
IT	5 570 013	10 038 836	4 468 823	-1 508 768	1 960 055
STAB ØKONOMI	2 533 437	2 529 000	-4 437	-3 649 874	392 168
STAB ADMINISTRASJON OG HR	911 706	1 419 250	507 544	834 257	1 341 801
SUM	439 964 696	503 509 207	63 544 511	124 239 773	187 784 284

Oversikt over de viktigste selskaper, interkommunale selskaper, stiftelser, sammenslutninger etc. Aurskog-Høland kommune har interesser i

Selskap	Medlemskommuner m.v.	Formål	Økonomi
Aksjeselskaper			
Aurskog-Høland Utbyggingsselskap AS	Aksjeselskap. 100 % eid av A-H kommune. Formannskapet er generalforsamling.	Bidra til etablering av næringsvirksomhet. Erverv, salg/ utleie av bygg.	Utleie av næringslokaler. Aksjekapital: 9,3 millioner kroner. (Utvidet i 2018)
Jobberiet AS	Aksjeselskap. 100 % eid av A-H kommune 1 Formannskapet er generalforsamling.	Arbeidsmarkedsbedrift.	Salgsinntekter på egne produkter og tjenester. NAV kjøper arbeidsmarkeds plasser. Aksjekapital kr. 300.000.
Bjørkelangen stasjon AS	Aksjeeiere: A-H kommune (41 %), Høland Sparebank (41 %) og Bjørkelangen Næringsforening (18 %). Ordfører representerer kommunen på generalforsamling.	Ta vare på og utvikle Bjørkelangen stasjonsområde som kulturminne og friområde.	Aksjekapital 1,2 millioner kroner.
Haldenvassdragets kanalselskap AS	Eiere: kommunene Aurskog-Høland (aksjeandel: 10 %), Aremark, Marker, Halden, Østfold fylkeskommune m fl Ordfører representerer kommunen på generalforsamling.	Kanaldrift, bygdeutvikling, turisme, kulturarv i Haldenvassdraget.	Aksjekapitalen er 357.000 kroner. Driftstilskudd fra A-H kommune.
Norasondegruppen AS	Akershus fylkeskommune og kommunene Skedsmo, Lørenskog, Nittedal, Rælingen, Sørum, Fet, Gjerdrum og Aurskog-Høland (eierandel 5%). Ordfører representerer kommunen på generalforsamling	Arbeidsmarkedsbedrift	Salgsinntekter på egne produkter og tjenester. NAV kjøper arbeidsmarkeds plasser. Aksjekapitalen er kr 3.155.700.
IKS (Interkommunale selskaper)			
Romerike krisesenter IKS	Interkommunalt selskap med 14 eierkommuner på Romerike. Eierandel 5,8 %. Ordfører representerer kommunen på representantskapsmøte	Krisesenter for de som er utsatt for vold eller kjenner noen som er det. Råd og veiledning samt botilbud	Driftstilskudd fra eierkommunene samt staten.
Romerike kontrollutvalgssekretariat IKS (Rokus)	13 eierkommuner på nedre og øvre Romerike. Eierandel: 5,9 %. Ordfører representerer kommunen på Representantskapsmøte.	Sekretær- og utredningsbistand til kontrollutvalgene i eierkommunene	Driftstilskudd fra eierkommunene samt staten.
Romerike revisjon IKS	13 eierkommuner på nedre og øvre Romerike. Eierandel: 5,9 %. Ordfører representerer kommunen på representantskapsmøte	Regnskaps- og forvaltningsrevisjon for eierkommunene	Driftstilskudd fra eierkommunene.

Selskap	Medlemskommuner m.v.	Formål	Økonomi
Nedre Romerike Brann og redningsvesen (NRBR)	7 eierkommuner på nedre Romerike, samt Rømskog kommune. Eierandel: 7,84 %. Roger Evjen og Anette Østgård Tønsberg representerer kommunen på representantskapsmøte.	Ivaretar plikter og oppgaver for eierkommunene vdr. brann og redningstjenester Deleier i nye 110-sentralen	Driftstilskudd fra eierkommunene.
Romerike avfallsforedling (ROAF)	8 eierkommuner på nedre Romerike, samt Rømskog og Gjerdrum kommuner. Eierandel: 8,36 % Roger Evjen og Simen Solbakken representerer kommunen på representantskapsmøte	Mottak av husholdnings- avfall, gjenvinning, farlig avfall	Driftstilskudd fra eierkommunene.

Andre samarbeidsordninger, interkommunalt samarbeid

Barnevernsvakten	11 kommuner på nedre og øvre Romerike.	Sikre akutte barnevernstjenester utover kommunens åpningstid.	Driftstilskudd fra Aurskog- Høland kommune.
Beredskap mot akutt forurensing. IUA Romerike/Kongsvin- ger.	Kommunene i Romerike og Kongsvinger politidistrikter	Beredskap ved akutt forurensning	Utgiftene fordeles etter folketall.
Nedre Romerike Innkjøps samarbeid (NRI)	6 kommuner på Nedre Romerike samarbeider om innkjøp	Samarbeide med sikte på økonomiske gunstige innkjøpsavtaler.	Tilskudd fra deltager- kommunene gjennom en leverandørfinansiert ordning (sekretariats bidrag).
Kommunenenes arbeidsgiver-, interesse- og medlems- organisasjon (KS)	Alle norske kommuner og fylkeskommuner	Ivareta kommunenes felles interesser, arbeide for en bedre kommuneforvaltning.	Kontingenter KS: Ord. kontingent og OU- kontingent.
Kunnskapsbyen Lillestrøm	Medlemsorganisasjon for offentlig forvaltning, forskning- og utdanningsinstitusjoner m.v.	Samarbeid om næringsutvikling og kunn- skapsdrevet byutvikling.	Årlig kontingent
Regionalpark Halden	Partnere er: Østfold fylkeskommune, og kommunene: Halden, Aremark, Marker, Rømskog og Aurskog-Høland	Videreutviklingen av natur- og kulturverdier langs Haldenkanalen som grunnlag for nærings- og tettstedsutvikling.	Årlig driftstilskudd Begrenset til 5 år.(2017)
Romerike HMS- senter SA	Romerike HMS-senter eies og drives av de virksomheter som til enhver tid er medlemmer av foretaket.	Utføre bedriftshelsetjeneste for de tilsluttede virksomheter etter bestemmelser i arbeidsmiljøloven	Selvfinansierende. Styret fastsetter kontingent.
Glommen Skog SA	Andelslag Aurskog-Høland kommune har 1200 eierandeler	Samvirkeforetak hvis formål er å arbeide for andelseiernes økonomiske interesser tilknyttet deres skogeiendom.	Videreført eierandeler fra Havass Skog ved fusjon. Innbet.

Selskap	Medlemskommuner m.v.	Formål	Økonomi
Samarbeidsrådet på Nedre Romerike (SNR)	Aurskog-Høland, Nittedal, Rælingen, Skedsmo, Fet, Sørum, Lørenskog	Styrke og videreutvikle samarbeidet mellom kommunene	Kontingent.
Skåningsrud skole og ressurscenter	Interkommunal grunnskole for Aurskog - Høland, Nes og Sørum.	Grunnskole for elever med sammensatte lærevansker	Skolen eies og drives av de 3 kommunene.
Stiftelsen for Høgskolen for innovasjon og entreprenørskap	Aurskog-Høland kommune, Høland og Setskog sparebank og Aurskog Sparebank. Kommunens innskudd: 1/3 av grunnkapitalen.	Etablere og drive høgskolestudier på Bjørkelangen i Aurskog-Høland kommune.	Stiftelsens grunnkapital er 200.000 kroner.
Vannområde Haldenvassdraget	Samarbeidsprosjekt for kommunene langs Haldenvassdraget	EUs vanndirektiv	Driftsbidrag
Nedre Romerike kemnerkontor	Kemnerkontoret er skatteoppkrever for Fet, Nittedal, Rælingen, Skedsmo, Sørum og Aurskog-Høland	Skatteregnskap, periodisk oppgjørinnfordring, arbeidsgiverkontroll	Driftstilskudd fra kommunene.

Årsberetning og årsregnskap for Fellesnemnd for kommunesammenslåing

Årsberetning

Rådmennene har ordet

I 2016 ble det utarbeidet en intensjonsavtale, og kommunene Aurskog-Høland og Rømskog vedtok å slå seg sammen til en kommune.

I 2017 er planene for gjennomføring av sammenslåingsprosessen utarbeidet. Organisering og detaljerte planer er besluttet. Det har vært et år med høy aktivitet, og man har levert i h.h.t. til planene.

Politisk og administrativ ledelse har sammen med tillitsvalgte deltatt på flere seminarer for å skaffe til veie mest mulig kunnskap om hva som kreves i dette arbeidet. Dette har også dannet grunnlag for et godt samarbeidsklima.

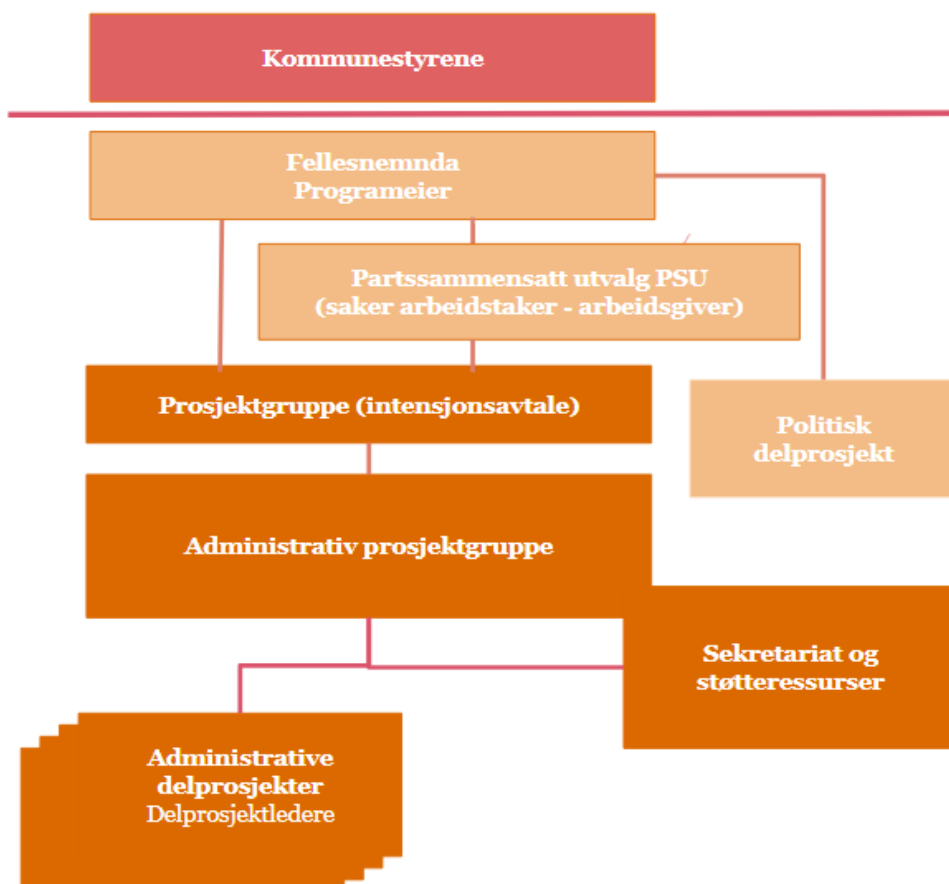
Ekstern konsulent er engasjert i rollen som prosjektleder for sammenslåingen.

Grunnlaget for en god gjennomføring av sammenslåingen mellom de to kommunene er på plass.

Politisk og administrativ organisering

Sammenslåingen av kommunene er organisert som et program som består av en samling av prosjekter.

Fellesnemnda er programeier, og styrer programmet i samsvar med programmandat. Prosjektgruppa leder sammenslåingsprosessen i henhold til rammene gitt av kommunestyrene og fellesnemnda. Programmet er organisert på følgende måte:

Kommunestyrene har vedtatt programmandatet, og delegert fullmakter til fellesnemnda.

Fellesnemnda er programeier. Fellesnemndas ansvar er regulert av Inndelingslova, intensjonsavtalen, og gjennom delegering fra kommunestyrene. Fellesnemndas hovedformål er å styre gjennomføringen av sammenslåingsprogrammet slik at målene for kommunesammenslåingen nås.

Partssammensatt utvalg (PSU) skal behandle saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. PSU består av fellesnemndas medlemmer, to tillitsvalgte fra Aurskog-Høland og en tillitsvalgt fra Rømskog kommune. Saker som behandles i PSU går til fellesnemnda for vedtak.

Prosjektgruppa leder sammenslåingsprosessen. Prosjektgruppa utarbeider og leverer saker som skal behandles av fellesnemnda. Rådmennene fremmer forslag til vedtak.

Rådmennene, prosjektleder, programkoordinatorer og tillitsvalgte utgjør administrativ prosjektgruppe. Administrativ prosjektgruppe koordinerer den administrative delen av programmet, og utarbeider saker til prosjektgruppa. Administrativ prosjektgruppe rapporterer løpende til prosjektgruppa.

Administrativ prosjektgruppe knytter til seg utrednings- og sekretærbistand. Disse ressursene skal støtte fellesnemnd, programledelse og delprosjektledere i å nå fastsatte mål. Det skal gjennomføres et politisk delprosjekt. Oppgavene er beskrevet i fremdriftsplan. Fellesnemnda iverksetter og beslutter gjennomføring.

Den administrative delen av programmet organiseres i ulike delprosjekter. Prosjektledelse oppnevnes for hvert delprosjekt. Delprosjektledelsen består av et medlem fra hver kommune.

Status

Leveranser, aktiviteter og fremdriftsplan

Felles kommunestyremøte ble gjennomført av fylkesmannen i Oslo/ Akershus 22. august. Fylkesmannen i Østfold deltok også.

Fellesnemnda ble opprettet i samsvar med Inndelingslova, og med føringer gitt i Intensjonsavtalen mellom de to kommunene. Kommunestyrene vedtok prosess for valg av nytt kommunenavn og revisor for fellesnemnda.

Det nye kommunenavnet ble Aurskog-Høland kommune. Dette ble besluttet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjennom fastsatt forskrift om sammenslåing av Aurskog-Høland og Rømskog kommuner.

Programmandat for kommunesammenslåingen, delegering av myndighet til fellesnemnda og reglement for fellesnemnda ble utarbeidet og vedtatt.

Fellesnemnda gjennomførte sitt første formelle møte 24. august 2017. Det ble gjennomført tilsammen fire møter i fellesnemnda i 2017. Følgende utvalgssaker ble vedtatt:

- 1/17 Valg leder og nestleder i fellesnemnda
- 2/17 Valg av to medlemmer til prosjektgruppe
- 3/17 Møteplan for 2017
- 4/17 Valg av arbeidsgruppe for gjennomføring av navnevalgprosess
- 6/17 Navn for nye Aurskog-Høland og Rømskog
- 8/17 Kommunikasjonsplan for sammenslåingsprosessen

- 9/17 Tertialrapport 2. tertial 2017
- 10/17 Budsjett 2017-2018 og Økonomiplan 2019
- 11/17 Eiendomsskatt i forbindelse med kommunesammenslåing
- 13/17 Valg av medlemmer til politisk arbeidsgruppe for kommunereformen
- 14/17 Opprettelse av ansettelsesutvalg for ansettelse av rådmann
- 15/17 Møteplan for 2018

Prosjektgruppa er opprettet i samsvar med føringer i Intensjonsavtalen. Prosjektgruppa har ledet arbeidet med planleggingen av kommunesammenslåingen. Det er gjennomført tilsammen ni prosjektgruppemøter i 2017. Administrativ prosjektgruppe har utarbeidet planene for gjennomføring av sammenslåingen mellom de to kommunene. Følgende dokumenter er utarbeidet og besluttet som grunnlag for gjennomføringen:

- Styringsdokument for sammenslåingen
- Kommunikasjonsplan
- Overordnet fremdriftsplan
- Overordnet ROS-analyse

Gjennomføringen av sammenslåingsprosessen er inndelt i fire hovedfaser:

- Fase 1: Planlegge - fram til 1.1.2018.
- Fase 2: Oppgaveløsning - 1.1.2018 – 1.7.2019.
- Fase 3: Implementere - 1.7.2019 - 1.1.2020.
- Fase 4: Avslutning 1.1.2020-1.4.2020.

Fase 1 ble levert i h.h.t. plan.

Det er planlagt 8 forskjellige delprosjekter. Dette er:

1. Politisk
2. Samfunn og utvikling
3. Økonomi
4. Administrasjon
5. Helse og omsorg
6. Oppvekst og utdanning
7. Teknisk drift
8. Kultur

Det er utarbeidet styringsdokumenter og maler for delprosjektene og delprosjektledelse er utnevnt. Delprosjektene vil involveres i programmet fra januar 2018. Kommunene ser fortløpende på mulige samarbeidsområder og på gevinster som kan hentes ut i forkant av 1.1.2020.

Økonomi

Totalt er det budsjettet med kr 24,5 mill. fram til 31.12.19. Av denne summen utgjør 20,5 millioner kroner engangstilskudd og 4 millioner kroner er tildelte prosjektmidler til infrastruktur og velferdsteknologi.

Det var for 2017 budsjettet med i overkant av 2,5 millioner kroner. Regnskapet viser et underforbruk på cirka 460.000 kroner. Årsaken til dette er et lavere forbruk enn budsjettet på de fleste poster bortsett fra prosjektledelse.

Overskuddet fra 2017 avsettes til fond.

Årsregnskap

Regnskap 2017 - kommunereform

	R-2017	B-2017	B-2018	ØP-2019
Driftsinntekter				
Bruk av fond	-20 500 000	-20 500 000		
Bruk av fond	-4 000 000	-4 000 000		
Sum driftsinntekter	-24 500 000	-24 500 000	-21 982 505	-10 615 172
Driftsutgifter				
Lønn og godtgjørelse inkl. sos. Utgifter	524 789	814 092	3 763 720	3 763 720
Informasjon, annonser mm	71 580	200 000	200 000	200 000
Opplæring, kurs, lederutvikling, reise og oppho	247 958	480 000	730 000	730 000
Prosjektledelse, annen konsulentbistand	1 189 654	900 000	1 033 333	766 666
Revisjon	0	-	100 000	100 000
Uforutsette utgifter	0	100 000	100 000	100 000
Kulturbygging/profilering	0	-	-	1 000 000
Planlagte digitaliseringstiltak	0	-	550 000	550 000
KS-digitaliseringsfond	0	-	340 280	-
Arbeidsgrupper	0	-	500 000	-
Avsetting til kirkelig fellesnemnd	23 403	23 403	200 000	200 000
Ansettelse rådmann ny kommune	0	-	350 000	-
Ikke disponerte midler	0	-	2 500 000	3 228 189
Investeringer				
Infrastruktur	0	-	1 000 000	-
Sum utgifter	2 057 384	2 517 495	11 367 333	10 638 575
Avsatt fond	22 442 616	21 982 505	10 615 172	-
Resultat (overskudd/underskudd)	0	-0	0	23 403